

**M A S A R Y K O V A  
U N I V E R Z I T A**

PRÁVNICKÁ FAKULTA

# **Uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu**

Diplomová práce

DAVID KUČERA

Vedoucí práce: doc. JUDr. Petr Lavický, Ph.D.

Katedra civilního práva procesního  
obor Právo

Brno 2020





## **Bibliografický záznam**

<b>Autor:</b>	David Kučera Právnická fakulta, Masarykova univerzita Katedra civilního práva procesního
<b>Název práce:</b>	Uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu
<b>Studijní program:</b>	Právo a právní věda
<b>Studijní obor:</b>	Právo
<b>Vedoucí práce:</b>	doc. JUDr. Petr Lavický, Ph.D.
<b>Akademický rok:</b>	2020
<b>Počet stran:</b>	174
<b>Klíčová slova:</b>	Insolvenční řízení, konkurs, pohledávka, zajištění, zajištěný věřitel, dlužník, uspokojení pohledávky

## Bibliographic record

**Author:** David Kučera  
Faculty of Law, Masaryk University  
Department of Civil Procedure

**Title of Thesis:** Registration and satisfaction of secured claims in  
bankruptcy

**Degree Programme:** Law and Legal Science

**Field of Study:** Law

**Supervisor:** doc. JUDr. Petr Lavický, Ph.D.

**Academic Year:** 2020

**Number of Pages:** 174

**Keywords:** Insolvency proceedings, bankruptcy, claim,  
security, secured creditor, debtor, satisfaction of  
the claim

## **Abstrakt**

Diplomová se věnuje problematice zajištěných pohledávek v insolvenčním řízení se zaměřením na zajištěné pohledávky při způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem. Cílem práce je analýza problematiky uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek, tedy pohledávek, které jsou spojeny s právem na uspokojení z předmětu zajištění, a to s ohledem na relevantní judikaturu vyšších soudních instancí. Součástí práce je také rozbor vybraných problematických právních otázek s možným návrhem řešení této problematiky *de lege ferenda*.

## **Abstract**

This diploma thesis deals with an issue of secured claims in an insolvency proceeding, focusing mainly on secured claims in the process of resolving debtor's insolvency by bankruptcy. The aim of the thesis is an analysis of registration and satisfaction of secured claims, i.e. claims that are associated with the right to the satisfaction from the collateral, taking into account the relevant case law of higher courts. The thesis also includes parsing of selected problematic legal issues, including *de lege ferenda* recommendations for its solution.





## Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu** zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Brně 1. dubna 2020

.....  
David Kučera



## **Poděkování**

Tímto bych rád poděkoval doc. JUDr. Petru Lavickému, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, cenné rady, jakož i za poskytnuté materiály pro zpracování této diplomové práce. Dále bych rád poděkoval Mgr. Ing. Bc. Ondřeji Dlouhému a Mgr. Lukáši Grodlovi za podporu a poskytnuté rady během studia. V neposlední řadě bych rád poděkoval své přítelkyni, rodině a přátelům, kteří mi byli v průběhu studia oporou.



## Obsah

<b>Seznam pojmů a zkratk</b>	<b>13</b>
<b>1 Úvod</b>	<b>15</b>
<b>2 Charakteristika a vymezení pojmu zajištění</b>	<b>21</b>
2.1 Zajištění pohledávky věřitele .....	22
2.1.1 Zajištění ve smyslu občanskoprávním .....	22
2.1.2 Zajištění ve smyslu insolvenčního zákona .....	25
<b>3 Zahájení insolvenčního řízení – zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění</b>	<b>29</b>
3.1 Zákaz uplatnění práva na uspokojení ze zajištění mimo insolvenční řízení.....	30
3.1.1 Předběžné opatření jako výjimka ze zákazu uplatnění práva mimo insolvenční řízení.....	36
3.2 Zákaz nabytí nového práva na uspokojení ze zajištění.....	38
<b>4 Uplatnění pohledávky zajištěného věřitele v konkursu</b>	<b>47</b>
4.1 Obecně k pojmu „uplatnění“ pohledávky .....	50
4.2 Přihláška zajištěné pohledávky.....	52
4.2.1 Náležitosti přihlášky.....	55
4.2.2 Lhůty spojené s přihláškou pohledávky.....	64
4.2.3 Lhůty pro přihlášení pohledávky v německém úpadkovém právu.....	71
4.2.4 Promlčení a stavění promlčecí lhůty.....	73
4.2.5 Odpovědnost věřitele za přihlášku .....	79
4.3 Pohledávky neuplatňované přihláškou.....	84
4.3.1 Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou.....	84
4.3.2 Fikce přihlášení pohledávky .....	87
4.3.3 Zajištěné „zapodstatové“ pohledávky – úvěrové financování.....	90

---

4.3.4	Uplatnění regresní pohledávky zástavního dlužníka .....	93
4.4	Přezkum přihlášených pohledávek.....	97
4.4.1	Popírání pohledávek a související incidenční spory .....	102
<b>5</b>	<b>Uspokojení pohledávky zajištěného věřitele v konkursu</b>	<b>109</b>
5.1	Pojem „předmět zajištění“ .....	109
5.1.1	Ocenění předmětu zajištění a tzv. „domnělý“ zajištěný věřitel .....	112
5.1.2	Správa předmětu zajištění.....	115
5.1.3	Pokyny zajištěného věřitele ke správě předmětu zajištění .....	117
5.1.4	Věřitelé s právem na oddělené uspokojení z předmětu zajištění ve světle německé právní úpravy .....	122
5.2	Zpeněžení předmětu zajištění.....	125
5.2.1	Způsoby zpeněžení předmětu zajištění .....	128
5.2.2	Vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli.....	133
5.2.3	Náklady odečitatelné od výtěžku zpeněžení.....	139
5.2.4	Výtěžek ve vazbě na plody a užitky předmětu zajištění	142
5.2.5	Spor o pořadí zajištěných věřitelů ve „skupině“ .....	144
<b>6</b>	<b>Závěr</b>	<b>149</b>
	<b>Použité zdroje</b>	<b>157</b>
	Monografie.....	157
	Články.....	159
	Judikatura.....	160
	Internetové zdroje .....	167
	Právní předpisy .....	168
	Zákony .....	168
	Právní předpisy EU.....	172
	Ostatní .....	172

## Seznam pojmů a zkratek

INSZ	- zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
NOZ	- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
DŘ	- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
ZKV	- zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů
OZ	- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OSŘ	- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
TZ	- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
TŘ	- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
ZKN	- zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů
Insl. Vyhl.	- vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení a o změně vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů
Revizní novela	- zákon č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správciích, ve znění pozdějších předpisů

- Oddluž. novela – zákon č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- Vyhl. o správci – vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce
- Formulář. novela – zákon č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- InsO – SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO. Insolvenzordnung vom 5. Oktober 1994 (BGBl. I S. 2866), die zuletzt durch Artikel 24 Absatz 3 des Gesetzes vom 23. Juni 2017 (BGBl. I S. 1693) geändert worden ist.



## 1 Úvod

*„V insolvenčním řízení věci často dopadnou jinak, než by dopadli v mimo-insolvenčním světě. Pro fanoušky kvantové mechaniky tak jde o stejný vztah k obecnému. Všichni vědí, jak obecný (právní) svět funguje, ale v tom kvantovém (insolvenčním) světě je to prostě úplně jinak, a my nevíme proč.“*

*Mgr. Bc. Tomáš Jirmásek, soudce Krajského soudu v Praze*

Téma diplomové práce orientované na insolvenční právo zvolil autor především pro přesah tohoto práva jak do veřejnoprávní části právního řádu, tak do jeho soukromoprávní. Insolvenční právo svou podstatou zasahuje do ostatních právních odvětví, jako jsou např. trestní právo, správní právo, obchodní právo, finanční právo, právo životního prostředí, pracovní právo a další. Zejména proto je vždy třeba k insolvenčnímu právu, resp. k insolvenčnímu řízení přistupovat komplexně a posuzovat jej i z pohledu výše uvedených právních odvětví, např. při zpeněžování majetkové podstaty z hlediska daňových aspektů.

Diplomová práce se ve svém obsahu bude věnovat problematice zajištěných pohledávek v insolvenčním řízení při způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem. Insolvenční řízení představuje zvláštní druh civilního řízení, jenž je součástí civilního práva procesního. Právní úprava problematiky je převážně vymezena v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „INSZ“). Insolvenční řízení má svá specifika, např. v podobě speciálních zásad (ust. § 5 INSZ), publicitě celého řízení, kolektivnosti řízení (kolektivní rozhodování), uplatňování pohledávek, či v podobě dispozičního oprávnění k majetkové podstatě, jenž v určité fázi přechází na

insolvenčního správce. Specialitě insolvenčního řízení svědčí i ust. § 109 odst. 1 písm. a INSZ, kdy po zahájení insolvenčního řízení nelze uplatnit práva civilní žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou pohledávky.

Problematika *uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu*, představuje v rámci insolvenčního řízení relativně úzkou problematiku s aktuálním a reálným přesahem do každodenní praxe nejen insolvenčních soudů. V rámci insolvenčního řízení se lze velmi často setkat s finančními institucemi (zejména s bankovními subjekty), které ve většině případů u poskytování vyšších částek, např. u hypotečních úvěrů na bydlení, vyžadují zajištění pohledávky majetkem dlužníka či majetkem třetí osoby. Právě tento příklad dokazuje, jak je zajištění důležité a elementární pro většinu lidí, kteří v průběhu svého života realizují vlastní bydlení. Z údajů České bankovní asociace a Ministerstva pro místní rozvoj lze konstatovat, že úvěry zajištěné zástavním právem k nemovitostem představují nápad přibližně v rozmezí 1/4 až 1/3 všech úvěrů poskytnutých bankovním sektorem.<sup>1</sup> INSZ poskytuje zajištěným věřitelům v insolvenčním řízení specifická práva a postavení (spojená s tzv. pořadím pohledávky), a to právě s ohledem na skutečnost, že jsou uspokojováni z předmětu zajištění náležejícího do majetkové podstaty dlužníka. Samotné uspokojení pohledávky z předmětu poskytnutého k zajištění bude pro zajištěné věřitele představovat jednu z nejpodstatnějších částí insolvenčního řízení.

Diplomová práce je zaměřena na způsob řešení úpadku dlužníka konkursem, a to s ohledem na skutečnost, že po oddlužení se jedná o jeden z nejčastějších a nejpočetnějších způsobů řešení dlužníkov

---

<sup>1</sup> RICHTER, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – základní otázky a obecná úprava. *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 7–8, s. 242.

úpadku.<sup>2</sup> Konkurs je dále specifický tím, že se může realizovat jako primární způsob řešení dlužníkového úpadku, či jako „náhradní“ řešení spočívající v přeměně oddlužení či reorganizace v konkurs. O ostatních způsobech řešení úpadku dlužníka práce nepojednává, ovšem v případech, kdy to autor považoval za vhodné, na příslušné způsoby krátce odkázal.

Primárním cílem diplomové práce je analýza problematiky uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu a ověření výzkumné otázky, zda právní úprava *de lege lata* a samotná praxe zavedená v insolvenčním právu představuje dostatečně efektivní řešení této problematiky. Jinými slovy, zdali právní úprava představuje rychlé a efektivní uspokojení pohledávek zajištěných věřitelů. Tato teze bude autorem práce průběžně hodnocena, doplňována o vlastní stanoviska a návrhy *de lege ferenda*, kde tyto návrhy a stanoviska budou představovat sekundární cíl diplomové práce. V práci bude rovněž věnován prostor problematikým otázkám, které nejsou dle názoru autora práce právní úpravou ani judikaturou českých soudů řešeny.

Ve vybraných kapitolách provede autor práce stručný exkurz do právní úpravy německého úpadkového práva, který může sloužit jako inspirace pro českého zákonodárce. Německý právní řád autor práce zvolil především z historických a geografických důvodů, které vykazují značnou blízkost k tuzemské právní úpravě. Primárním cílem tohoto exkurzu by neměla být komparace právních řádů výše uvedených států. Cílem autora je především prezentovat vybranou problematiku z jiného pohledu, a to právě z pohledu právního řádu Spolkové republiky Německo. Dle názoru autora je vhodnější exkurz do německého úpadkového práva

---

<sup>2</sup> SPRINZ, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 677.

rozmělnit a zařadit do samotného těla diplomové práce, nikoliv jej vyčlenit do samostatné kapitoly, a to zejména z důvodu logické návaznosti exkurzu na relevantní kapitolu práce.

V druhé kapitole bude vymezen pojem zajištění, a to s ohledem na jeho odlišný význam v insolvenčním právu a ostatních právních odvětvích. Dále zde bude vymezen pojem zajištěného věřitele a rozlišeno jeho postavení vůči obligačnímu a zástavnímu dlužníkovi.

Předmětem třetí kapitoly bude vliv účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení na uplatnění a nabytí práva na uspokojení z předmětu zajištění. V této kapitole bude rozebráno, jak může po zahájení insolvenčního řízení zajištěný věřitel uplatit jeho „přednostní“ právo a dále za jakých podmínek může toto právo po zahájení insolvenčního řízení nově nabýt. Krátce zde bude rozebrán institut předběžného opatření a problematické aspekty spojené s nabýváním zajištění k nemovitým věcem evidovaným v katastru nemovitostí.

Čtvrtá kapitola se bude věnovat procesu uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení, a to od fáze uplatnění pohledávky zajištěného věřitele, přes její přezkum až po její popření a s tím souvisejícím incidenčním sporům. Podrobně zde budou rozebrány náležitosti přihlášky, lhůty spojené s přihláškou, promlčení a odpovědnost věřitele za nesprávnou přihlášku jeho pohledávky. Pojednáno zde bude i o procesu uplatňování pohledávek, které se neuplatňují přihláškou, jako např. regresních pohledávek zástavních dlužníků.

Meritem páté kapitoly bude realizační fáze, ve které dochází ke zpeněžení předmětu zajištění, jenž slouží k zajištění pohledávky zajištěných věřitelů. Kromě uspokojení pohledávek zajištěných věřitelů bude v této kapitole řešena i správa předmětu zajištění a s ní související pokyny ke správě. Konečně zde bude analyzován proces zpeněžení, jeho způsoby,

vydání výtěžku zpeněžení, pokyny směřující ke zpeněžení předmětu zajištění a náklady odečitatelné od tohoto výtěžku. Vybraná problematika zde bude představována podkapitolou plodů a užitků předmětu zajištění a dále spory o pořadí zajištěných věřitelů ve skupině.

Výchozími metodami, které budou v práci využity, jsou metody logické, zejména potom metoda analytická a deskriptivní, k formulaci závěru autor dále použije metodu induktivní a deduktivní. Okrajově bude v práci využita metoda komparativní, a to při náhledu do právní úpravy německého úpadkového práva.



## 2 Charakteristika a vymezení pojmu zajištění

Samotný název práce uvozuje problematiku, která bude předmětem dalších kapitol. S ohledem na nejednoznačnost pojmu zajištění či spíše s ohledem na jeho odlišný výklad v různých právních odvětvích, považuje autor za vhodné věnovat tuto úvodní kapitolu vymezení pojmu zajištění.

Obecně známý pojem zajištění, při jehož výkladu bude většina čtenářů vycházet s nejvyšší pravděpodobností z práva občanského, má v insolvenčním právu své samostatné vymezení, a proto tyto pojmy nemůžeme zaměňovat (např. zajištění v podobě zajišťovací směnky, ručení nebo dohody o srážkách ze mzdy, se pro účely insolvenčního práva nepovažují za zajištění pohledávky, resp. takovýto věřitel se nepovažuje za věřitele zajištěného). S obdobným problémem se můžeme setkat i z hlediska DŘ, který operuje s pojmy ručení a zajišťovací příkaz, tyto pojmy rovněž nemůžeme považovat za zajištění ve smyslu INSZ.<sup>3</sup>

Pro věřitele je důležité, aby již v „předinsolvenčním stádiu“ věnovali značnou pozornost při sjednávání zajištění svých pohledávek, a to zejména s ohledem na možný budoucí úpadek jejich dlužníka. Věřitel by měl zvolit takovou formu zajištění, která v případě dlužníkovy úpadku bude schopna dostát svého účelu, tedy zabezpečí věřiteli návrat investovaného kapitálu či alespoň jeho části.

---

<sup>3</sup>TARANDA, Petr in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. s. 15

## 2.1 Zajištění pohledávky věřitele

Zajištění představuje prostředek k zabezpečení pohledávky věřitele v případě, kdy nedojde k řádnému splnění dlužníkovy smluvní či mimosmluvní povinnosti.<sup>4</sup> Z ekonomického pohledu je podstatou zajištění vyčlenění určitého aktiva z dosahu ostatních věřitelů, s tím že toto aktivum je vyhrazeno k výlučnému a přednostnímu uspokojení věřitele disponující zajištěnou pohledávkou.<sup>5</sup> Zajištění plní funkci zajišťovací a uhrazovací, někdy částečně i funkci motivační. Revizní novelou byl zaveden taxativní výčet způsobů zajištění využitelných v insolvenčním řízení,<sup>6</sup> oproti tomu právní řád České republiky rozlišuje i jiné způsoby zajištění dluhu. Cílem této kapitoly bude vymežit pojem zajištění, představit možnosti zajištění v insolvenčním řízení a vyčlenit jej od pojmu zajištění ve smyslu občanskoprávním.

### 2.1.1 Zajištění ve smyslu občanskoprávním

NOZ přinesl zásadní změnu v podobě osamostatnění pojmů „zajištění dluhu“ a „utvrzení dluhu.“ Stará právní úprava zahrnovala oba dva výše uvedené pojmy do skupiny zajištění závazků (srov. ust. § 544 - § 558 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „OZ“). Toto zařazení bylo značně matoucí, neboť v případě utvrzení závazků (prostřednictvím smluvní pokuty nebo uznání dluhu)

---

<sup>4</sup> Pozn. autora: Nejedná se o absolutní zabezpečení, nýbrž o zabezpečení relativní (zajištění obecně zvyšuje předpoklad uspokojení pohledávky věřitele, nedává absolutní jistotu uspokojení).

<sup>5</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2017. s. 42

<sup>6</sup> KOZÁK Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 8.



nedochází ke zlepšení kreditní pozice věřitele. Věřitel má i nadále postih pouze proti dlužníkovu majetku, a to ve stejném pořadí jako ostatní věřitelé dlužníka (tzn. nezajištění a nepodřízení).<sup>7</sup> S výše uvedeným se shoduje i názor autora nového občanského zákoníku, prof. Eliáše: „*Uznání dluhu, ani smluvní pokuta hospodářsky nezajišťují pohledávku věřitele, třebaže mu poskytují jiné výhody.*“<sup>8</sup>

Pro lepší orientaci lze zajištění dělit na osobní (obligační) a věcné (věcněprávní), dále na zajištění poskytnuté dlužníkem a zajištění poskytnuté třetí osobou.<sup>9</sup> Zajištění dluhu vymezuje NOZ v ust. § 2010 odst. 1, tak, že: „*Dluh lze zajistit, zaváže-li se třetí osoba věřiteli nebo ve prospěch věřitele za dlužníkovu plnění, anebo dá-li někdo věřiteli nebo ve prospěch věřitele majetkovou jistotu, že dlužník svůj dluh splní.*“ Poskytnutí majetkové jistoty bude představovat zejména věcněprávní zajištění.

Mezi zajištění s možnými věcněprávními účinky patří zástavní právo, zadržovací právo a zajišťovací převod práva. Zajištění s věcněprávními účinky dává věřiteli větší jistotu, jelikož věcná práva působí s účinky *erga omnes*. Věcněprávní zajištění má účinky jednak zachovat majetek dlužníka, z kterého se zajištěný věřitel může později domáhat uspokojení, jednak poskytuje zajištěnému věřiteli přednostní postavení před ostatními věřiteli dlužníka, kteří si sjednali zajištění pouze s obligačními účinky. Účinky zachování majetku dlužníka působí jako ochrana před zcizením zajištěného majetku, před dalším zatížením a rovněž před přijetím

---

<sup>7</sup> RICHTER, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – základní otázky a obecná úprava. *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 7–8, s. 193–202.

<sup>8</sup> ELIÁŠ, Karel a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012, s. 790.

<sup>9</sup> TINTĚRA, Tomáš. *Závazky a jejich zajištění v novém občanském zákoníku*. Praha: Leges, 2013, s. 26.

dalšího dluhu, s tím důsledkem, že pokud se dlužník pokusí majetek zcizit, zatížit či přijme další dluh, původní věcněprávní zajištění zůstane nedotčeno. Účinky přednosti se projevují silnějším ekonomickým titulem zajištěného věřitele k majetku dlužníka (tzn. lepším pořadím a právem) oproti dlužníku a jeho ostatním věřitelům.<sup>10</sup> U každého z výše uvedených věcněprávních zajištění se mohou vyskytovat výjimky, např. u zástavního práva lze sjednat zakáz dalšího zatížení nebo zcizení zajištěného majetku; u zajišťovacího převodu práva nebude zajištěný věřitel motivován zastavit majetek ve prospěch dalších věřitelů dlužníka, přičemž sám majetek je mimo dispozici dlužníka, který jej nemůže zcizit; u zadržovacího práva si lze jen těžko představit věřitele, který majetek zadržel k zajištění své pohledávky a následně jej vydá jinému věřiteli dlužníka či dovolí dlužníku zadržovaný majetek zcizit. Zástavní právo a zajišťovací převod práva lze sjednat i pouze s obligačními účinky působícími *inter partes*. Podle osob poskytující zajištění můžeme rozlišovat zajištění poskytnuté dlužníkem (možnost u všech tří výše uvedených) a zajištění poskytnuté třetí osobou (zástavní právo a zajišťovací převod práva). Pokud zajištění poskytne třetí osoba, je nutné rozlišovat obligačního dlužníka, který odpovídá celým svým majetkem a dlužníka zástavního,<sup>11</sup> jenž odpovídá do výše hodnoty poskytnutého zajištění.

Osobní prostředky zajištění se vyznačují obligačními účinky (účinky *inter partes*), tzn. nepůsobí vůči třetím osobám. Do této skupiny

---

<sup>10</sup> RICHTER, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – základní otázky a obecná úprava. *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 7–8, s. 194.

<sup>11</sup> Pozn. autora: Přesnějším označením by bylo dlužník poskytující zajištění (zejména s ohledem na zajišťovací převod práva), označení zástavní dlužník inklinuje pouze k zástavnímu právu, avšak pro přehlednost autor v práci využívá pojem „zástavní dlužník.“

řadíme ručení, finanční záruku, zajišťovací převod práva, dohodu o srážkách ze mzdy (srov. ust. § 2018-§ 2047 NOZ), zálohu a závdavek. Za jistou formu zajištění lze považovat např. i přistoupení k dluhu, které slouží ke změně závazku (vytvoření plurality na straně věřitele), byť primární funkcí je právě zajištění věřitele (tzn. lepší kreditní pozice věřitele). Přistoupení k dluhu plní obdobnou funkci jako institut ručení, avšak odpadá zde subsidiarita. Rovněž u zajištění obligačního můžeme zajištění rozlišovat podle osob poskytujících zajištění. Zajištění poskytnutá dlužníkem (např. zástavní právo, zajišťovací převod práva,<sup>12</sup> dohoda o srážkách ze mzdy, záloha a závdavek) a zajištění poskytnutá třetí osobou (např. zástavní právo, zajišťovací převod práva, ručení, finanční záruka). Obligační způsoby zajištění se mohou typově prolínat s věcněprávními způsoby zajištění, avšak výhodou posledně zmiňovaných jsou jejich účinky *erga omnes*. Autor by zde rád poznamenal, že výše uvedené představuje pouze nástin typologie zajištění, přičemž podrobný rozbor jednotlivých typů zajištění vydá na samostatnou závěrečnou práci. Autor diplomové práce doporučuje z hlediska jistoty sjednávat zajištění v režimu věcněprávním, a zároveň takové, které vyčleňuje určitý majetek dlužníka k výlučnému uspokojení zajištěného věřitele, což nebude platit např. u ručení.

### **2.1.2 Zajištění ve smyslu insolvenčního zákona**

Definici zajištění v INSZ nenajdeme, musíme tedy vycházet z výše uvedené občanskoprávní definice zajištění (srov. kapitola 2.1.1), kterou musíme podrobit jistým restrikcím. INSZ v ust. § 2 odst. 1 písm. g vymezuje

---

<sup>12</sup> Pozn. autora: Zástavní právo a zajišťovací převod práva sjednané v režimu obligačním.

pouze pojem zajištěného věřitele, kde následně v citovaném ustanovení taxativně vymezuje, jaké způsoby zajištění jsou přípustné v rámci insolvenčního řízení. Konkrétně se jedná o zástavní právo, zadržovací právo, omezení převodu nemovitosti, zajišťovací převod práva nebo postoupení pohledávky k zajištění a dále obdobným právem podle zahraniční právní úpravy. Proto aby byl zajištěný věřitel považován za věřitele zajištěného, musí být jednak splněna podmínka výše uvedeného způsobu zajištění, jednak podmínka, že předmět zajištění náleží do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka. Za zajištěného věřitele se dále považuje i agent pro zajištění podle zákona o dluhopisech.<sup>13</sup> Richter jako „kvazizajištění“ uvádí výhradu vlastnictví, finanční leasing a „repo transakce“ či „sales and lease back transakce.“ U zajišťovacího převodu práva a u výše uvedených kvazizajištění je typický převod vlastnického titulu, či jeho odložení. Z ekonomického pohledu se jedná o úvěrové financování zajištěného předmětem prodeje či předmětem transferu.<sup>14</sup>

Z výše uvedeného ustanovení vyplývá, že pro účely insolvenčního řízení se využijí jen některé druhy občanskoprávního zajištění (srov. kapitola 2.1.1). Za zajištění se tak v insolvenčním řízení nebude považovat zejména a nikoliv jen ručení, srážky ze mzdy, finanční záruka, záloha a závdavek. I když INSZ nezahrnuje výše uvedené možnosti mezi zajištění, respektive s takovýmto věřitelem neoperuje jako s věřitelem zajištěným, nevylučuje tím možnost domáhat se plnění z těchto zajištění vedle samotného insolvenčního řízení (srov. ust. § 183 odst. 2 INSZ).

---

<sup>13</sup> Pozn. autora: Ust. § 20 a násl. Zákona č. 190/2004 Sb., zákon o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů

<sup>14</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 185.

Zajištění lze pro účely insolvenčního řízení dělit podle osoby, která zajištění poskytla. Subjektem poskytujícím zajištění může být jednak sám insolvenční dlužník, jednak třetí osoba odlišná od dlužníka.

INSZ upravuje v ust. § 166 INSZ možnost, kdy insolvenční dlužník nemusí vystupovat v roli dlužníka obligačního, nýbrž vystupuje v pozici dlužníka poskytujícího zajištění.<sup>15</sup> V tomto případě nemá zajištěný věřitel za insolvenčním dlužníkem klasickou pohledávku, věřitel se může domáhat uspokojení pouze z majetku poskytnutého k zajištění jeho pohledávky. Toto ostatně ve svém rozhodnutí potvrdil i Nejvyšší soud České republiky.<sup>16</sup> Neuspokojenou část pohledávky musí zajištěný věřitel uplatňovat u dlužníka obligačního, nikoliv u insolvenčního dlužníka, který zde vystupuje pouze v pozici subjektu poskytujícího zajištění. Insolvenčnímu dlužníku následně svědčí regresní právo či postih vůči dlužníku obligačnímu. V úpadkových řízeních podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZKV“), byli tito věřitelé s odděleným právem na uspokojení z majetku úpadce coby zástavního dlužníka, označováni jako „nekonkursní věřitelé“<sup>17,18</sup> V případě, že po zpeněžení předmětu zajištění bude pohledávka zajištěného věřitele („nekonkursního věřitele“) zcela uspokojena, přebytek z výtěžku zpeněžení zajištění se použije pro uspokojení věřitelů

---

<sup>15</sup> Pozn. autora: Tzv. zástavní dlužník (dlužník poskytující majetkovou hodnotu k zajištění).

<sup>16</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27.11.2014, sp. zn. 29 NSČR 39/2014

<sup>17</sup> KOZÁK, Jan; STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 675–676.

<sup>18</sup> Pozn. autora: Pojem „nekonkursní věřitel“ využil ve svém rozhodnutí i Nejvyšší soud České republiky. Srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.1.2019, sp. zn.: 29 Cdo 4857/2008

zajištěných na předmětu zajištění v „horším pořadí“, pokud zde tací věřitelé nebudou, zbylá část výtěžku zpeněžení se poměrně rozdělí mezi věřitele nezajištěné.

Další možností je souběh insolvenčního dlužníka a dlužníka obligačního v jedné osobě, s tím že zajištění bude poskytovat třetí osoba odlišná od insolvenčního dlužníka (zástavní dlužník). Majetek poskytnutý zástavním dlužníkem k zajištění pohledávky zajištěného věřitele tak nebude součástí majetkové podstaty dlužníka insolvenčního. Skutečnost, že zajištění nepatří do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka, vylučuje možnost jeho ostatních věřitelů domáhat se uspokojení z tohoto majetku.<sup>19</sup> S výše uvedeným souvisí též regresní právo zástavního dlužníka vůči dlužníku obligačnímu (zde rovněž v pozici dlužníka insolvenčního), dále pojem subrogace a podmíněná pohledávka. Tato problematika bude následně rozebrána v dalších kapitolách práce. V přihlášce pohledávky do insolvenčního řízení budeme tuto pohledávku označovat jako „pohledávku nezajištěnou majetkem dlužníka.“ I přes skutečnost, že výše uvedená pohledávka je zajištěna majetkovou hodnotou třetí osoby, bude věřitel v insolvenčním řízení považován za věřitele nezajištěného a nebude mu proto náležet žádné z privilegovaných práv vyhrazených pro zajištěné věřitele.

---

<sup>19</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2. doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 56–57.

### **3 Zahájení insolvenčního řízení – zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění**

Zajištěným věřitelům v insolvenčním řízení je vyhrazeno specifické postavení v podobě přednostního (odděleného) uspokojení z předmětu zajištění. Samotný fakt, zda bude věřitel zajištěný či nezajištěný, případně v jakém rozsahu bude zajištěný, determinuje jeho práva a postavení v rámci insolvenčního řízení a dále také v jednotlivých způsobech řešení úpadku dlužníka. Zahájení insolvenčního řízení má důležitý význam jednak pro věřitele, jednak pro insolvenčního dlužníka. Dlužník má povinnost zdržet se nakládání s majetkovou podstatou a majetkem, který do ní může náležet v rozsahu stanoveném v ust. § 111 INSZ, a to až do přechodu dispozičního oprávnění na insolvenčního správce ve smyslu ust. § 246 INSZ. Věřitelé musejí dbát zvýšené opatrnosti, zejména při uplatňování svých pohledávek, zajišťování pohledávek či při případném uspokojení poskytnutém dlužníkem na úkor ostatních věřitelů (např. z důvodu relativní neúčinnosti či trestněprávních aspektů<sup>20</sup>).

Zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku nezakládá počátek insolvenčního řízení, vyhláška pouze deklaruje již vzniklý stav tzn. zahájení insolvenčního řízení.<sup>21</sup> Okamžikem zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení (účinky nastávají

---

<sup>20</sup> Pozn. autora: Např. dle ust. § 223 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“).

<sup>21</sup> KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 364.

hodinou a minutou zveřejnění) v insolvenčním rejstříku nastávají účinky<sup>22</sup> vymezené zejména (avšak nikoli výlučně) v ust. § 109 až § 114, další účinky můžeme najít např. v ust. § 41, § 82, § 140, § 173 odst. 4 INSZ. Smyslem těchto účinků je, aby nedocházelo k osamocení uspokojování jednotlivých věřitelů, nýbrž aby došlo k jejich uspokojení v rámci případného insolvenčního řízení. Zde můžeme spatřit konceptuální rozdíl mezi insolvenčním řízením a řízením exekucím (výkonem rozhodnutí), kdy v této situaci převažuje kolektivní zájem věřitelů v insolvenčním řízení před individuálním nárokem jednotlivých věřitelů v rámci řízení exekucím. Výše uvedené účinky trvají zásadně do skončení insolvenčního řízení (nestanoví-li INSZ u konkrétního způsobu řešení úpadku jinak). Především s ohledem na téma práce budou v navazujících kapitolách rozebrány účinky zahájení insolvenčního řízení vzhledem k uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění (tzn. účinky zahájení insolvenčního řízení pro zajištěné věřitele).

### **3.1 Zákaz uplatnění práva na uspokojení ze zajištění mimo insolvenční řízení**

Ust. § 109 INSZ bývá někdy označováno zjednodušeně jako „zákoné či automatické moratorium“, které má za následek dočasné potlačení individuálního uspokojení věřitelů a jeho nahrazení kolektivním procesem (tzn. insolvenčním řízením).<sup>23</sup> To platí jak pro věřitele nezajištěné, tak pro zajištěné věřitele. Zveřejněním vyhlášky o zahájení insolvenčního

---

<sup>22</sup> Pozn. autora: Účinky jsou konstitutivní, mají procesní a hmotněprávní důsledky spočívající ve vzniku, změně či zániku subjektivních práv a povinností.

<sup>23</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 263.



řízení v insolvenčním rejstříku nastupuje pro zajištěné věřitele účinek vymezený v ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ, který stanoví, že „*právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty, lze uplatnit a nově nabyt jen za podmínek stanovených tímto zákonem, to platí i pro zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech nebo exekutorského zástavního práva na nemovitostech, které bylo navrženo po zahájení insolvenčního řízení.*“ Účelem tohoto ustanovení je zabránit zajištěným věřitelům uspokojení pohledávek z předmětu zajištění mimo insolvenční řízení.<sup>24</sup>

Z výše uvedeného vyplývá, že zajištěný věřitel po zahájení insolvenčního řízení musí postupovat způsobem stanoveným v INSZ a musí se zdržet uplatnění, resp. uspokojení jeho pohledávky mimo insolvenční řízení. Postup uplatnění pohledávky zajištěného věřitele upravuje ust. § 166 INSZ, podle kterého se pohledávka zajištěného věřitele uplatňuje přihláškou, ve které se musí věřitel dovolat svého zajištění, uvést rozhodné okolnosti týkající se zajištění a připojit k přihlášce listiny, které se zajištění týkají. Druhá věta citovaného ustanovení míří na situace tzv. „nekonkursních věřitelů“ o nichž bylo pojednáno v kapitole 2.1.2., jedná se o situace, kdy obligační dlužník je odlišný od insolvenčního dlužníka poskytujícího zajištění.

Z povinnosti uplatňovat zajištěnou pohledávku přihláškou však existuje výjimka a to v případě, kdy dlužník poskytující zajištění (tzv. zástavní dlužník) je odlišný od dlužníka obligačního (insolvenčního). Zde

---

<sup>24</sup> SPRINZ, Petr. Palebná síla automatického moratoria v insolvenčním řízení - zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 4, s. 115.

se samozřejmě může věřitel uplatňovat zajištění, resp. uspokojit se ze zajištění mimo insolvenční řízení, a to například soudním prodejem zástavy,<sup>25</sup> veřejnou dražbou, přímým prodejem zástavy nebo přeměnou zajišťovacího převodu práva na převod trvalý, resp. nepodmíněný (zejména bude záviset na podmínkách, které si pro realizaci zajištění mezi sebou zástavní dlužník a věřitel sjednali). Jelikož v tomto případě je věřitelova pohledávka zajištěna majetkem třetí osoby, která je odlišná od insolvenčního (obligačního) dlužníka, nebude se věřitel považovat za věřitele zajištěného ve smyslu ust. § 2 písm. g INSZ.

Mezi další výjimku, kdy se věřitel může uspokojit mimo insolvenční řízení, lze zařadit pasivní solidaritu, tzn. situaci kdy v obligaci vystupuje na straně povinné více dlužníků, kteří jsou zavázáni společně a nerozdílně s insolvenčním dlužníkem (srov. ust. § 1872-§ 1876 NOZ). V tomto případě se věřitel může domáhat plnění (uspokojení) své pohledávky či její libovolné části po všech dlužnících, nebo jen některých či po každém z nich. Podmínkou zde je, že ti z dlužníků, po kterých se bude věřitel domáhat uspokojení své pohledávky, se nesmějí nacházet v insolvenčním řízení, v opačném případě bude postup stejný, jako v případě uplatňování pohledávky u dlužníka insolvenčního (srov. kapitola 3.1.1). V případě věřitele zajištěného bude rozhodovat, zda solidární dlužník, tedy subjekt poskytující zajištění (tzv. zástavní dlužník), se nachází v insolvenčním řízení či nikoliv, přičemž obě zmíněné situace jsou vymezeny v předchozích dvou odstavcích této kapitoly.

---

<sup>25</sup> Pozn. autora: Srov. § 353a a násl. Zákona č. 292/2013 Sb., Zákon o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

Za zmínku stojí rovněž institut zajišťovacího převodu práva. Z dikce ust. § 2040 odst. 2 NOZ plyne, že zajišťovací převod práva je převodem s rozvazovací podmínkou (splněním podmínky pominou účinky, které již nastaly).<sup>26</sup> V opačném případě, tedy není-li dluh splněn, stane se převod práva nepodmíněným. Pokud není dohodnut odchylný režim od zákonného ust. § 2044 odst. 1 NOZ, stává se v případě porušení platební povinnosti dlužníka před zahájením insolvenčního řízení převod nepodmíněným, v intencích ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ by se jednalo o uplatnění práva na uspokojení ze zajištění. Nesplněním dluhu ze strany dlužníka dochází k převodu vlastnického práva na věřitele, přičemž zajištěná pohledávka zaniká. Je-li způsobem řešení dlužníkovy úpadku konkurs, zajištěná pohledávka zaniká v rozsahu hodnoty převedeného majetku poskytnutého k zajištění, přičemž v rozsahu, ve kterém není zajištěná pohledávka uspokojena, se bude uspokojovat společně s pohledávkami ostatních nezajištěných věřitelů. Neuspokojenou část zajištěné pohledávky není třeba zvlášť přihlašovat (tzn. automaticky se stává nezajištěnou přihlášenou pohledávkou).<sup>27</sup> V opačném případě, pokud po vypořádání zajištění a pohledávky věřitele zde vznikne ze zajištění přebytek, tzv. hyperocha, bude tento přebytek představovat pohledávku dlužníka (na vydání hyperochy), jenž náleží do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka.<sup>28</sup> Vypořádání rozdílu mezi hodnotou zajištění a výší

---

<sup>26</sup> Pozn. autora: Tzn. Splněním dluhu pominou účinky převodu vlastnického práva a bez dalšího se obnoví původní stav.

<sup>27</sup> HÁSOVÁ, Jiřina in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 1137.

<sup>28</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 266–267.

pohledávky nebude představovat proces uplatnění práva na uspokojení ze zajištění, pokud smlouva mezi věřitelem a dlužníkem nestanoví jinak (srov. ust. § 2044 odst. 2 NOZ).<sup>29</sup> Pravidlem zakotveným v ust. § 2044 odst. 1 NOZ tak dochází k „automatickému převodu“ vlastnického práva na věřitele, který se stává novým vlastníkem předmětu poskytnutého k zajištění.<sup>30</sup> V případě kdy k porušení platební povinnosti dlužníka nedošlo před zahájením insolvenčního řízení (např. splatnost dluhu do zahájení insolvenčního řízení nenastala) ust. § 2044 odst. 1 NOZ nevyvolá účinky převodu (tzn. převod práva se nestane nepodmíněným), v důsledku čehož bude věřitel nucen uplatnit své právo (pohledávku) přihláškou, ve které se musí dovolat zajištění.<sup>31</sup> V případě, že věřitel svou pohledávku v insolvenčním řízení nepřihlásí do konce lhůty stanovené pro přihlašování pohledávek, či přihlásí pohledávku po této lhůtě, bude jeho pohledávka insolvenčním soudem odmítnuta a tento věřitel nebude v insolvenčním řízení uspokojen (srov. ust. § 173 odst. 1 INSZ).

---

<sup>29</sup> SPRINZ, Petr. Palebná síla automatického moratoria v insolvenčním řízení - zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 4, s. 118.

<sup>30</sup> Pozn. autora: Úprava obsažená v ust. § 2044 odst. 1 NOZ tak zásadně zasahuje do Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18.7.2013, sp. zn. 29 NSČR 23/2012. Zde soud konstatoval, že i pokud se stala pohledávka zajištěná zajišťovacím převodem práva splatnou před rozhodnutím o úpadku, ale zajištění stále trvá (nebylo vypořádáno způsobem stanoveným ve smlouvě), bude předmět zajištění sepsán do majetkové podstaty dlužníka. st. § 2044 odst.1 NOZ automaticky vypořádává zajištění (činí převod vlastnického práva k zajištění), které v návaznosti na toto rozhodnutí, pokud prodlení nastalo před zahájením insolvenčního řízení, nebude spadat do majetkové podstaty dlužníka.

<sup>31</sup> SPRINZ, Petr. Palebná síla automatického moratoria v insolvenčním řízení - zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 4, s. 118.

V návaznosti na předchozí odstavec se nabízí otázka, jak by se nahlíželo pohledávku zajištěného věřitele zajištěnou zajišťovacím převodem práva, která by svou splatnost vážala na zahájení insolvenčního řízení, resp. dluh by se „zesplatnil“ zahájením insolvenčního řízení.<sup>32</sup> Autor je toho názoru, že pro tento případ se sice využije ust. § 2044 odst. 1 NOZ, avšak bude ho nutné vykládat tak, že k uplatnění práva ve smyslu ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ došlo až po zahájení insolvenčního řízení, jelikož splatnost se vážala na konkrétní podmínku – zahájení insolvenčního řízení, kde v důsledku splnění této podmínky nastala předčasná splatnost. Splnění podmínky bylo tedy příčinou, která vyvolala následek – předčasnou splatnost dluhu. Z logiky věci tak nelze dojít k závěru, že splatnost dluhu nastala před zahájením insolvenčního řízení, v důsledku čehož nezbyde věřiteli jiné možnosti, jak svou zajištěnou pohledávku uplatnit přihláškou do insolvenčního řízení, ve které se dovolá svého zajištění.<sup>33</sup> Dle názoru autora může být vhodným prostředkem v případě úvěru či zápůjčky nastavení pravidelného např. měsíčního splácení úroků ze zapůjčené částky, kdy v případě prodlení s hrazením měsíčních úroků nastane předčasná splatnost, čímž zajištěný věřitel může dosáhnout účinků převodu zajištění před zahájením insolvenčního řízení.

---

<sup>32</sup> Pozn. autora: Např. Dluh zajištěný zajišťovacím převodem práva bude splatný v budoucí konkrétní čas (1.1.2020). Následně dojde k zahájení insolvenčního řízení (11.11.2019) s tím že smlouva o zajišťovacím převodu práva bude obsahovat ustanovení o náhradní splatnosti dluhu vázané na zahájení insolvenčního řízení (např. ve znění: „Pokud dojde u dlužníka k zahájení insolvenčního řízení, stává se dluh bez dalšího okamžitě splatným“).

<sup>33</sup> Pozn. autora: Dle autora tak jedinou výhodou vázání splatnosti na zahájení insolvenčního řízení bude nárok na úrok z prodlení a smluvní pokutu od zahájení insolvenčního řízení do rozhodnutí o úpadku.

### **3.1.1 Předběžné opatření jako výjimka ze zákazu uplatnění práva mimo insolvenční řízení**

Další účinek vymezený v ust. § 109 odst. 1 písm. c INSZ, který se pojí se zahájením insolvenčního řízení, je nemožnost provedení výkonu rozhodnutí nebo exekuce na majetek ve vlastnictví dlužníka, jakožto i na majetek, který náleží do majetkové podstaty. Výkon rozhodnutí či exekuci lze nařídít či zahájit, nelze ovšem provést vlastní realizaci (např. veřejnou dražbu).<sup>34</sup> Smyslem ustanovení je opět ochrana dlužníkovu majetku pro insolvenční řízení navzdory individuálnímu uspokojení jednoho z věřitelů na úkor ostatních. V souvislosti s tímto účinkem vyvstaly v praxi značné komplikace. Insolvenční návrh byl často zneužíván jako obstrukční prostředek dlužníka, který prostřednictvím insolvenčního návrhu přerušoval individuální výkon rozhodnutí (exekuci) na jeho majetek. Dlužníci se tímto často bránili prodeji jejich nemovitosti ve veřejné dražbě, která sloužila jako jejich „střecha nad hlavou.“

Reakcí na výše uvedené chování dlužníků byla novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 334/2012 Sb., účinná ode dne 1.11.2012, kterou byly do ust. § 82 INSZ doplněny další důvody pro vydání předběžného opatření. Nově tak insolvenční soud dostal možnost prostřednictvím předběžného opatření omezit účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení vymezené v ust. § 109 odst. 1 písm. b-c INSZ. Při respektování zásad insolvenčního řízení tak byla dána insolvenčnímu soudu možnost např. povolit provedení exekuce, pokud byl insolvenční

---

<sup>34</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana in. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 216.

návrh podán zjevně proto, aby probíhající exekuci zabránil.<sup>35</sup> Předběžné opatření může insolvenční soud vydat jednak *ex officio*, jednak na návrh. Pro případ škody či jiné újmy je ust. § 82 odst. 1 INSZ stanovena povinnost složit jistotu, která však není stanovena pro dlužníka, ani pro navrhovatele předběžného opatření, které mohl učinit insolvenční soud *ex officio*.<sup>36</sup> Usnesení o nařízení předběžného opatření nabývá účinnosti okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku (srov. ust. § 89 odst. 1 INSZ). Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí konstatoval, že odvolání proti usnesení o nařízení předběžného opatření podle § 82 odst. 1 písm. b INSZ, kterým se umožňuje provedení exekuce (výkonu rozhodnutí) nemá suspenzivní účinek. Opačný výklad by dle autora směřoval proti smyslu institutu předběžného opatření, avšak rovněž je dle názoru autora nutné trvat na složení jistoty pro případ, že bude odvolání vyhověno a dlužníku vznikne neoprávněným předběžným opatřením škoda. Odvolání, kterému bude vyhověno a kterým se ruší předběžné

---

<sup>35</sup> KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 287.

<sup>36</sup> Pozn. autora: Učebnicovým příkladem může být Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.6.2018, č.j. KSHK 33 INS 9906/2018-A-5 ve věci KSHK 33 INS 9906/2018. V tomto případě insolvenční soud na základě návrhu soudního exekutora nařídil předběžné opatření, kterým omezil účinek spojený se zahájením insolvenčního řízení uvedený v ust. § 109 odst. 1 písm. c INSZ, a to tím, že soudnímu exekutorovi povolil provést již nařízenou dražbu nemovitých věcí ve vlastnictví insolvenčního dlužníka s tím omezením, že dosažený výtěžek bude k dispozici pro účely insolvenčního řízení. Z odůvodnění plyne, že šlo již o třetí insolvenční návrh, kdy předchozí dva návrhy byly po podání vzaty v rámci maximálně deseti dní zpět. Soud dospěl k závěru, že se dlužník svým jednáním snaží namísto řešení své úpadkové situace pouze zamezit nařízené dražbě nemovitostí. Soud toto jednání shledal za obstrukční a za důvod zvláštního zřetele pro omezení účinků ust. § 109 odst. 1 písm. c INSZ.

opatření, nebude mít vliv na účinky pravomocně uděleného příklepu v dražbě nemovitostí. Soud se zde rozhodl chránit legitimní očekávání vydražitele a jeho právní jistotu zásadou dobré víry.<sup>37</sup>

### **3.2 Zákaz nabytí nového práva na uspokojení ze zajištění**

Zahájení insolvenčního řízení má zásadní význam pro zajištěné věřitele, resp. pro zřízení či doplnění zajištění jejich pohledávek. S ohledem na účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení je nutné, aby věřitelé zřizující zajištění věděli o možných rizicích při zřizování zajištění a přitom dbali zákonného postupu a judikaturní praxe českých soudů.

S výše uvedenou problematikou souvisí účinek spojený se zahájením insolvenčního řízení vymezený v ust. § 109 odst.1 písm. b INSZ, říkajíc, že právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do jeho majetkové podstaty, lze nově nabýt pouze za podmínek stanovených insolvenčním zákonem. Totéž platí i pro zřízení soudcovského nebo exekutorského zástavního práva na nemovitostech, které byly navrženy po zahájení insolvenčního řízení. Cílem výše uvedeného ustanovení je znemožnit věřitelům postup, kterým by si dále zlepšovali své postavení na úkor ostatních věřitelů, tzn. po zahájení insolvenčního řízení zřizovali zajištění ke svým pohledávkám.

---

<sup>37</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16.2.2016, sp.zn. 26 Cdo 3811/2014



Problematiku zřízení soudcovského zástavního práva řešil Nejvyšší soud České republiky, který ve svém rozhodnutí konstatoval, že „*soudcovské zástavní právo na nemovitostech, které vzniklo (právní mocí soudního rozhodnutí o jeho zřízení)*<sup>38</sup> *poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, aniž šlo o případ uvedený v § 41 insolvenčního zákona, nenabývá věřitel právo na uspokojení pohledávky z takového zajištění bez zřetele k tomu, zda návrh na zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech podal před zahájením insolvenčního řízení nebo v jeho průběhu.*“<sup>39</sup> Dle výše uvedeného rozhodnutí je tak pro řádné a platné nabytí práva na uspokojení ze zajištění nezbytné, aby před zahájením insolvenčního řízení byl splněn právní důvod, na základě kterého se nabývá zajištění tzv. *titulus adquirendi* a rovněž splněn právní způsob, kterým zajištění vzniká tzv. *modus adquirendi*.<sup>40</sup> Výše uvedený závěr je dle

---

<sup>38</sup> Pozn. autora: Rozhodnutí reflektuje starou právní úpravu (OZ), kdy soudcovské zástavní právo vznikalo právní mocí rozhodnutí o jeho zřízení). Dle nové právní úpravy tzn. dle ust. § 1342 NOZ vzniká zástavní právo vykonatelností rozhodnutí, ledaže je v něm stanovena doba pozdější, současně autor poznamenává, že právní moc a vykonatelnost mohou nastat v tentýž okamžik.

<sup>39</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 16/2011

<sup>40</sup> Pozn. autora: Tyto dva pojmy na příkladu vlastnického práva, vysvětlil ve svém rozhodnutí Nejvyšší správní soud České republiky (dle názoru autora diplomové práce je toto rozhodnutí rovněž použitelné pro věcněprávní zajištění): „*vlastnické právo k nemovitosti vzniká na základě smlouvy (nabývací titul – právní důvod – titulus) vkladem do katastru (právní způsob nabytí – modus). Při vzniku vlastnického práva k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí na základě smlouvy je třeba rozlišovat právní důvod nabytí vlastnického práva (titulus adquirendi) a právní způsob jeho nabytí (modus adquirendi). Tyto dva instituty, titulus a modus, nelze od sebe oddělovat. Bez platného nabývacího titulu nemůže právo vkladem vzniknout. Smlouva, kterou se převádí nemovitost, jež je předmětem evidence v katastru nemovitostí, nemá účinek*

autora rovněž aplikovatelný na zřízení exekutorského zástavního práva s jistými modifikacemi, týkajícími se právní moci exekučního příkazu, jímž dochází ke zřízení exekučního zástavního práva.<sup>41</sup>

Nejvyšší soud České republiky ve výše citovaném rozhodnutí též vymezil vztah mezi právními účinky zápisu (vkladu) do katastru nemovitostí a účinky spojenými se zahájením insolvenčního řízení uvedenými v ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ. Obecným pravidlem ohledně právních účinků zápisu práva k nemovitosti do katastru nemovitostí upravuje ust. § 10 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZKN“) tak, že „*právní účinky zápisu nastávají k okamžiku, kdy návrh na zápis došel příslušnému katastrálnímu úřadu.*“ Toto pravidlo je bezpochyby využitelné v mimo-insolvenčním prostředí, kde v případě zástavního práva či zajišťovacího převodu práva dojde k zápisu těchto věcných práv do veřejného seznamu (katastru nemovitostí) s právními účinky zpětně ke dni podání návrhu na vklad. Z hlediska insolvenčního řízení však může nastat situace, kdy návrh na vklad práva (např. zajištění) do katastru nemovitostí bude podán před zahájením insolvenčního řízení, avšak k provedení vkladu dojde až po jeho zahájení. Tuto situaci vyřešil ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud České republiky, který stanovil, že „*při zřízení zástavního práva k*

---

*převodní, ale pouze účinek obligační. Vlastníkem se stane teprve ten, v jehož prospěch je vloženo vlastnické právo do katastru nemovitostí, a to podle smlouvy, na základě které došlo ke vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí. Vklad do katastru nemovitostí tedy není toliko jakýmsi formálním či deklarujícím úkonem. Naopak, vklad má konstitutivní charakter.*“ Srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 23.09.2011, sp. zn. 8 Afs 19/2011 – 60

<sup>41</sup> Pozn. autora: Srov. ust. § 73a odst. 7 a 10 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

*nemovitostem na základě zástavní smlouvy (představující tzv. titulus adquirendi) uzavřené před tím, než nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, rovněž nevznikne věřiteli právo na uspokojení z tohoto zajištění v insolvenčním řízení, bude-li vklad zástavního práva k nemovitostem rozhodnutím katastrálního úřadu povolen (byť s účinky ke dni podání návrhu na vklad, jenž může předcházet okamžik, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení) a stanovený modus adquirendi ve smyslu ust. § 157 odst. 1 obč. zák.<sup>42</sup> završen až poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.<sup>43</sup> Shrnuvše výše uvedené, povolení vkladu věcného práva (zástavní smlouvy nebo smlouvy o zajišťovacím převodu práva) do katastru nemovitostí musí proběhnout před tím, než bude zahájeno insolvenční řízení, a to i přes právní účinky vkladu ke dni podání návrhu na vklad,<sup>44</sup> v opačném případě zajištění ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. g INSZ nevznikne. Výše uvedený názor Nejvyššího soudu České republiky byl vysloven v rámci části rozhodnutí *obiter dictum*. Zajištění věřitelé by tak měli rozhodnutí soudu<sup>45</sup> brát na vědomí, avšak dle autora je tento názor Nejvyššího soudu České republiky neudržitelný, a to už jen s ohledem na zavedenou praxi bankovních*

---

<sup>42</sup> Pozn. autora: Dnes odpovídajíc ust. § 1316 NOZ, tzn. Zástavní právo k věci zapsané ve veřejném seznamu vzniká zápisem v tomto seznamu.

<sup>43</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 16/2011

<sup>44</sup> Pozn. autora: V praxi můžeme na listech vlastnictví nalézt pojmy „Zápis proveden dne XY“, jenž značí kdy bylo vkladu do katastru nemovitostí vyhověno (obecně po uplynutí 20-ti denní ochranné lhůty, srov. ust. § 18 odst.1 ZKN a dále „Právní účinky ke dni XY“, které značí zpětné účinky ke dni podání návrhu na vklad práva do katastru nemovitostí.

<sup>45</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 16/2011

institucí či dále s ohledem na právní jistotu zástavních věřitelů, nabyvatelů nemovitostí a dalších subjektů, a to již při samotném uzavírání právního jednání. Níže autor diplomové práce reflektuje praktické dopady citovaného rozhodnutí, avšak s ohledem na to, že doporučení vyslovené v části citovaného rozhodnutí *obiter dictum* má prozatímne nejistý výsledek v rámci rozhodovací praxe insolvenčních soudů a insolvenčního práva samotného.

Autor považuje za vhodné nastítnit praktickou situaci ohledně čerpání hypotečního úvěru od bankovní instituce. Některé bankovní instituce v případě hypotečních úvěrů umožňují čerpat úvěr po předložení návrhu na vklad zástavního práva ve prospěch bankovní instituce, který je potvrzený razítkem příslušného katastrálního úřadu. Tuto službu většinou bankovní instituce poskytují za příplatek po jejich předchozím uvážení.<sup>46</sup> S ohledem na výše uvedené může v praxi nastat situace, kdy si kupující sjedná hypoteční úvěr, který bude vyplacen ve prospěch prodávajícího, přičemž tento úvěr bude zajištěn na nemovité věci kupujícího. Bankovní instituce povolí čerpání hypotečního úvěru oproti předložení potvrzené vkladové listiny - zástavního práva na nemovitost kupujícího. U kupujícího dojde během 20denní lhůty pro povolení vkladu do katastru nemovitostí k zahájení insolvenčního řízení a následnému prohlášení konkursu na jeho majetek (srov. ust. § 18 odst. 1 ZKN). Dle výše uvedené judikatury tedy nedošlo k naplnění právního způsobu nabytí (tzv. „*modus acquirendi*“). Důsledkem bude vznik zástavního práva v rozporu

---

<sup>46</sup> Pozn. autora: Srov. Komerční banka, a.s. *Všeobecné informace o spotřebitelských úvěrech na bydlení*. [online] Publikováno 9.7.2018. [cit. 5.3.2020] s.3. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/8c4962ce-10c8-4ac2-a623-417aab6feb44/kb-vseobecne-informace-o-spotrebitelskych-uverech-na-bydleni.pdf.aspx>

s ust. § 109 odst. 1 píms. b INSZ a jeho následná neúčinnost (srov. ust. § 248 odst. 2 INSZ). Samozřejmě lze podmínky financující banky vázat na zahájení insolvenčního řízení a tedy např. potencionálního odstoupení od úvěrové smlouvy, avšak tato situace přináší do samotné transakce značnou problematičnost. Dle názoru autora diplomové práce nebude výsledkem nic jiného, jak uspokojení banky v rámci insolvenčního řízení spolu s nezajištěnými věřiteli.

Následek porušení zákazu nabytí práva na uspokojení ze zajištění po zahájení insolvenčního řízení jinak než podle insolvenčního zákona, ust. § 109 INSZ výslovně nevymezuje,<sup>47</sup> můžeme jej však dovodit jednak z judikatury českých soudů (srov. výše uvedené), jednak prostřednictvím ust. § 248 odst. 2 INSZ, který je omezen na způsob řešení dlužníkovra úpadku konkursem.

V případě, že po zahájení insolvenčního řízení bude zjištěn úpadek a zvolen jako způsob řešení dlužníkovra úpadku konkurs, nastanou prohlášením konkursu na majetek dlužníka účinky vymezené v ust. § 248 odst. 2 INSZ, které působí jako následek porušení zákazu nabytí práva na uspokojení ze zajištění po zahájení insolvenčního řízení. Prohlášením konkursu se stávají neúčinnými práva na uspokojení ze zajištění (tzn. nabyté zajištění), které dlužník nabyl poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, totéž platí pro zřízení soudcovského a exekutorského práva na nemovitostech. INSZ zde připouští dvě výjimky, první výjimku tvoří zajištění nabyté v souladu s ust. § 41 INSZ tzn. smlouvy o úvěrovém financování, kterými se insolvenční správce snaží

---

<sup>47</sup> SPRINZ, Petr. Palebná síla automatického moratoria v insolvenčním řízení - zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 4, s. 118.

udržet či obnovit provoz podniku, který je součástí majetkové podstaty a smlouvy obdobné, jako např. smlouvy na dodávky energií či surovin. Tyto smlouvy je insolvenční správce za účelem jejich splnění oprávněn zajistit některým ze zajištění vymezeným v ust. § 2 odst. 1 písm. g) INSZ.<sup>48</sup> Druhou výjimku tvoří ust. § 167 odst. 2 INSZ týkající se vykonatelných pohledávek věřitelů na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem. V případě, že se nebude jednat o jednu z výše uvedených výjimek, bude zajištění zřízené po tom, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení stiženo neúčinností.

Povahou neúčinnosti se ve svém rozhodnutí zabýval Nejvyšší soud České republiky, který v souvislosti s ust. § 109 odst. 1 písm. b) INSZ konstatoval, že toto ustanovení „pouze nedovoluje „nabytí“ a „uplatnění“ zajištění v insolvenčním řízení, kdežto (pozdější) prohlášení konkursu na majetek dlužníka činí takto „nabytá“ zajištění neúčinnými v rovině práva hmotného (nedovoluje jejich prosazení ani mimo rámec insolvenčního řízení).“<sup>49</sup> Pokud vycházíme z názoru výše uvedeného soudu, tedy že neúčinnost vyvolává účinky v hmotněprávní rovině, dojdeme k závěru, že v případě zrušení konkursu nebo v případě nezpeněžení předmětu zajištění v průběhu insolvenčního řízení věřitelé, kteří získali zajištění v rozporu s ust. § 109 odst. 1 písm. b) INSZ, nebudou považováni za věřitele zajištěné. Odlišný názor zastává Kozák, který uvádí, že prohlášením konkursu se stávají neúčinnými práva na uspokojení ze zajištění, která

---

<sup>48</sup> KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 971.

<sup>49</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 16/2011

vznikla v rozporu s ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ, kde tyto práva jsou sice platná, avšak absentují zde jejich účinky pro insolvenční řízení při způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem, neboť zde není možné vykonat (tzn. zmíněný autor omezuje neúčinnost toliko na neúčinnost v procesní rovině – insolvenčním řízení).<sup>50</sup> Stejný názor zastává komentářová literatura Sprinz a kol., která se rovněž vyslovila ve prospěch neúčinnosti zřízení zajištění v rovině práva procesního.<sup>51</sup> Autor diplomové práce inklinuje ke dvěma výše uvedeným názorům, zejména protože cílem ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ je „chránit“ insolvenční řízení, jakožto kolektivní formu řízení se zásadně poměrným uspokojením věřitelů, před individuálním uspokojením jednotlivých věřitelů a není zde žádného důvodu pro přesah této „ochrany“ do hmotného práva. Navíc pokud dojde ke zrušení konkursu nebo v něm neproběhne zpeněžení předmětu zajištění a bude ukončen, tedy v situacích, kdy přestanou působit účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, není dle autora žádoucí, aby zde přetrvávala „ochrana“ v podobě neúčinnosti práva na uspokojení ze zajištění, jelikož zde již nebude důvodu chránit insolvenční řízení.

S ohledem na nejistou budoucí rozhodovací praxi insolvenčních soudů a dále s ohledem na výše uvedenou část rozhodnutí *obiter dictum* Nejvyššího soudu České republiky, doporučuje autor diplomové práce neposkytovat finanční prostředky dříve, než bude zapsáno zástavní právo či zajišťovací převod práva nebo jiné předmětné zajištění do katastru nemovitostí. V praktických důsledcích toto může zavdat vzniku

---

<sup>50</sup> KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 971.

<sup>51</sup> RAHM, Jiří; SPRINZ, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 681.

situacím, kdy financující subjekty budou zvažovat kreditní rizika klientů, přičemž i přes výše uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky budou poskytovat v hraničních případech finanční prostředky před zápisem zajištění do katastru nemovitostí s nejistým výsledkem vzniku tohoto zajištění. Nejistotu vzniku zajištění tak financující subjekty budou reflektovat např. v podobě výše úroků či jiných úvěrových podmínkách.



## 4 Uplatnění pohledávky zajištěného věřitele v konkursu

Před tím, než autor přejde k samotné problematice uplatnění zajištěných pohledávek v insolvenčním řízení při způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem, bere za nutné vymezit základní postup při podání insolvenčního návrhu a funkci účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, jelikož tyto pojmy bezprostředně předcházejí a souvisejí s uplatňováním pohledávek v insolvenčním řízení. Řádné uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení je nezbytné nejen ke vstupu do tohoto kolektivního řízení, avšak i k vyhnutí se sankcím za vadné uplatnění pohledávky (např. dle ust. § 178 odst. 1 INSZ či ust. § 188 odst. 2 INSZ). V rámci podkapitol bude podrobně rozebrán postup uplatnění pohledávky zajištěného věřitele v insolvenčním řízení s ohledem na praktickou problematiku, jakož i v návaznosti na odpovědnost věřitele za nesprávnou přihlášku pohledávky.

Insolvenční řízení lze zahájit jen na návrh, který může učinit jak věřitel, tak dlužník, přičemž insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy návrh dojde věcně příslušnému soudu. V případě hrozícího úpadku je oprávněn podat insolvenční návrh pouze dlužník (srov. ust. § 97 odst. 1 INSZ). INSZ vyžaduje od návrhu splnění formálních náležitostí, jako jsou listinná podoba a úředně ověřený podpis navrhovatele, případně podání návrhu prostřednictvím datové schránky u navrhovatele, kterému se povinně zřizuje datová schránka,<sup>52</sup> v opačném případě se k návrhu nebude přihlížet. Při nesplnění výše uvedených (formálních) náležitostí insolvenčního

---

<sup>52</sup> Pozn. autora: Srov. zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

návrhu se nebude postupovat subsidiárně dle ust. § 43 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“), soud tedy nevyzve navrhovatele k dodatečné opravě insolvenčního návrhu.<sup>53</sup> Podáním kvalifikovaného insolvenčního návrhu dochází k zahájení insolvenčního řízení s tím, že insolvenční soud zveřejní v insolvenčním rejstříku vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení, a to do 2 hodin od obdržení návrhu. V případě, že do konce pracovní doby zbývají méně jak 2 hodiny nebo v případě, kdy dojde návrh ve dnech pracovního klidu, zveřejní insolvenční soud vyhlášku následující pracovní den (srov. § 101 INSZ). INSZ ukládá insolvenčnímu soudu zvláštní informační povinnost ohledně známých věřitelů, kteří mají pobyt, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie (srov. § 430 INSZ). Zahraniční věřitele musí insolvenční soud jednotlivě vyrozumět o zahájení insolvenčního řízení, nepostačí tedy pouhé zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku. Tato povinnost pramení z čl. 54 nařízení Evropské unie č. 848/2015, kde se hovoří o „*individuálním oznámení*“.<sup>54</sup> Věřitelům lze doporučit pravidelné sledování insolvenčního rejstříku ohledně svých dlužníků,<sup>55</sup> neboť „tuzemští“ věřitelé nejsou na rozdíl od zahraničních známých věřitelů individuálně vyrozumíváni.

Po podání kvalifikovaného insolvenčního návrhu dochází ke zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení, na kterou se vážou účinky

---

<sup>53</sup> KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 315.

<sup>54</sup> ŠMEJKAL, Viktor in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 1765–1766.

<sup>55</sup> Pozn. autora: Z praktického hlediska lze věřitelům doporučit automatizované hlídací programy či systémy, které automaticky kontrolují, zda se dlužník nenachází v insolvenčním řízení. Někdy se v této souvislosti hovoří o tzv. „hlídacích psech.“

spojené se zahájením insolvenčního řízení (blíže srov. kapitola 3). Tyto účinky lze dělit na „věřitelské“ a „dlužnické.“

Mezi hlavní účinky stanovené pro dlužníka patří zákaz nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který by do ní mohl náležet, přičemž se nejedná o absolutní zákaz, nýbrž jde o to, aby nedocházelo k podstatné změně skladby nebo určení dlužníkovy majetku, či k jeho nezanebatelnému zmenšení. Dalším účinkem pro dlužníka je povinnost plnit peněžité závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení jen za podmínek stanovených v INSZ. Veškeré dlužníkovi úkony, které učinil v rozporu s výše uvedenými účinky, jsou vůči věřitelům neúčinné, leda že tak učinil po předchozím souhlasu insolvenčního soudu (srov. ust. § 111 INSZ). Vedle „sankce“ v podobě neúčinnosti právních úkonů, mohou nastat i trestněprávní sankce podle TZ, jako je např. poškození věřitele (ust. § 222 TZ), zvýhodnění věřitele (ust. § 223 TZ), porušení povinnosti v insolvenčním řízení (ust. § 225 TZ), porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (ust. § 227 TZ) atd.

Mezi hlavní účinky pro věřitele patří zákaz uplatnění pohledávky a jiných práv týkající se majetkové podstaty žalobou, lze-li uplatnit tyto práva přihláškou (srov. ust. § 109 odst. 1 písm. a INSZ). Nabytím právní moci rozhodnutí o úpadku budou stávající řízení přerušena a nově zahájená řízení zastavena (srov. ust. § 140a; § 141a INSZ). Dalším účinkem je omezení týkající se práva na uspokojení ze zajištění z majetku dlužníka či majetku náležejícího do majetkové podstaty, kde nově lze toto právo uplatnit a nabýt jen za podmínek stanovených v INSZ (blíže srov. kapitola 3). Mezi další účinky patří nemožnost provedení výkonu rozhodnutí či exekuce, které by postihovaly majetek ve vlastnictví dlužníka či majetek náležející do jeho majetkové podstaty a účinek vymezený v ust. § 109 odst. 1 písm. c INSZ, tedy nemožnost uplatnění dohody věřitele

s dlužníkem ohledně provedení srážek ze mzdy či jeho jiných příjmů. Pravidelným sledováním insolvenčního rejstříku tak věřitel předejde nejen rizikovým investicím, ale i vynaloženým nákladům v souvislosti s podáním zbytečného žalobního návrhu, dále např. trestněprávním aspektem v podobě poškození věřitele (srov. ust. § 222 TZ) či předejde zmeškání propadné lhůty pro přihlášení své pohledávky do insolvenčního řízení, které může mít pro věřitele významné negativní ekonomické důsledky. Sledováním insolvenčního rejstříku může zajištěný věřitel rovněž předejít neúčinnosti zřízení práva na uspokojení ze zajištění (srov. kapitola 3).

#### **4.1 Obecně k pojmu „uplatnění“ pohledávky**

Pojmem uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení má autor na mysli procesní postup věřitele (předpokládaný INSZ) směřující k dovolání se svého nároku v rámci „kolektivního“ insolvenčního řízení. Způsob uplatnění pohledávky věřitele lze dělit na pohledávky, které se uplatňují přihláškou vůči insolvenčnímu soudu (jedná se o pohledávky nezajištěných a zajištěných věřitelů), na pohledávky, které se uplatňují oznámením u osoby s dispozičním oprávněním (jedná se o pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené)<sup>56</sup> a dále na pohledávky, na které se hledí jako na přihlášené, ačkoliv nebyly uplatněny přihláškou (např. dle ust. § 237 odst. 4 INSZ, nárok osoby vydávající plnění z neúčinného právního úkonu).<sup>57</sup>

---

<sup>56</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 799–801.

<sup>57</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana in. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady*

Historicky se můžeme setkat s rozdělením způsobu uplatnění pohledávek v insolvenčním řízení na formální a neformální, kdy formálním způsobem je míněno uplatnění pohledávky přihláškou vůči insolvenčnímu soudu a neformálním způsobem se rozumí uplatnění pohledávky oznámením u osoby s dispozičním oprávněním.<sup>58</sup> Dle názoru autora toto rozdělení již není nadále aktuální, kdy Insl. vyhl.<sup>59</sup> ze dne 27. června 2017 (ust. § 11 Insl. vyhl.), byly zavedeny náležitosti Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jí postavené na roveň. Zároveň došlo k zavedení formuláře pro uplatnění pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených u osoby s dispozičním oprávněním. S ohledem na zavedení výše uvedených podstatných náležitostí a formuláře je autor toho názoru, že došlo k formalizaci uplatnění těchto pohledávek, a proto již nadále není vhodné hovořit o tomto způsobu uplatnění jako o „neformálním.“ Výše zmíněná vyhláška zavádí formulář pro uplatnění pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených, avšak INSZ nikde nestanovuje obligatorní využití tohoto formuláře, pro praxi tak bude zatím nezbytné splnit pouze povinné náležitosti uvedené v § 11 Insl. Vyhl. V rámci úvah *de lege ferenda* autor navrhuje zavedení obligatorního použití formuláře při uplatňování „zapodstatových pohledávek a pohledávek jim na roveň

---

2015/848 a prováděcími předpisy. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 351–352.

<sup>58</sup> CHALUPECKÁ, Kristýna in. CHALUPECKÁ, Kristýna a kol. *Insolvenční právo v teorii a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 54.

<sup>59</sup> Pozn. autora: vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení a o změně vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Insl. vyhl.“).

postavených,“ kde toto zavedení dle názoru autora bude přínosem ke snížení administrativní zátěže osob s dispozičním oprávněním, zejména potom insolvenčních správců a rovněž povede k lepší přehlednosti těchto pohledávek.

Komentářová literatura Sprinz a kol. uvádí, že pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim naroveň postavené je třeba uplatnit na formuláři vydávaném Ministerstvem spravedlnosti.<sup>60</sup> Autor diplomové práce s tímto názorem nesouhlasí, neboť obligatorní využití formuláře pro „zapodstatové pohledávky a pohledávky jim naroveň postavené“ není v INSZ stanoveno, tento názor zatím neplyne ani z judikatury českých soudů. K podpoře názoru autora svědčí i fakt, že tam, kde zákonodárce zamýšlel obligatorní zavedení formuláře, tak v INSZ výslovně tento požadavek vyjádřil (srov. ust. § 176 INSZ). I přes stanovisko autora, že využití formuláře není obligatorní, se autor vyslovuje pro využívání formuláře, a to jednak z hlediska přehlednosti tohoto formuláře, jednak z důvodu, aby věřitel neopomenul některou z obligatorních náležitostí.

## 4.2 Přihláška zajištěné pohledávky

Legální definici přihlášky pohledávky vymezuje ust. § 2 písm. h INSZ. Přihlášku pohledávky lze vymezit jako procesní úkon věřitele, kterým věřitel uplatňuje vůči dlužníkovi uspokojení svého nároku (pohledávky) v insolvenčním řízení. Uplatnění pohledávky přihláškou pohledávky lze v insolvenčním řízení zcela oprávněně označit za nejčastější způsob, kterým věřitelé uplatňují své nároky vůči insolvenčnímu dlužníkovi. Tímto

---

<sup>60</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in.SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 568.

úkonem se zároveň stává věřitel účastníkem insolvenčního řízení (srov. ust. § 14 INSZ). Přihlášku pohledávky musí každý věřitel podat individuálně, hromadné či skupinové přihlášky jsou vyloučeny.<sup>61</sup>

Přihlášením pohledávky věřitele do insolvenčního řízení tak vyjadřuje věřitel svůj zájem na uspokojení své pohledávky z dlužníkovy majetku, který náleží do majetkové podstaty tohoto insolvenčního dlužníka. Přihláška pohledávky představuje procesní úkon věřitele srovnatelný s civilní žalobou, kde se v rámci civilního řízení posuzuje oprávněnost tvrzeného nároku vůči dlužníku a autoritativně se toto právo přiznává nebo zamítá. Pro insolvenční řízení je přihláška pohledávky podkladem, na základě které se k pohledávce věřitele vydává kvalifikované stanovisko, a to s ohledem na její pravost, výši nebo pořadí.<sup>62</sup>

Do insolvenčního řízení je nezbytné přihlásit pohledávky, bez ohledu na to, zda o nich bylo zahájeno jiné řízení (např. soudní, správní či rozhodčí), dále je nutné přihlásit i pohledávky vykonatelné. Přihlášení pohledávky tedy nebrání litispendence, *res iudicata* ani nařízený výkon rozhodnutí (např. exekuce).<sup>63</sup> Do insolvenčního řízení je možné dokonce přihlásit pohledávku, o které se vedlo předchozí civilní řízení a žaloba o zaplacení této pohledávky byla pravomocně zamítnuta.<sup>64</sup> Za zmínku

---

<sup>61</sup> Důvodová zpráva k vládnímu návrhu insolvenčního zákona, sněmovní tisk 1120/0 (IV. volební období 2002-2006). psp.cz [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 29.01.2020]

<sup>62</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 480.

<sup>63</sup> Ibid. s. 480

<sup>64</sup> Pozn. autora: Touto „bizarní“ situaci ve svém rozhodnutí zabýval Nejvyšší soud ČR. Statutární město Brno se žalobou domáhalo u Městského v Brně zaplacení pohledávky proti žalovanému. Městský soud žalobu zamítl, přičemž toto rozhodnutí potvrdil Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 4.10.2011. Dne 5.10.2011 bylo

stojí, že výše uvedený případ se týkal oddlužení, v případě konkursu dojde k přerušení řízení zahájených před začátkem insolvenčního řízení (srov. ust. § 263 odst. 1 INSZ). Dle názoru autora tak bude důsledkem nutnost přihlásit pohledávku věřitele, o které byla pravomocně zamítnuta civilní žaloba, do insolvenčního řízení, kde následně dojde k popření této pohledávky insolvenčním správcem. Věřitel tak bude namísto civilního řízení postupovat v insolvenčním řízení skrze incidenční žalobu o pravost jeho pohledávky, kde bude prokazovat oprávněnost svého uplatněného nároku (pohledávky).

Příhláška pohledávky vykazuje specifické vlastnosti, které můžeme oproti civilní žalobě spatřit zejména v tom, že přihláškou se nezahajuje insolvenční řízení, nevymezuje se jí spor mezi dlužníkem a věřitelem, pouze se jejím prostřednictvím pohledávka „vnáší“ do insolvenčního řízení. Dále oproti žalobě je podání přihlášky zásadně časově omezeno. V insolvenčním řízení lze uplatňovat i pohledávky nesplatné, které v případě prohlášení konkursu akcelerují, tzn. stanou se splatnými (srov. § 250 INSZ), avšak tyto účinky jsou omezeny pouze pro účely

---

zahájeno insl. řízení u žalovaného. Žalobce však svoji pohledávku nepřihlásil s odůvodněním, že by byla insolvenčním správcem popřena co do pravosti, přičemž přihlášením pravomocně zamítnuté pohledávky by se zbytečně vystavoval sankcím dle ust. § 178 INSZ. Následně bylo vyhověno dovolání žalobce a vrácení věci Městskému soudu, který dne 28.8.2013 rozsudkem uložil povinnost žalovanému uhradit pohledávku žalobce. Žalobce se po skončení oddlužení domáhal uspokojení své pohledávky, přičemž výkon rozhodnutí byl Městským soudem zastaven, toto rozhodnutí bylo potvrzeno i Krajským soudem v Brně. Nejvyšší soud ČR v této věci judikoval, že v případě pokud žalobce byl o svém nároku přesvědčen, měl se insolvenčního řízení přihlásit, přičemž insolvenční soud by se měl do rozhodnutí o původním dovolání zdržet rozhodnutí v incidenčním sporu o pravosti pohledávky. Zdroj: Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.10.2018, sp. zn. 20 Cdo 2755/2018



insolvenčního řízení, kdy v případě zrušení konkursu dochází k zániku těchto účinků.<sup>65</sup>

#### 4.2.1 Náležitosti přihlášky

Přihláška pohledávky je procesním úkonem (podáním) v insolvenčním řízení, které v rozsahu stanovených výjimek v INSZ musí splňovat náležitosti civilní žaloby dle ust. § 42 odst. 4 a § 79 odst. 1 OSŘ.<sup>66</sup> Kromě těchto obecných náležitostí podání musí přihláška pohledávky obsahovat právní důvod vzniku (skutečnosti na nichž se pohledávka zakládá) a výši přihlašované pohledávky. Skutkové okolnosti lze vylíčit i zprostředkovaně prostřednictvím odkazu na listiny připojené k přihlášce.<sup>67</sup> Věřitel je povinen k přihlášce pohledávky připojit listiny, kterých se v přihlášce pohledávky dovolává. Tyto listiny jsou přílohami přihlášky vymezenými v ust. § 8 odst. 3 Insl. vyhl. (jedná se např. o kopie smluv, soudních rozhodnutí či listin dokládajících údaje uvedené v přihlášce, dále o listiny dokládající existenci věřitele – zahraniční právnické osoby či plnou moc v případě zastoupení věřitel).<sup>68</sup> Závěry k absenci připojení listin k přihlášce pohledávky judikoval Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí,

---

<sup>65</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana in. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 571.

<sup>66</sup> TARANDA, Petr in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 711.

<sup>67</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.1.2003, sp. zn. 29 Cdo 1089/2000

<sup>68</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana in. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 363–365.

říkajíc: „Jestliže věřitel nedoplní zákonem požadované přílohy (...) čili listinné důkazy dle § 177 IZ, je na správci, zda takovou pohledávku co do pravosti nebo obsahu zpochybní a podle § 192 a násl. IZ ji popře (...) nesplnění povinnosti připojit listiny, jichž se přihláška dovolává, nemůže být v žádném případě důvodem pro odmítnutí přihlášky, neboť nejde o vadu bránící přezkumu přihlášené pohledávky.“<sup>69</sup> Dle názoru autora bude v případě chybějících příloh v praxi postup následující. V případě absence příloh přihlášky pohledávky nebude přihláška pohledávky odmítnuta insolvenčním soudem dle ust. § 185 INSZ, rovněž však věřitel nebude k doplnění příloh přihlášky soudem vyzván.<sup>70</sup> Následně dojde dle ust. § 174 odst. 1 INSZ k postoupení přihlášek insolvenčnímu správci, který v případě absence příloh přihlášky neuplatní výzvu dle ust. § 188 odst. 2 INSZ (výzva dle uvedeného ustanovení je určena pro vady přihlášky samotné – např. nevyčíslení nepeněžitých pohledávek). Tomuto svědčí i konstantní názor judikatury, který říká: „nedoložení příloh přihlášek pohledávky (a tedy nedoložení pohledávky) není důvodem pro postup podle § 188 odst. 2 IZ, neboť tento je vyhrazen pro vady náležitostí samotné přihlášky, mezi které její přílohy nespádají.“<sup>71</sup> Insolvenční správce by měl toliko uplatnit neformální postup, který mu ukládá ust. § 9 písm. c vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a

---

<sup>69</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7.5.2013, sp. zn. 1 VSPH 649/2013-P20-8 ve věci MSPH 89 INS 19120/2012

<sup>70</sup> Pozn. autora: Dle ust. § 80a odst. 3 INSZ činí insolvenční soud výzvu dle ust. § 43 odst. 1 OSŘ pro vady v podobě nevyužití povinného formuláře pro přihlášení pohledávky, nedodržení formátu či nepodání přihlášky stanoveným způsobem, nikoliv však pro nedoložení povinných příloh k přihlášce.

<sup>71</sup> Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.5.2017, sp. zn. 41 ICm 198/2016 ve věci KSHK 41 INS 27703/2015

standardech výkonu funkce insolvenčního správce (dále jen „Vyhl. o správci“), nejedná se však o výzvu dle ust. § 188 odst. 2 INSZ v důsledku čehož nelze přihlášku předložit insolvenčnímu soudu k rozhodnutí o tom, že se k pohledávce nepřihlíží. Pokud věřitel nevyhoví této neformální výzvě insolvenčního správce, následkem bude popření pohledávky ze strany insolvenčního správce,<sup>72</sup> a to z důvodu neunesení důkazního břemene (srov. ust. § 101 odst. 1 písm. b OSŘ).<sup>73</sup> Pokud věřitel po popření jeho pohledávky z důvodu absence příloh přihlášky tyto přílohy doplní, bude se jednat o důvod pro zpětvzetí popěrného úkonu (srov. ust. § 192 odst. 1 INSZ).

V případě vykonatelných pohledávek musí věřitel v přihlášce tuto skutečnost uvést a doložit, což bude v praxi znamenat odkaz na příslušný exekuční titul, nejtypičtěji se bude jednat o připojení veřejné listiny k přihlášce pohledávky.<sup>74</sup> Pokud se věřitel v přihlášce své pohledávky dovolává její vykonatelnosti, avšak neuvede a nedoloží exekuční titul, bude tato pohledávka zařazena na seznam pohledávek a následně přezkoumána jako nevykonatelná, nikoliv však odmítnuta postupem dle ust. § 188 INSZ.<sup>75</sup> Za zmínku stojí i povaha rozhodčího nálezu jakožto veřejné listiny. K tomuto se ve svém rozhodnutí vyjádřil Nejvyšší soud České republiky: „V insolvenčním řízení lze považovat za vykonatelnou i

---

<sup>72</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 163–164.

<sup>73</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29.9.2011, sp. zn. 3 VSOL 343/2011-P25-15 ve věci KSBR 27 INS 979/2009

<sup>74</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 486.

<sup>75</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13.4.2017, sp. zn. 2 VSPH 479/2017-P6-7 ve věci KSUL 74 INS 17931/2016

*pohledávku přiznanou pravomocným rozhodčím nálezem (...) má stejné účinky jako soudní rozhodnutí, tj. že má povahu veřejné listiny.*<sup>76</sup>

Věřitel zajištěné pohledávky, krom výše uvedeného, musí v přihlášce pohledávky uvést, zda uplatňuje právo na její uspokojení ze zajištění, označit druh zajištění, uvést dobu vzniku zajištění a připojit k přihlášce listiny, které se týkají zajištění. V opačném případě se má za to, že právo na uspokojení pohledávky z předmětu zajištění uplatněno nebylo (srov. ust. § 174 odst. 3 INSZ). Pokud zajištěný věřitel opomene v přihlášce uplatnit právo na uspokojení ze zajištění, může se dovolat zajištění samostatným podáním později – doplněním přihlášky. Takto musí věřitel učinit nejpozději do uplynutí lhůty pro přihlašování pohledávek stanovené v rozhodnutí o úpadku, kdy v případě opožděného doplnění přihlášky se má za to, že právo na uspokojení ze zajištění uplatněno nebylo.<sup>77</sup> O pozdním podání či doplnění přihlášky rozhodne soud dle ust. § 185 INSZ odmítnutím tohoto podání, přičemž odvolání proti rozhodnutí může podat pouze věřitel.

Pohledávka věřitele zajištěná majetkem třetí osoby (zástavního dlužníka) rozdílného od dlužníka insolvenčního se v insolvenčním řízení nepovažuje za pohledávku zajištěnou, jelikož předmět zajištění nenáleží do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka (srov. ust. § 2 písm. g INSZ). Takovýto věřitel označí ve formuláři pro přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení svou pohledávku jako „pohledávka nezajištěná majetkem dlužníka.“ Pokud však bude vedeno insolvenční řízení na dlužníka zástavního, mohou nastat dvě možnosti, jak přihlásit zajištěnou

---

<sup>76</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.5.2019, sp. zn. 29 ICdo 155/2017

<sup>77</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16.4.2010, sp. zn. 1 VSPH 260/2010-P7-9 ve věci MSPH 60 INS 860/2009

pohledávku. V prvním případě, pokud bude obligační dlužník v prodlení s plněním svého závazku, přihlásí zajištěný věřitel svoji pohledávku do insolvenčního řízení zástavního dlužníka jako nepodmíněnou pohledávku „uspokojovanou pouze z majetku poskytnutého k zajištění.“ V druhé případě, pokud nebude obligační dlužník v prodlení s plněním svého závazku, přihlásí zajištěný věřitel svoji pohledávku jako pohledávku podmíněnou „uspokojovanou pouze z majetku poskytnutého k zajištění.“<sup>78</sup> Tato podmíněná přihlášená pohledávka se později může transformovat na pohledávku nepodmíněnou v důsledku prodlení obligačního dlužníka.

Dovolat se v přihlášce pohledávky práva na uspokojení ze zajištění je věřitelovo právo nikoliv povinnost, je tedy zcela na vůli věřitele, zda se toto právo uplatní.<sup>79</sup> Zajištěný věřitel může dokonce během insolvenčního řízení vzít právo na uspokojení ze zajištění zpět.<sup>80</sup> Neuplatnění práva na uspokojení ze zajištění může mít však fatální následek v případě, že zajištění poskytl zástavní dlužník odlišný od insolvenčního dlužníka, neboť zde věřitel vůči zástavnímu dlužníku nebude mít žádnou pohledávku, tedy ani nezajištěnou.<sup>81</sup> Naopak v případě totožnosti zástavního dlužníka a dlužníka insolvenčního bude mít v případě neuplatnění práva na uspokojení ze zajištění věřitel postavení věřitele nezajištěného, který bude uspokojován poměrně společně s ostatními nezajištěnými

---

<sup>78</sup> PAVELKA, Lukáš. Uplatnění práva na uspokojení ze zajištění jen z části aneb „parcely“ pohledávky. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 6, s. 217.

<sup>79</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.10.2017, sp. zn. 29 NSČR 123/2015

<sup>80</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.03.2019, sp. zn. 29 ICdo 95/2017

<sup>81</sup> PACHL, Lukáš. Výběr z judikatury. *Konkursní noviny*. 2020, roč. XXIII., č. 1, s. 20.

věřiteli. Za zmínku stojí i situace, kdy se věřitel zajištěné pohledávky rozhodl v přihlášce pohledávky uplatnit část pohledávky jako zajištěnou majetkem náležejícím do majetkové podstaty dlužníka a část pohledávky jako nezajištěnou majetkem dlužníka. Pokud bylo zajištění zřízeno dle hmotného práva<sup>82</sup> jedním právním jednáním pro celou zajištěnou pohledávku a věřitel takto uplatnil zajištění pouze pro část pohledávky, kde zbylou část pohledávky přihlásil jako nezajištěnou, bude se jednat o vadu přihlášky, přičemž insolvenční správce vyzve věřitele k její opravě (srov. ust. § 188 odst. 2 INSZ).<sup>83</sup>

Specifická situace může nastat u zajišťovacího převodu práva. Pokud nebude dluh zajištěný zajišťovacím převodem práva splněn insolvenčním dlužníkem před zahájením insolvenčního řízení (tzn. splatnost dluhu nastala před zahájením insolvenčního řízení), nastoupí účinky uvedené v ust. § 2044 odst. 1 NOZ, přičemž zajišťovací převod práva se stane nepodmíněným. Důsledkem bude nabytí vlastnického práva věřitelem k předmětu zajištění (tzn. k předmětu zajišťovacího převodu práva).<sup>84</sup> Po převodu vlastnického práva musí dojít k vypořádání rozdílu mezi hodnotou pohledávky věřitele a hodnotou předmětu zajištění, přičemž při vypořádání může dojít k těmto situacím: (1) pohledávka věřitele bude zcela uspokojena z předmětu zajištění bez dalšího; (2)

---

<sup>82</sup> Pozn. autora: Dle názoru autora bude rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.6.2018, sp. zn. 29 ICdo 50/2016 rovněž použitelné pro zřízení zajištění procesními prostředky, např. soudcovským zástavním právem či exekutorským zástavním právem.

<sup>83</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.6.2018, sp. zn. 29 ICdo 50/2016

<sup>84</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo. 2.*, doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 266–267.

pohledávka věřitele bude zcela uspokojena a vznikne hyperocha, která představuje pohledávku insolvenčního dlužníka vůči věřiteli; (3) pohledávka věřitele bude z předmětu zajištění uspokojena částečně. Neuspokojenou část zajištěné pohledávky není třeba zvlášť přihlašovat do insolvenčního řízení při způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem (tzn. automaticky se stává nezajištěnou přihlášenou pohledávkou).<sup>85</sup> Pokud však nedojde ke splatnosti pohledávky zajištěné zajišťovacím převodem práva před zahájením insolvenčního řízení, nenastanou tak účinky uvedené v ust. § 2044 odst.1 NOZ, přičemž tento věřitel bude muset přihlásit pohledávku do insolvenčního řízení, a to jako pohledávku zajištěnou majetkem dlužníka.<sup>86</sup> K účinkům zajišťovacího převodu práva blíže srov. kapitola 3.1.

Přihláška pohledávky a její přílohy se podávají ve dvojnásobném vyhotovení u insolvenčního soudu. Insolvenčním soudem je soud, před kterým probíhá předmětné insolvenční řízení (srov. ust. § 2 odst. d INSZ). Věcně příslušným soudem pro uplatnění pohledávky přihláškou je krajský soud. Místně příslušným soudem je krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka. Pokud věřitel přihlášku své pohledávky doručí jinému než insolvenčnímu soudu, tento soud ji neprodleně doručí soudu insolvenčnímu (srov. ust. § 173 odst. 4 INSZ).<sup>87</sup> Přihláška pohledávky včetně příloh se podává dvojnásobně pouze pokud se podává v listinné podobě. Osoby, kterým se podle zákona č. 300/2008 Sb., zákon o

---

<sup>85</sup> HÁSOVÁ, Jiřina in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 1137.

<sup>86</sup> SPRINZ, Petr. Palebná síla automatického moratoria v insolvenčním řízení - zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 4, s. 118.

<sup>87</sup> Pozn. autora: K zachování lhůt srov. kapitola 4.2.2

elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zřizuje datová schránka bez žádosti, činí podání přihlášky do datové schránky soudu nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem (např. advokát, právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku atd.). Povinnost podat přihlášku pohledávky elektronicky dle výše uvedeného platí i v případě, že za osobu, které se povinně nezřizuje datová schránka, činí podání přihlášky advokát (srov. ust. § 80 odst. 4 INSZ). V odůvodněných případech může osoba, jenž má dle výše uvedeného povinnost podat přihlášku pohledávky elektronicky, podat přihlášku v listinné podobě (srov. ust. § 80a odst. 1 INSZ).<sup>88</sup> Při elektronickém podání přihlášky pohledávky insolvenčnímu soudu se nevyžaduje dvojí vyhotovení.<sup>89</sup> Pro podání přihlášky je stanoven formulář, jehož obligatorní použití vyžaduje přímo zákon (srov. ust. § 176 INSZ). Náležitosti formuláře jakož i povinné přílohy jsou stanoveny v ust. § 8 Insl. vyhl. Pokud věřitel nepodá přihlášku na stanoveném formuláři, ve stanoveném formátu nebo stanoveným způsobem, postupuje insolvenční soud podle ust. § 43 OSŘ (tzn. soud vyzve usnesením věřitele k opravě nebo doplnění přihlášky, stanoví lhůtu k opravení a věřitele poučí, jak je třeba doplnění nebo opravu provést). Pokud nebude přihláška pohledávky včas a řádně opravena nebo doplněna, insolvenční soud přihlášku usnesením odmítne. Ust. § 80a INSZ bylo do insolvenčního zákona zapracováno

---

<sup>88</sup> Pozn. autora: Dle usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 VSPH 226/2019-P2-8 ze dne 22.2.2019 ve věci KSPL 56 INS 19106/2018, pokud věřitel jemuž se povinně zřizuje datová schránka podá přihlášku pohledávky v listinné podobě, je třeba vždy spolu s tímto podáním doložit konkrétně specifikovanou překážku, která jí bránila učinit podání v elektronické podobě.

<sup>89</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 483.



Revizní novelou<sup>90</sup> účinnou ode dne 1. 7. 2017, do této doby vyzýval k odstranění vady přihlášky pohledávky (tzn. při absenci formuláře, vady formátu či špatném způsobu podání) insolvenční správce postupem dle ust. § 188 odst. 2 INSZ. Po Revizní novele tak můžeme rozlišovat prvotní kontrolu ze strany insolvenčního soudu a kontrolu následnou, kterou provádí insolvenční správce, přičemž pouze přihlášky, které úspěšně projdou prvotní kontrolou doručuje insolvenční soud v souladu s ust. § 174 odst. 1 INSZ insolvenčnímu správci.<sup>91</sup>

Pokud věřitel uplatňuje v přihlášce pohledávky pohledávku nepeněžitou, musí ji vždy vyčíslit v penězích (srov. ust. § 175 INSZ). V případě pohledávek nepeněžitých či pohledávek neurčité výše musí věřitel vyjádřit pohledávku v penězích na základě odhadu její hodnoty. Typickými příklady těchto pohledávek jsou pohledávky z titulu náhrady škody a bezdůvodného obohacení. Pro odhad není stanovena obligatorní forma znaleckého posudku, věřiteli lze však doporučit postupovat touto formou z důvodu vyhnutí se popření pohledávky insolvenčním správcem<sup>92</sup> či alespoň svůj odhad „opřít“ o kvalifikovaný výpočet či srovnání. Pro přihlašování pohledávek do insolvenčního řízení je však stanovena omezená lhůta, což mnohdy může věřiteli znemožňovat pořízení znaleckého posudku. Odhad ceny pohledávky neprovedený znaleckým posudkem

---

<sup>90</sup> Pozn. autora: Provedena zákonem č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Revizní novela“).

<sup>91</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 517.

<sup>92</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 488.

mohl s ohledem na sankce uvedené v ust. § 178 odst. 1 INSZ dříve připomínat spíše „hazardní hry.“<sup>93</sup> Revizní novelou bylo však ust. § 178 odst. 1 INSZ upraveno a doplněno, kdy sankce v podobě nepřihlížení k pohledávce, která byla zjištěna v hodnotě menší než 50 % přihlašované pohledávky, nenastane pokud rozhodnutí o výši pohledávky záviselo na úvaze soudu nebo na znaleckém posudku.<sup>94</sup>

#### **4.2.2 Lhůty spojené s přihláškou pohledávky**

Věřitelé jsou oprávněni uplatňovat své pohledávky přihláškou ode dne zahájení insolvenčního řízení do konce lhůty stanovené v rozhodnutí o úpadku dlužníka (srov. ust. § 173 odst. 1 INSZ), a to bez ohledu na to, zda byla insolvenčním soudem zveřejněna výzva k podávání přihlášek v insolvenčním rejstříku (srov. ust. § 110 odst. 1 INSZ). Pokud je přihláška pohledávky podána po uplynutí této lhůty, insolvenční soud k takovéto přihlášce nepřihlíží. Pozdě podané přihlášky nejsou v insolvenčním řízení uspokojovány. Insolvenční soud pozdě podanou přihlášku

---

<sup>93</sup> Pozn. autora: Např. Věřitel přihlásil pohledávku u které odhadem provedl vyčíslení na 400.000,- Kč. Pohledávka byla insolvenčním správcem zjištěna v hodnotě 150.000,- Kč. V souladu s ust. § 178 odst. 1 INSZ pokud byla po přezkoumání pohledávka věřitele zjištěna tak, že zjištěná pohledávka činí méně jak 50% přihlášené částky pohledávky (tzn. méně jak 200.000,- Kč), k přihlášce se nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna (tzn. nepřihlíží se ani k zjištěným 150.000,- Kč). Pokud takto věřitel „přestřelil“ odhad své pohledávky, nejen že se k ní dále v řízení nepřihlíželo ani v rozsahu zjištěných 150.000,- Kč, ale insolvenční správce mohl navrhnout insolvenčnímu soudu, aby věřitel zaplatil do majetkové podstaty částku, která maximálně mohla dosáhnout výši částky, o kterou přihlášená pohledávka (400 tis.) přesáhla zjištěnou výši pohledávky (150 tis.). Věřiteli tak v případě špatného odhadu hrozila sankce v podobě uhrazení částky ve výši 250.000,- Kč do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka.

<sup>94</sup> Pozn. autora: K odpovědnosti za vadnou přihlášku srov. kapitola 4.2.5.

pohledávky usnesením odmítne (srov. ust. § 185 INSZ) a následně nabytím právní moci tohoto rozhodnutí zaniká věřiteli účastenství v insolvenčním řízení ve smyslu ust. § 14 INSZ. Pro počítání času nejsou v INSZ stanoveny zvláštní pravidla, proto se v souladu s ust. § 7 INSZ subsidiárně použije ust. § 57 OSŘ.<sup>95</sup> Zmeškání lhůty pro přihlášení pohledávky nelze prominout (srov. ust. § 83 INSZ). Výše uvedené není ničím jiným jak projevem právního principu *vigilantibus iura skripta sunt*, v rámci kterého musí „tuzemští“ věřitelé sami aktivně sledovat, zda u jejich dlužníka nebylo zahájeno insolvenční řízení a hlídat si konec prekluzivní lhůty k uplatnění pohledávek.

Lhůta pro přihlášení pohledávek věřitelů činí 2 měsíce ode dne rozhodnutí o úpadku dlužníka. Jedná se o lhůtu prekluzivní (tzn. po marném uplynutí této lhůty zaniká právo věřitele uplatnit přihláškou svou pohledávku v insolvenčním řízení).<sup>96</sup> Oddluž. novelou<sup>97</sup> byla odstraněna

---

<sup>95</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2.10.2009, sp. zn. 1 VSPH 573/2009-P137-7 ve věci KSL 43 INS 2134/2009

<sup>96</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 501.

<sup>97</sup> Pozn. autora: Novela provedená zákonem č. 31/2019 Sb. kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších z konů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „Oddluž. Novela“).

30denní lhůta k podávání přihlášek,<sup>98</sup> přičemž obecná 2 měsíční lhůta nově platí pro všechny způsoby řešení úpadku dlužníka.<sup>99</sup> Na běh a délku lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku dlužníka nemá vliv, zda je rozhodnutí o úpadku v právní moci.<sup>100</sup> Judikaturou bylo dovozeno, že lhůta k přihlášení pohledávky věřitele do insolvenčního řízení je lhůtou procesněprávní.<sup>101</sup> Pro včasné uplatnění práva přihláškou pohledávky tedy postačí, pokud bude přihláška pohledávky poslední den lhůty stanovené v rozhodnutí o úpadku dlužníka předána orgánu, který má povinnost písemnost doručit insolvenčnímu soudu (srov. ust. § 57 odst. OSŘ).<sup>102</sup> K samotnému podání přihlášky je nutné aby přihláška byla doručujícím orgánem doručena věcně a místně příslušnému insolvenčnímu soudu ve smyslu ust. § 2 písm. b) INSZ. Výše uvedené neplatí pro pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postaveným naroveň (k „zapodstatovým“ pohledávkám blíže srov. kapitola 4.3.1).

V případě, že věřitel podá přihlášku u nepříslušného soudu, má tento soud povinnost přihlášku neprodleně doručit soudu insolvenčnímu, přičemž účinky nastávají dnem doručení přihlášky soudu

---

<sup>98</sup> Pozn. autora: Třicetidenní lhůta byla využitelná pouze v případě způsobu řešení úpadku dlužníka oddlužením. Srov. ust. § 136 odst. 4 INSZ ve znění účinném do 31.5.2019.

<sup>99</sup> ZOUBEK, Hynek in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 350.

<sup>100</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204*. 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 88.

<sup>101</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26.1.2015, sp. zn. 3 VSOL 1025/2014-P9-8 ve věci KSBR 28 INS 24435/2013

<sup>102</sup> POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ, Radka. *Exekuční a insolvenční právo: výběr z důležitých soudních rozhodnutí v exekučním a insolvenčním právu za období leden 2014 až prosinec 2015*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 137.

insolvenčnímu (srov. ust. § 173 odst. 4 INSZ). Toto zákonné ustanovení upřesnil ve svém usnesení Nejvyšší soud České republiky: „*pohledávka je přihlášena včas do insolvenčního řízení pouze tehdy, jestliže jiný než insolvenční soud odevzdá přihlášku nejpozději posledního dne lhůty určené k přihlášení pohledávek v rozhodnutí o úpadku orgánu, který má povinnost ji doručit insolvenčnímu soudu.*“<sup>103</sup>

Z výše uvedeného obecného pravidla pro přihlašování pohledávek do insolvenčního řízení existují výjimky. Jednou z nich je i situace, kdy insolvenční dlužník nabyde v průběhu insolvenčního řízení majetek zatížený věcným právem.<sup>104</sup> Pokud insolvenční dlužník nabyl majetek zatížený věcným právem až po uplynutí lhůty pro přihlašování pohledávek stanovené v rozhodnutí o úpadku, nemá věřitel pohledávky zajištěné tímto majetkem objektivní možnost uplatnit pohledávku přihláškou v insolvenčním řízení. Příléhající situaci výše uvedenému řešil Nejvyšší soud České republiky, který judikoval následující: „*Nabyli-li dlužník vlastnické právo k věci zatížené zástavním právem až v průběhu insolvenčního řízení, v době po marném uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku k přihlášení pohledávek (...), neznamena to, že by věřitel, který svou pohledávku řádně a včas přihlásil, byl bez dalšího zbaven práva dovolat se zajištění. Insolvenční soud je povinen takového věřitele vyzvat, aby v (procesní) lhůtě k tomu určené sdělil, zda uplatňuje právo na uspokojení ze zajištění, a poučit jej, že po marném uplynutí určené lhůty bude mít za to, že právo na*

---

<sup>103</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.2.2012, sp. zn. 29 NSČR 3/2012

<sup>104</sup> HOROVÁ, Helena; SOMOL, Karel. Postavení zajištěných věřitelů v insolvenčním řízení. *Bulletin advokacie*, roč. 2012, č. 9, s. 24.

*uspokojení pohledávky ze zajištění neuplatnil.*<sup>105</sup> Výše uvedené můžeme demonstrovat na modelové situaci, kdy si insolvenční dlužník před tím, než byla zahájena insolvence, vzal hypoteční úvěr, který zajistil zástavním právem na nemovitosti svých rodičů. Na dlužníka byla zahájena insolvence, přičemž zástavní věřitel si řádně a ve lhůtě přihlásil do insolvenčního svou pohledávku, a to jako pohledávku „nezajištěnou majetkem dlužníka.“ Následně po tom, co skončila lhůta k přihlašování pohledávek, dlužníkovi rodiče zemřeli a nemovitost zatížená zástavním právem v dědictví přešla na insolvenčního dlužníka. Jelikož již skončila lhůta k přihlašování pohledávek do insolvenčního řízení, nelze přihlášku pohledávky doplnit o zajištění (tzn. uplatnit pohledávku jako pohledávku „zajištěnou majetkem dlužníka“). V souladu s výše uvedeným rozhodnutím insolvenční soud vyzve věřitele, aby ve lhůtě k tomu určené sdělili, zda uplatňují právo na uspokojení ze zajištění a současně je poučí, že po marném uplynutí lhůty nebudou mít věřitelé dále možnost dovolat se práva na uspokojení ze zajištění.

Další výjimku představují známí zahraniční věřitelé s místem pobytu, bydlištěm nebo sídlem v některém z členských států Evropské unie (srov. ust. § 430 INSZ). Známí věřitelé musejí být individuálně vyzkoumání o zahájení insolvenčního řízení, přičemž lhůta k uplatnění jejich pohledávek začne běžet v souladu s ust. § 74 odst. 2 INSZ ode dne, kdy bude známému věřiteli zvlášť doručena výzva k podávání přihlášek do insolvenčního řízení.<sup>106</sup> Tato povinnost vychází z čl. 54 Nařízení Evropského

---

<sup>105</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.3.2012, sp. zn. 29 NSČR 32/2011

<sup>106</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26.1.2015, sp. zn. 3 VSOL 1025/2014-P9-8 ve věci KSBR 28 INS 24435/2013

parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20.5.2015 o insolvenčním řízení. Pod pojmem známý věřitel se rozumí věřitel insolvenčního dlužníka, o kterém se insolvenční soud či insolvenční správce dozví v době rozhodnutí o úpadku insolvenčního dlužníka či v průběhu insolvenčního řízení,<sup>107</sup> a to buď z listin, které je dlužník povinen předložit insolvenčnímu soudu (tzn. seznam závazků) nebo z řádně vedeného účetnictví či „z jiných dlužníkem řádně vedených záznamů o stavu jeho majetku a závazků.“<sup>108</sup> Z výše uvedeného nařízení vyplývá, že lhůta k podávání přihlášek zahraničních známých věřitelů nesmí být kratší jak 30 dní, avšak v rámci „rovnosti zbraní“ by měla být těmto věřitelům poskytnuta obdobná (tzn. 2 měsíční) lhůta k uplatnění jejich pohledávek.<sup>109</sup>

Revizní novelou došlo k novelizaci ust. § 173 odst. 1 INSZ, která zavedla speciální lhůtu k uplatnění nároků věřitelů vykonatelných pohledávek na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem či na vydání bezdůvodného obohacená získaného trestným činem (dále jen „trestněprávní věřitelé“). Výše uvedení trestněprávní věřitelé nemají stanovenou lhůtu pro podání přihlášky své pohledávky, mohou ji podat kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení, avšak musí jim být přiznáno zajištění zřízené v trestněprávním režimu dle ust. § 47 - § 49; § 79a a násl.; § 347 a násl. zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TR“)<sup>110</sup> na

---

<sup>107</sup> MAHDALOVÁ, Silvie. *Evropské insolvenční právo - aktuální trendy, výzvy a budoucnost*. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 105.

<sup>108</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.5.2012, sp. zn. 29 NSČR 13/2010

<sup>109</sup> SPRINZ, Petr; CHYTIL, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 1191.

<sup>110</sup> Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 19.12.2017, sp. zn. IV ÚS 1744/17

majetek nacházející se v majetkové podstatě dlužníka.<sup>111</sup> Přihláška pohledávky musí být podána v době, kdy toto trestněprávní zajištění trvá. Tyto pohledávky povětšinou vzniknout rozhodnutím soudu v rámci tzv. adhezního řízení v rámci probíhajícího trestního řízení.<sup>112</sup> Pro pohledávky trestněprávních věřitelů neplatí zákaz uvedený v ust. § 140b INSZ, tedy o těchto pohledávkách lze rozhodnout i po zahájení insolvenčního řízení i po rozhodnutí o úpadku dlužníka. S majetkem, kterým je zajištěna pohledávka trestněprávních věřitelů, lze nakládat pouze se souhlasem trestního soudu a v přípravném řízení po předchozím souhlasu státního zástupce (srov. ust. § 47 odst. 5 TŘ). Insolvenční správce si při zpeněžení takto zatíženého majetku bude muset obstarat příslušný souhlas (srov. ust. § 283 odst. 3 INSZ). Dle názoru uvedeného v komentářové literatuře Sprinz a kol., bude souhlas se zpeněžením zajištěného majetku ze strany orgánů činných v trestním řízení udělen pouze tehdy, „*bude-li naplněn smysl zajištění, tedy (zejména) uspokojení nároku poškozeného.*“<sup>113</sup> Autor práce s tímto názorem nesouhlasí, neboť ve svém důsledku by to vedlo k absurdním situacím, např. pokud by na předmětu zajištění vázlo zajištění v lepší pořadí, než je zajištění trestněprávních věřitelů, nebyl by souhlas ke zpeněžení majetku ze strany orgánů činných v trestním řízení vysloven, pokud by bylo zřejmé, že zpeněžením nebude nárok trestněprávního věřitele uspokojen. Takovýto výklad, jenž se nabízí u názoru výše uvedeného autora, nelze přijmout, neboť by vedl k zásahu do

---

<sup>111</sup> Pozn. autora: Insolvenční dlužník bude v trestním řízení nejčastěji vystupovat jako obviněný.

<sup>112</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 478–479.

<sup>113</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 478–479.



práv ostatních věřitelů, kteří své zajištění sjednali v dobré víře před tím, než bylo zřízeno zajištění trestněprávních věřitelů, a tedy k zásahu do základní zásady insolvenčního řízení uvedené v ust. § 5 písm. a INSZ. Dle názoru autora institut souhlasu se zpeněžením předmětu zajištění, by měl sloužit k jeho ochraně před prodejem z majetkové podstaty v případech, kdy je na tomto předmětu zajištění nezbytné provést některý z úkonů trestního řízení (např. ohledání věci dle ust. § 113 TŘ či pro-  
věrka na místě dle ust. § 104e TŘ). Po tom, co předmětu zajištění nebude třeba k úkonům v trestním řízení, by měl být udělen souhlas se zpeněžením dle ust. § 283 odst. 3 INSZ, v opačném případě by se jednalo o libovůli orgánů činných v trestním řízení. Trestněprávním věřitelům, jejichž pohledávka je zajištěna dle TŘ, přiznává ust. § 167 odst. 2 INSZ postavení zajištěných věřitelů ve smyslu ust. § 2 písm. g INSZ. Pro pořadí pohledávky trestněprávních věřitelů je rozhodující doba vzniku zajištění podle TŘ (srov. ust. § 167 odst. 2 INSZ). Zajištění vzniká dnem právní moci rozhodnutí o zajištění dle TŘ, přičemž pro pořadí soudcovského zástavního práva k nemovitým věcem je rozhodující den právní moci rozhodnutí o zajištění nemovité věci podle trestního řádu (srov. ust. § 338d OSŘ). Trestněprávní věřitelé by tedy měli být uspokojeni v pořadí, které jim na předmětu zajištění přísluší, a to podle pravidel stanovených v INSZ pro zajištěné věřitele (srov. ust. § 167 odst. 2 INSZ).

#### **4.2.3 Lhůty pro přihlášení pohledávky v německém úpadkovém právu**

Základním předpisem upravujícím německé úpadkové právo je Insolvenční řád („Gesetz vom 5. Oktober 1994, BGBl. I S. 2854, Insolvenzordnung“), účinný od 1. 1. 1999 (dále jen „InsO“). I přes skutečnost, že je tento zákon označen za „řád,“ obsahuje jak procesněprávní normy, tak

normy hmotněprávní, tedy shodně jako u české insolvenčního zákona se jedná o předpis smíšený.

InsO rovněž rozlišuje mezi pohledávkami, které se do insolvenčního řízení přihlašují a pohledávkami uplatňovanými jiným způsobem. Na rozdíl od českého insolvenčního řízení v německém insolvenčním řízení přihlašují věřitelé své pohledávky vůči insolvenčnímu správci (srov. ust. § 174 InsO). Věřitelé s odděleným právem na uspokojení jejich pohledávky z předmětu zajištění (tzn. zajištění věřitelé) musí rovněž svoji pohledávku uplatnit přihláškou vůči insolvenčnímu správci, výjimku představují věřitelé s právem na uspokojení jejich pohledávky pouze z předmětu zajištění (tzn. v situaci, kdy je dlužník pouze zástavním dlužníkem) k tomu srov. kapitola 5.1.4.

Lhůta pro přihlášení pohledávek se stanovuje v rozhodnutí o úpadku dlužníka, přičemž tato lhůta může být stanovena v rozmezí dvou týdnů až tří měsíců (srov. ust. § 28 odst. 1 InsO). Délka lhůty pro přihlašování pohledávek věřitelů se odvíjí od termínu přezkumného jednání, který stanoví insolvenční soud.

Specifická situace nastává v německém insolvenčním řízení v případě, kdy byla přihláška pohledávky doručena insolvenčnímu správci po lhůtě stanovené k podávání přihlášek pohledávek (tzn. byla podána opožděně). Zmeškání této lhůty nevede na rozdíl od českého insolvenčního řízení k odmítnutí přihlášky pohledávky, a tedy k zániku možnosti účastnit se insolvenčního řízení, avšak opožděně podané přihlášky pohledávek budou přezkoumány na zvláštním přezkumném jednání. Náklady vzniklé v souvislosti s tímto zvláštním přezkumným jednáním nese věřitel, který podává opožděně přihlášku pohledávky (srov. ust. § 177 odst. 1 InsO). Insolvenční soud má rovněž možnost opožděné přihlášky pohledávek projednat v písemném jednání (srov. ust. § 177 odst.

2 InsO).<sup>114</sup> Uplatnění pohledávky přihláškou vůči insolvenčnímu správci po lhůtě stanovené v úpadku znamená pro věřitele jednak zvýšené náklady, jednak zvýšené riziko, že věřitel nepřihlásí svou pohledávku do soudního rozhodnutí o konečném rozdělení majetkové podstaty.<sup>115</sup> Dle názoru autora možnost dodatečného přihlášení pohledávky po lhůtě stanovené rozhodnutím o úpadku poskytuje věřitelům širší práva, avšak tyto se mohou dostat do rozporu s obecnou zásadou „rychlosti“ insolvenčního řízení a dále do rozporu s obecným právním principem *vigilantibus iura scripta sunt*. I přes tento rozpor by autor v české právní úpravě tuto možnost uvítal, neboť aktuální nastavení odmítnutí přihlášky pohledávky pro její opožděnost je pro věřitele nepřiměřeně tvrdým trestem.

#### 4.2.4 Promlčení a stavění promlčecí lhůty

Podání přihlášky pohledávky má pro běh promlčecí lhůty nebo pro zánik práva stejné účinky jako podání civilní žaloby, a to ode dne, kdy přihláška došla věcně a místně příslušnému insolvenčnímu soudu (srov. ust. § 173 odst. 4 INSZ). Uplatněním práva přihláškou nastávají účinky předpokládané v ust. § 648 NOZ a dochází tedy k zastavení (stavení) běhu promlčecí lhůty, nikoliv však k jejímu přerušování.<sup>116</sup> Po dobu trvání insolvenčního řízení tak vůči přihlášeným pohledávkám promlčecí lhůta neběží.

Věřitelům je umožněno podávání přihlášek svých pohledávek od zahájení insolvenčního řízení do lhůty stanovené v rozhodnutí o úpadku.

<sup>114</sup> SKŘIVÁNKOVÁ, Kateřina. Krátký exkurs do německého insolvenčního práva - II. *Konkursní noviny*. 2010, č. 23., s. 17

<sup>115</sup> BECKER, Christoph. *Insolvenzrecht*. 2., neu bearb. Aufl. Köln: Heymanns, 2008, s. 307. Academia iuris.

<sup>116</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 679.

Specifická situace však nastává v okamžiku, kdy je o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak (srov. ust. § 142 INSZ) např. odmítnutím insolvenčního návrhu pro zjevnou bezdůvodnost či zamítnutím insolvenčního návrhu. Zveřejněním vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení nastává účinek spojený se zahájením insolvenčního řízení vymezený v ust. § 109 odst. 3 INSZ, který říká, že: *„lhůty k uplatnění práv, která lze podle odstavce 1 uplatnit pouze přihláškou, po zahájení insolvenčního řízení nezačínají nebo dále neběží.“* Dle ust. § 173a INSZ tento výše uvedený účinek zaniká uplynutím lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku k přihlášení pohledávky. Pokud však nebude rozhodnuto o úpadku dlužníka, avšak bude rozhodnuto jiným rozhodnutím v souladu s ust. § 142 INSZ, účinností tohoto rozhodnutí zanikají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (srov. ust. § 146 INSZ). V praxi tedy může nastat případ, kdy se věřitelova pohledávka bude blížit promlčení, avšak u jeho dlužníka bude zahájeno insolvenční řízení, kdy v souladu s výše uvedeným ust. § 109 odst.3 INSZ po dobu insolvenčního řízení se bude stavět promlčecí lhůta. Věřitel v souladu s ust. § 109 odst. 1 písm. a INSZ nemůže uplatnit svou pohledávku jinak, než přihláškou pohledávky v insolvenčním řízení a bude tedy čekat na zjištění úpadku dlužníka, aby nepřihlašoval svou pohledávku „zbytečně“, avšak úpadek nebude zjištěn a bude rozhodnuto dle ust. § 142 INSZ, kdy v důsledku tohoto rozhodnutí dojde k zániku účinku uvedeného v ust. § 109 odst.3 INSZ, a tedy *ad absurdum* i k promlčení pohledávky věřitele. K této problematice se ve svém rozhodnutí vyjádřil Nejvyšší soud České republiky, který judikoval, že po skončení insolvenčního řízení dle ust. § 142 INSZ se bude postupovat dle ust. § 648 a § 652 NOZ, tedy promlčecí lhůta neskončí dříve jak za šest měsíců ode dne, kdy začala znovu běžet (tzn. ode dne účinnosti rozhodnutí dle ust. § 142 INSZ, či případně ode dne právní moci, pokud tak stanoví

insolvenční soud).<sup>117</sup> Toto platí bez ohledu na to, zda věřitel do rozhodnutí podle ust. § 142 INSZ uplatnil či neuplatnil svou pohledávku přihláškou. Výše uvedený případ tak demonstruje specifickou situaci, kdy ke stavění promlčecí lhůty není třeba žádné procesní aktivity ze strany věřitele.

Věřitel má možnost do insolvenčního řízení přihlásit i promlčenou pohledávku, jelikož tato pohledávka nezaniká a přetrvává v podobě „naturální obligace.“<sup>118</sup> Hodnota promlčené pohledávky mimo insolvenční řízení je v případě uplatnění námitky promlčení nulová, hodnota v insolvenčním řízení by tedy měla být rovněž nulová.<sup>119</sup> Přihlášení promlčené pohledávky se věřitel vystavuje sankcím stanoveným ust. § 178 a § 179 INSZ (blíže k sankcím srov. kapitola 4.2.5). Povinnost insolvenčního správce popřít pohledávku není v INSZ zakotvena. Tuto povinnost lze však nepřímou dovodit skrze zásadu insolvenčního řízení uvedenou v ust. § 5 písm. a INSZ, které říká: „*insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn,*“ ve spojení s ust. § 193 INSZ. Povinnost popřít promlčenou pohledávku věřitele dále ukládá insolvenčnímu správci Vyhl. o správci, konkrétně ust. § 6 (postupovat při výkonu funkce insl. správce svědomitě a s odbornou péčí) a ust. § 8 (postupovat při výkonu funkce insl. správce svědomitě a s odbornou péčí při přezkumném jednání). Insolvenční správce by tedy přihlášenou promlčenou pohledávku měl popřít,

---

<sup>117</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.4.2018, sp. zn. 29 Cdo 1774/2016

<sup>118</sup> HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 117–118.

<sup>119</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 302.

v opačném případě by omisivní jednání insolvenčního správce znamenalo vedení insolvenčního řízení ke škodě ostatních účastníků insolvenčního řízení, zejména ke škodě ostatních věřitelů. Nabízí se zde otázka odpovědnosti insolvenčního správce za škodu způsobenou nepopřením promlčené pohledávky, nicméně otázka vzniku a rozsahu škody značně přesahuje téma této diplomové práce.

Specifická situace ohledně promlčení může nastat u zajištěných pohledávek, resp. u zástavního práva zapsaného ve veřejném seznamu např. v katastru nemovitostí. Zákon stanovuje subjektivní promlčecí lhůtu v délce tří let pro práva vymahatelná u orgánu veřejné moci, a to ode dne, kdy mohlo být toto právo uplatněno poprvé (např. první den po dni splatnosti pohledávky). V případě práva zapsáno do veřejného seznamu nastane promlčení za deset let ode dne, kdy mohlo být toto právo vykonáno poprvé (srov. ust. § 631 NOZ). Z ust. § 1376 NOZ vyplývá akcesorita zástavního práva k zajištěnému dluhu. S ohledem na výše uvedené může nastat situace, kdy se pohledávka věřitele zajištěná zástavním právem zapsaným ve veřejném seznamu promlčí, avšak zástavní právo promlčeno nebude. Tato promlčená pohledávka zajištěná zástavním právem ve veřejném seznamu však nezaniká, avšak přetrvává v podobě naturální obligace. Samotné promlčení potom nebrání věřiteli, aby se uspokojil ze zástavy (zástavního práva).<sup>120</sup> Tato situace není v INSZ předvídána ani řešena dosavadní judikaturou. Autor diplomové práce je tak toho názoru, že s ohledem na výše uvedené lze rozdělit zajištěnou pohledávku věřitele na pohledávku „obligační“ a pohledávku „zástavní.“ Tomuto rozdělení svědčí například situace, kdy věřitel zajištěné pohledávky má

---

<sup>120</sup> TÉGL, Petr; WEINHOLD, Daniel in. MELZER, Filip; TÉGL, Petr. *Občanský zákoník: velký komentář. Svazek III, § 419-654*. Praha: Leges, 2014, s. 929.

pohledávku vůči obligačnímu insolvenčnímu dlužníku, avšak tato pohledávka je zajištěna majetkem třetí osoby (tzv. zástavním dlužníkem). V této situaci rovněž dochází k dělení pohledávky na pohledávku obligační vůči obligačnímu insolvenčnímu dlužníkovi a na pohledávku zástavní vůči zástavnímu dlužníkovi. Věřitel se zde může domáhat uspokojení své pohledávky z předmětu zajištění jen do výše poskytnutého zajištění a po dlužníku obligačnímu uspokojení „celé“ obligační pohledávky. Výše uvedenému rozdělení dále svědčí i fakt, že věřitel může činit různé dispozice se zajištěním, kdy například po prohlášení konkursu a sepsání zajištění do majetkové podstaty se může zajištění platně vzdát,<sup>121</sup> či po podání přihlášky, ve které se věřitel zajištění nedovolal, se dodatečně dovolá zajištění samostatným podáním (doplněním přihlášky), a to do konce lhůty stanovené pro uplatnění práv přihláškou stanovené v rozhodnutí o úpadku dlužníka. *„Přihlášení práva na uspokojení pohledávky ze zajištění tedy může mít i v tomto ohledu „samostatný“ právní osud.“*<sup>122</sup> Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí uvedl, že je zcela na věřiteli, zda v insolvenčním řízení uplatní právo na uspokojení své pohledávky ze zajištění. *„Je-li pro věřitele výhodnější (posuzováno z ekonomického hlediska) neuplatnit právo na uspokojení ze zajištění, nemůže být jen v takovém způsobu jednání věřitele spatřována jakákoli spekulace či dokonce šikana dlužníka.“*<sup>123</sup> Dle výše uvedených rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky lze v insolvenčním řízení připustit samostatný

---

<sup>121</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.5.2007, sp. zn. 29 Odo 784/2005

<sup>122</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.3.2012, sp. zn. 29 NSČR 32/2011

<sup>123</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.10.2017, sp. zn. 29 NSČR 123/2015

osud zajištění pohledávky pro některé situace. Ohledně uspokojení pohledávky zajištěného věřitele v insolvenčním řízení v situaci, kdy je promlčena obligační pohledávka věřitele, avšak není promlčeno zástavní právo zajišťující tuto pohledávku, vychází autor jednak z přípustnosti samostatného „osudu“ zajištění v insolvenčním řízení, jednak z úpravy v civilním procesu a hmotném právu. Jak již bylo výše řečeno, v civilním řízení se může věřitel uspokojit ze zajištění (zástavy) i v případě promlčení jeho obligační pohledávky.<sup>124</sup> Pokud bychom stejný postup nedovodili i pro insolvenční řízení, mohla by nastat paradoxní situace, kdy pokud by nebylo zahájeno insolvenční řízení, věřitel by se domohl uspokojení své pohledávky ze zajištění, avšak pokud by bylo insolvenční řízení zahájeno, věřitel by se uspokojení pohledávky ze zajištění nedomohl. *Ad absurdum* by to vedlo k situacím, kde by dlužníku stačilo podat insolvenční návrh, který by ho zbavoval povinnosti uspokojit věřitele ze zajištění, kterého by se v civilním řízení jinak domohl. Samozřejmě je nutné pro toto uspokojení provést určité restrikce, jako v případě řešení úpadku dlužníka konkursem nepřipustit přechod neuspokojené části zajištěné pohledávky věřitele mezi pohledávky nezajištěné, s nimiž by byla tato „zbytková“ část zajištěné pohledávky poměrně uspokojena. Jinými slovy v případě promlčení obligační pohledávky a nepromlčení zástavní pohledávky připustit její uspokojení pouze z předmětu zajištění, kde ve zbytkové části zajištěná pohledávka zanikne, tak jak je tomu např. při způsobu řešení úpadku dlužníka oddlužením. Postup by byl tedy stejný jako v případě, kdy věřitel zajištěné pohledávky bude mít pohledávku vůči obligačnímu insolvenčnímu dlužníkovi, avšak tato pohledávka bude

---

<sup>124</sup> TÉGL, Petr; WEINHOLD, Daniel in. MELZER, Filip; TÉGL, Petr. *Občanský zákoník: velký komentář. Svazek III, § 419-654*. Praha: Leges, 2014, s. 929.



zajištěna majetkem třetí osoby (tzn. zástavním dlužníkem). Zde se rovněž může věřitel uspokojit pouze z předmětu poskytnutého k zajištění, kde v neuspokojené části zajištěná pohledávka zaniká (věřiteli zůstává postih jen vůči dlužníku obligačnímu),<sup>125</sup> *de facto* tedy rovněž dochází k dělení této zajištěné pohledávky na obligační pohledávku vůči obligačnímu insolvenčnímu dlužníkovi a na zástavní pohledávku vůči zástavnímu věřiteli. Nabízí se zde otázka, jak tuto nepromlčenou „zástavní“ pohledávku do insolvenčního řízení přihlásit, jelikož formulář pro přihlášku pohledávky do insolvenčního řízení s touto možností nepočítá. Dle názoru autora bude věřitel postupovat klasickou cestou, tedy podá přihlášku své pohledávky, ve které se dovolá zajištění s poukazem na to, že jeho „zástavní“ pohledávka nepodléhá promlčení a dále, že uplatňuje pouze právo na uspokojení z této zástavní pohledávky, nikoliv však z pohledávky obligační. Tzn. bude postupovat jako věřitel, kterému svědčí pouze právo na uspokojení z majetku poskytnutého k zajištění (srov. ust. § 166 INSZ, věta druhá).

#### 4.2.5 Odpovědnost věřitele za přihlášku

V procesu uplatňování práva na uspokojení z majetku dlužníka v insolvenčním řízení je nezbytné řádné opatrnosti. Věřitel ze zákona odpovídá za správnost údajů uvedených v jeho přihlášce (srov. ust. § 176 INSZ). V případě, že věřitel uplatní v přihlášce vyšší výši pohledávky, než je skutečná výše jeho pohledávky (tzn. uplatní nadsazenou pohledávku) či uplatní svou pohledávku v lepším pořadí, než jaké pohledávce skutečně náleží, vystavuje se sankcím uvedených v ust. § 178 a násl. INSZ, ale

---

<sup>125</sup> SPRINZ, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 448.

rovněž i trestněprávním sankcím (srov. ust. § 222 odst. 2 písm. b TZ). Sankce mají dvě formy, a to formu platební a formu propadnou.<sup>126</sup> Sankce dle ust. § 178 INSZ se vztahují k pohledávkám nezajištěným, a proto s ohledem na téma práce nebudou dále rozebrány.

Sankční režim uvedený v ust. § 179 INSZ se vztahuje k zajištěným pohledávkách, které jsou předmětem přezkumného jednání, lhotejno zda jsou uplatňovány přihláškou nebo se považují za přihlášené ze zákona (tzn. fikcí, srov. kapitola 4.3.2).<sup>127</sup> Pro využití sankce musí dojít k naplnění stanovených podmínek, tedy že věřitelova pohledávka byla na přezkumném jednání zjištěna tak, že pohledávce svědčí právo na uspokojení v rozsahu menším jak 50 % její výše nebo v případě, že má pohledávka právo na uspokojení ze zajištění v horším pořadí, než které věřitel uvedl v přihlášce pohledávky.

Prvotní sankce může nastat v podobě, že se k právu na uspokojení ze zajištění nebude v insolvenčním řízení přihlížet. Tato sankce však neplatí, pokud rozhodnutí o výši či pořadí pohledávky záleželo na úvaze insolvenčního soudu či na znaleckém posudku (viz. vyčíslení nepeněžitě pohledávky dle ust. § 175 INSZ). Sankčním následkem zde bude ztráta zajištění pohledávky, avšak na rozdíl od ust. § 178 INSZ účast věřitele v insolvenčním řízení není dotčena, kdy tento věřitel bude dále uspokojován jako věřitel nezajištěný.<sup>128</sup>

---

<sup>126</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 304.

<sup>127</sup> Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16.7.2018, sp. zn. 104 VSPH 220/2015-145 ve věci KSUL 45 INS 893/2010

<sup>128</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 29 NSČR 32/2011

Druhotnou sankcí je sankce platební, kdy u výše uvedené pohledávky může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce uložit, aby věřitel této pohledávky zaplatil do majetkové podstaty částku, kterou soud určí, a to s ohledem na okolnosti uplatnění a přezkoumání práva na uspokojení ze zajištění. Nejvýše však částku o kterou hodnota zajištění uvedená v přihlášce převýšila hodnotu zjištěného zajištění.<sup>129</sup> Řízení o uložení sankce věřiteli je incidenčním sporem (srov. ust. § 179 odst. 1 INSZ). Na rozdíl od sankce uvedené v ust. § 178 INSZ, plnění ze sankce uvedené v ust. § 179 INSZ směřuje do oddělené majetkové podstaty, z které jsou uspokojováni výlučně věřitelé zajištění na stejném majetku insolvenčního dlužníka. Sankce je dále omezena tím, že ji nelze uložit neúspěšnému věřiteli, pokud na stejném majetku nejsou zajištěni další věřitelé (tzn. pokud je neúspěšný věřitel zajištěn na majetku pouze sám).<sup>130</sup> Tuto platební sankci však nelze uložit věřiteli, který v průběhu insolvenčního řízení nevykonával práva spojená nezjištěnou pohledávkou (srov. ust. § 180 INSZ), přičemž za výkon práva spojený s nezjištěnou pohledávkou nelze považovat „*podání insolvenčního návrhu, přihlášky pohledávky včetně dispozice s ní ani podání určovací žaloby ohledně popřené*

---

<sup>129</sup> Pozn. autora: Ve formuláři přihlášky pohledávky se však nerozlišuje „mezi hodnotou pohledávky“ a „hodnotou zajištění.“ Toto potom může být problematické pro určení rozdílu uplatněného zajištění a zajištění zjištěného (srov. § 8 Ins. Vyhl.). Autor de lege ferenda navrhuje zavedení rozlišení výše pohledávky a výše zajištění ve formuláři přihlášky rozlišení, přičemž toto zavedení by mohlo pomoci s vyřešením problému uplatnění nepromlčeného práva na uspokojení ze zajištění u promlčené obligační pohledávky (srov. kapitola 4.2.3).

<sup>130</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 710.

*pohledávky.*<sup>131</sup> Naopak za výkon práv ve smyslu ust. § 180 INSZ bude jakékoliv jednání z titulu přihlášeného věřitele, které ovlivňuje insolvenční řízení, jako např.: „*výkon práv takového věřitele ve věřitelských orgánech a výkon práv, jež mohou vést k posílení jeho vlivu ve věřitelských orgánech. Mezi tato jednání patří (...) zejména (aktivní) hlasování věřitele na schůzi věřitelů nebo (pasivní) účast věřitele na této schůzi, která se promítla do hlasování věřitelů, anebo činnost věřitele ve věřitelském výboru či jako zástupce věřitelů.*“<sup>132</sup> Dobrá víra je pro výklad ust. § 180 INSZ nerozhodná, avšak soud ji může vzít v úvahu při ukládání výše sankce, kdy při výjimečných okolnostech nemusí uplatnit postup dle ust. § 178 odst. 1 INSZ věty druhé.<sup>133</sup> V rámci úvah *de lege ferenda* autor považuje za vhodné vymezit v ust. § 180 INSZ taxativně úkony věřitelů, které neznamenají výkon práva spojeného s přihláškou pohledávky. Taxativní vymezení úkonů by dle autora postavilo na jisto, jaké úkony lze bezpečně činit před tím, než bude pohledávka zjištěna s ohledem na sankce dle ust. § 178 a § 179 INSZ, což by vedlo k větší jistotě věřitelů a v konečném důsledku k urychlení insolvenčního řízení.

Výše uvedené sankce mohou nastat ve dvou případech, v prvním případě, pokud pohledávka byla zjištěna v menší výši jak 50 % výše uplatněné v přihlášce, v druhém případě pokud pohledávce svědčí horší pořadí, než které bylo uplatněno v přihlášce.

---

<sup>131</sup> Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16.7.2018, sp. zn. 104 VSPH 220/2015-145 ve věci KSUL 45 INS 893/2010

<sup>132</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22.2.2018, sp. zn. 29 Cdo 30/2016

<sup>133</sup> Ibid. sp. zn. 29 Cdo 30/2016

První případ může nastat v situaci, kdy věřitel uplatní právo na uspokojení ze zajištění k celé pohledávce, avšak hmotněprávní zajištění svědčí jen pro část pohledávky. Např. pohledávka bude činit částku ve výši 4 mil. Kč, zástavní právo bude zřízeno pro částku ve výši 1 mil. Kč, avšak věřitel v přihlášce pohledávky uvede právo na uspokojení ze zajištění pro celou čtyřmilionovou pohledávku.<sup>134</sup>

Druhý případ může nastat, pokud věřitel v přihlášce pohledávky uplatní právo na uspokojení ze zajištění, avšak jeho pohledávka byla zjištěna jako pohledávka nezajištěná (tzn. nejedná se o přednostní pohledávku). Za horší pořadí nelze považovat např. to, že věřitelovo zástavní právo nebylo zjištěno jako druhé v pořadí, nýbrž jako třetí v pořadí. K touto se vyjádřil Nejvyšší soud České republiky, který judikoval: „*Spor o pořadí (o právo přednosti uspokojení) mezi věřiteli téže skupiny (třídy) nepovažuje insolvenční zákon za spor o pořadí pohledávky, jak je definován v § 195 insolvenčního zákona.*“<sup>135</sup>

Pokud věřitel učiní zpětvzetí části práva na uspokojení ze zajištění před tím, než bylo rozhodnuto insolvenčním soudem dle ust. § 179 odst.1 INSZ, že se k této části nepřihlíží, vylučují se sankční platební účinky (srov. ust. § 179 odst. 2 INSZ), a to i v případě, že věřitel vykonával práva spojená s nezjištěnou pohledávkou. Zpětvzetím části práva na uspokojení ze zajištění však věřitel platební sankci neunikne v případě, kdy věřitel učinil úkon, který zhoršil nebo mohl zhoršit postavení jiného věřitele nebo vyjde-li najevo přihlášení pohledávky v rozporu s dobrou vírou (srov. ust. § 182 INSZ). Ustanovení § 182 INSZ bylo předmětem

<sup>134</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 498.

<sup>135</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.3.2016 sp. zn. 29 NSČR 7/2014

ústavního přezkumu, kde se Ústavní soud České republiky vyjádřil k účelu tohoto ustanovení: „*Napadené ustanovení tedy rovněž sleduje legitimní cíl, kterým je, aby věřitelé nezatěžovali insolvenční řízení neopodstatněnými přihláškami jen proto, že "zkusí štěstí" a teprve po přezkoumání svých pohledávek, jakmile uvidí, že jim reálně hrozí sankce, z insolvenčního řízení "elegantně vycouvají" zpětvzetím přihlášky, aniž by nesli jakékoli náklady.*“<sup>136</sup>

### **4.3 Pohledávky neuplatňované přihláškou**

Z obecného pravidla uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení přihláškou pohledávky na předepsaném obligatorním formuláři (srov. ust. § 176 INSZ) existují určité výjimky, např. v podobě pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim naroveň postavených, dále pohledávek, na které se hledí jako na přihlášené či pohledávek zástavních dlužníků po uspokojení věřitele vůči insolvenčnímu dlužníkovi (tzv. regresní nároky). V rámci následujících podkapitol budou výše uvedené případy stručně rozebrány, a to zejména z důvodu výjimečnosti existence zajištění těchto pohledávek.

#### **4.3.1 Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou**

Specifické podmínky platí pro uplatňování pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim naroveň postavených. Tyto pohledávky se neuplatňují jako většina pohledávek přihláškou vůči insolvenčnímu soudu (srov. kapitola 4.2). Pohledávky za majetkovou podstatou a

---

<sup>136</sup> Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 23.4.2013, sp. zn. Pl. ÚS 36/09

pohledávky jim naroveň postavené se uplatňují písemně vůči osobě s dispozičním oprávněním. Osobou s dispozičním oprávněním je osoba, které v průběhu insolvenčního řízení svědčí právo nakládat s majetkovou podstatou (srov. ust. § 2 písm. f INSZ). Dle fáze, ve které se insolvenčního řízení nachází, přísluší dispoziční oprávnění buď dlužníkovi či insolvenčnímu správci. Prohlášením konkursu na majetek dlužníka přechází dispoziční oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou z insolvenčního dlužníka na insolvenčního správce (srov. ust. § 246 odst. 1 INSZ). V souladu s výše uvedeným tak do prohlášení konkursu na majetek insolvenčního dlužníka uplatňují věřitelé pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim naroveň postavených vůči insolvenčnímu dlužníku, avšak po prohlášení konkursu uplatňují věřitelé tyto pohledávky vůči insolvenčnímu správci (pokud zákon nestanoví jinak).<sup>137</sup> Pro uplatnění „zapodstatových“ pohledávek je nezbytná písemná forma, dále naplnění formálních náležitostí stanovených v ust. § 11 Insl. Vyhl. a případně využití předepsaného formuláře, který však dle autora není obligatorní (k tomu srov. kapitola 4.1.).

U pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim naroveň postaveným bude jejich zajištění spíše výjimečné, jelikož při způsobu řešení dlužníkovu úpadku konkursem je zřízení zajištění po zahájení insolvenčního řízení přípustné pouze u úvěrového financování či vykonatelných pohledávek na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem (srov. ust. § 248 odst. 2 INSZ). K úvěrovému financování blíže viz. kapitola 4.3.3.

---

<sup>137</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204*. 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 291.

Pro věřitele pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim naroveň postavených nevymezuje INSZ žádnou lhůtu k jejich uplatnění (srov. ust. § 203 INSZ). Tito věřitelé tak mohou své pohledávky uplatnit kdykoliv do pravomocného schválení konečné zprávy.<sup>138</sup>

Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou se uspokojují v plné výši, kdykoliv po rozhodnutí o úpadku dlužníka. Zákonem není stanoveno, do kdy musí být výše uvedené pohledávky uspokojeny, avšak s ohledem na způsob řešení úpadku dlužníka konkursem bylo dovozeno Vrchním soudem v Praze, že: *„se tak musí stát vždy ještě před vydáním rozvrhového usnesení.“*<sup>139</sup>

S ohledem na výše uvedenou relativní volnost věřitelů při uplatňování pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim naroveň postaveným vůči osobě s dispozičním oprávněním, je nezbytné věřitele upozornit na fakt, že tyto pohledávky podléhají promlčení v zákonných lhůtách dle občanského zákoníku, přičemž promlčení pohledávek se může dovolat insolvenční správce.

Pokud osoba s dispozičním oprávněním odmítne věřiteli pohledávku za majetkovou podstatou či pohledávku ji naroveň postavenou uspokojit, jsou možné dva způsoby řešení. V prvním případě se věřitel může domáhat nároku žalobou na plnění dle obecné právní úpravy v rámci civilního řízení před okresními soudy proti osobě s dispozičním oprávněním, avšak tento spor nebude incidenčním sporem (srov. ust.

---

<sup>138</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 801.

<sup>139</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18.5.2009, č.j. 1 VSPH 42/2009-B-52 ve věci KSUL 45 INS 1285/2008



§ 203 odst. 4 INSZ). Tento postup je stanoven pro případy, kdy mezi osobou s dispozičním oprávněním a věřitelem bude sporu o existenci nebo výši pohledávky.<sup>140</sup> V druhém případě, kdy osoba s dispozičním oprávněním odmítla uspokojit „zapodstatovou“ pohledávku nebo pohledávku ji naroveň postavenou s odůvodněním, že tato pohledávka má horší pořadí (např. z důvodu, že se jedná o pohledávku, která by měla být uplatněna přihláškou vůči insolvenčnímu soudu), potom se bude jednat o incidenční spor o pořadí pohledávky projednávaný před příslušným insolvenčním soudem.

#### 4.3.2 Fikce přihlášení pohledávky

Z obecného pravidla uplatnění práva přihláškou pohledávky existují výjimky v podobě pohledávek, na které se hledí jako na pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení, tzn. nastává zde fikce přihlášení pohledávky (srov. např. § 202 odst.1; § 203 odst.2; § 237 odst.4; § 275; § 373 odst.1 INSZ).<sup>141</sup>

Příkladem fikce přihlášení může být situace, kdy insolvenční dlužník učinil právní úkon (jednání),<sup>142</sup> který je stížen neúčinností (např. dlužník nevýhodně prodal stavební stroj). Insolvenční správce ve lhůtě jednoho roku ode dne rozhodnutí o úpadku dlužníka může podat odpůrčí žalobu, kterou se bude domáhat vydání plnění z neúčinného právního

---

<sup>140</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 292–293.

<sup>141</sup> HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 147–148.

<sup>142</sup> Pozn. autora: INSZ hovoří o právním úkonu, nikoliv o právním jednání. V návaznosti na účinnost NOZ považuje autor za vhodnější označení právní jednání srov. ust. § 545 NOZ, jelikož pojem „právní úkon“ byl pojem „právní jednání“ nahrazen. INSZ však dosud tuto změnu nereflektoval.

jednání do majetkové podstaty dlužníka (srov. ust. § 239 odst. 3 INSZ), přičemž spory na základě odpůrcí žaloby jsou spory incidenčními (srov. § 159 odst. 1 písm. d INSZ). Pokud insolvenční soud rozhodl o neúčinnosti právního jednání, tak v případě, že bylo plnění vzájemné (zde ano, dlužník obdržel kupní cenu, kupující obdržel stavební stroj), vydá insolvenční správce plnění oprávněné osobě (kupujícímu) bezprostředně poté, co tato osoba vydá plnění z neúčinného právního úkonu do majetkové podstaty dlužníka (tzn. vydá stavební stroj). Pokud se však plnění v majetkové podstatě nenachází nebo v ní není rozpoznatelné, považuje se pohledávka osoby (kupujícího), která vznikla vydáním plnění do majetkové podstaty, za přihlášenou (srov. ust. § 237 odst. 4 INSZ). „*Plnění je nerozpoznatelné především tehdy, pokud představovalo peněžní prostředky či jinou druhově určenou věc, jinak blíže neohraničenou.*“<sup>143</sup> V praxi tak s největší pravděpodobností nebude možno peněžní prostředky vydat, v důsledku čehož se na pohledávku kupujícího bude hledět jako na pohledávku přihlášenou (srov. fikce ust. § 237 odst. 4 INSZ) a bude uspokojována poměrně s ostatními pohledávkami věřitelů. K uplatnění pohledávky věřitele v insolvenčním řízení dochází na základě fikce uvedené v ust. § 237 odst. 4 INSZ, není tedy třeba žádného formálního úkonu věřitele (tzn. není třeba přihláška pohledávky). Autor diplomové práce považuje za nutné zdůraznit, že rozhodnutím insolvenčního soudu o relativní neúčinnosti nedochází k neplatnosti právního jednání.<sup>144</sup> Vlastníkem věci (zde stavebního stroje) je i nadále kupující,<sup>145</sup>

---

<sup>143</sup> SPRINZ, Petr; KAVAN, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 646.

<sup>144</sup> PULKRÁBEK, Zdeněk in. MELZER, Filip; TÉGL, Petr. *Občanský zákoník: velký komentář. Svazek III, § 419-654*. Praha: Leges, 2014, s. 796.

<sup>145</sup> Ibid. s. 795

avšak tato věc náleží do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka, přičemž insolvenční správce je oprávněn věc zpeněžit a z výtěžku zpeněžení poměrně uspokojit insolvenční věřitele. Specifická situace by nastala, pokud by stavební stroj kupujícímu financovala třetí osoba, která by si financování zajistila zástavním právem na předmětu financování (stavebním stroji). Autor práce je toho názoru, že na výše uvedený případ lze s jistými modifikacemi využít judikaturu Nejvyššího soudu České republiky, dle které pokud dlužník nabyde v průběhu insolvenčního řízení věc zatíženou věcným právem, soud vyzve zástavního věřitele, zda uplatňuje právo na uspokojení ze zajištění (přičemž je nutné zde modifikovat situaci nabytí vlastnického práva, jelikož zde nedochází k přechodu vlastnictví).<sup>146</sup> V tomto případě by však nebylo účelné domáhat se odpůrcí žalobou vydání stavebního stroje do majetkové podstaty, jelikož by nevedlo k lepšímu uspokojení věřitelů (přednostně před věřiteli by byla uspokojována ze zajištění třetí osoba, které svědčí právo ze zajištění). Z pohledu autora diplomové práce by se tak jednalo o zbytečné úsilí insolvenčního správce, které by nevedlo k jakémukoliv prospěchu, vyjma odměny insolvenčního správce ze zpeněžení tohoto předmětu. Nabízí se zde zajímavá otázka daňových aspektů výše uvedené transakce, avšak tato otázka přesahuje rámec této diplomové práce.

---

<sup>146</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.3.2012, sp. zn. 29 NSČR 32/2011

### 4.3.3 Zajištěné „zapodstatové“ pohledávky – úvěrové financování

Pohledávky za majetkovou podstatou jsou taxativně<sup>147</sup> vymezeny v ust. § 168 INSZ, přičemž jsou charakteristické tím, že vznikly po zahájení insolvenčního řízení, resp. po rozhodnutí o úpadku dlužníka nebo po vyhlášení moratoria. S ohledem na to, že tyto pohledávky vznikly až po zahájení insolvenčního řízení, nebude pro tyto pohledávky typická přednostní povaha (tzn. zajištění), jelikož ta je nekompatibilní se zákazem nabytí uspokojení ze zajištění po zahájení insolvenčního řízení dle ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ, který říká, že: *„právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty, lze uplatnit a nově nabýt jen za podmínek stanovených tímto zákonem.“* V případě prohlášení konkursu na majetek dlužníka se práva na uspokojení ze zajištění nabytá v rozporu se zákazem stanoveným v ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ stávají neúčinnými (srov. ust. § 248 odst. 2 INSZ).

Při způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem výjimku ze zákazu nabytí práva na uspokojení ze zajištění po zahájení insolvenčního řízení uvádí ust. § 248 odst. 2 INSZ, a to ve dvou případech. Prvním výjimkou je zajištění dle trestního řádu (srov. § 47 a násl. TŘ), avšak tyto pohledávky se uplatňují přihláškou (srov. kapitola 4.2.2).

Druhou výjimku tvoří úvěrové financování ve smyslu ust. § 41 INSZ, pro které lze i po zahájení insolvenčního řízení zřídit zajištění. Věřitel pohledávky z úvěrového financování uplatňuje písemně vůči osobě s dispozičním oprávněním. Pokud osoba s dispozičními oprávněními

---

<sup>147</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 16/2011

tyto pohledávky neuspokojí, může se věřitel domáhat uspokojení svých pohledávek žalobou proti osobě s dispozičními oprávněními, přičemž nejde o incidenční spor (srov. ust. § 203 odst. 1, 3 INSZ), blíže k uplatnění a uspokojení srov. kapitola 4.3.1. Úvěrové financování insolvenčního dlužníka není zrovna atraktivní pro financující subjekty, proto INSZ motivuje financující věřitele určitými výhodami.<sup>148</sup> Mezi tyto výhody patří již zmíněná možnost zřízení zajištění, dále přednostní uspokojení před pohledávkami nezajištěných věřitelů, či skutečnost, že majetek získaný z prostředků úvěrového financování není předmětem zajištění podle dříve uzavřených smluv (srov. ust. § 42 odst. 1 INSZ). Zajištění úvěrového financování nemusí být bezpředmětné. Tyto pohledávky mají sice přednostní režim dle ust. § 168 INSZ, avšak nikdy není vyloučeno, že stav majetkové podstaty neumožní plné uspokojení těchto pohledávek.<sup>149</sup> Zajištění úvěrového financování je možné sjednat v případech, kdy je v majetkové podstatě předmět vykazující větší hodnotu, než je hodnota zajištění na něm váznoucí (rovněž i v případech, kdy hodnota zajištění bude menší, avšak toto nebude pro věřitele z úvěrového financování atraktivním zajištěním) či v případě, kdy je z úvěrového financování nabytý nový majetek (zajištění bude provedeno na tomto nezatíženém předmětu), srov. ust. § 41 odst. 1 INSZ.

Samotný pojem úvěrové financování je problematický již při jeho výkladu, jelikož zákonodárce tento pojem přesně nedefinoval. Např. Richter tento pojem definuje jako: „*úvěr poskytovaný převážně, nikoliv*

---

<sup>148</sup> SPRINZ, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 117.

<sup>149</sup> SPRINZ, Petr. Úvěrové financování v insolvenčním řízení: východiska a základní znaky. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 13.-14., s. 468.

však výlučně bankami nebo jinými finančními zprostředkovateli (...) který není poskytnut jako důsledek platebních podmínek v souvislosti s prodejem zboží, provedením díla či jiným nefinančním plněním.“<sup>150</sup> Forma úvěrového financování může být jednak prostřednictvím úvěru (srov. ust. § 2395 a násl. NOZ), jednak prostřednictvím zápůjčky (srov. ust. § 2390 a násl. NOZ). Úvěrové financování lze rovněž poskytnout v podobě dodávek energií ve smyslu zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon a jiných komodit využitelných pro provoz dlužníkovy obchodního závodu.<sup>151</sup> Ohledně jiných forem smluv neexistuje rozhodovací praxe, avšak z vyjádření § 41 odst. 1 INSZ „smlouvy obdobné“ lze podřadit i jiné formy smluv předpokládající financování insolvenčního subjektu, jako např. finanční záruka, akreditiv, faktoring, zpětný leasing, přičemž bude rozhodující ekonomický faktor těchto smluv.<sup>152</sup>

Účelem úvěrového financování je zachování nebo obnovení dlužníkovy obchodního závodu, který je součástí majetkové podstaty. Úvěrové financování musí být sjednáno smlouvou uvedeného typu (srov. ust. § 41 odst. 1 INSZ), smlouva musí být uzavřena osobou s příslušnými oprávněními (osoba s dispozičním oprávněním), smlouva musí být podložena souhlasem věřitelského výboru (srov. ust. § 58 odst. 2 písm. c INSZ), a to za obvyklých obchodních podmínek.<sup>153</sup> Při vydávání souhlasu

---

<sup>150</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 61.

<sup>151</sup> KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 153.

<sup>152</sup> SPRINZ, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 120.

<sup>153</sup> SPRINZ, Petr. Úvěrové financování v insolvenčním řízení: východiska a základní znaky. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 13.-14., s. 466.

s úvěrovým financováním by měli věřitelé představující věřitelský výbor jednat s odbornou péčí, jelikož odpovídají za škodu či jinou újmu způsobenou porušením svých povinností (srov. ust. § 60 odst. 1 INSZ).

Pokud smlouva nebude obsahově odpovídat typu smlouvy dle ust. § 41 INSZ, nebudou pohledávky z ní pohledávkami z úvěrového financování, což by mělo zásadní vliv na nabyté zajištění v kolizi s ust. § 109 odst. 1 písm. b INSZ.<sup>154</sup> Dle názoru autora práce tak musí smlouva o úvěrovém financování obsahově odpovídat a být „podřaditelná“ pod ust. §41 a násl. INSZ, přičemž lhostejno jest, zda se bude jednat o zápůjčku, úvěr či smlouvu na dodávku surovin.

#### **4.3.4 Uplatnění regresní pohledávky zástavního dlužníka**

Specifický režim uplatňování pohledávek může nastat v případě, kdy má věřitel svoji pohledávku zajištěnou majetkem třetí osoby (tzv. zástavním dlužníkem), která je rozdílná od dlužníka insolvenčního (obligačního). Věřitel v souladu s ust. § 166 INSZ uplatní svoji pohledávku v insolvenčním řízení přihláškou jako „pohledávku nezajištěnou majetkem dlužníka.“ Jelikož pohledávka věřitele je zajištěna majetkem zástavního dlužníka, který nenáleží do majetkové podstaty dlužníka insolvenčního, nebrání věřiteli zákaz uvedený v ust. § 5 písm. d INSZ uspokojení jeho pohledávky z předmětu poskytnutého k zajištění ze strany zástavního dlužníka (srov. ust. § 183 odst. 1 INSZ).<sup>155</sup> Takto však může věřitel vůči zástavnímu dlužníku uspokojit pohledávku z majetku poskytnutého k zajištění, a to do výše sjednaného zajištění (srov. ust. § 166 INSZ).

---

<sup>154</sup> Ibid. s. 469.

<sup>155</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. Vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 282.

Zástavní dlužník má dvě možnosti, jak uplatnit regresní nárok vůči dlužníku obligačnímu nacházejícím se v insolvenčním řízení. První možností je uplatnění regresní pohledávky zástavního dlužníka jako podmíněné pro případ, že bude nucen v průběhu insolvenčního řízení ze zástavy plnit věřiteli na místo dlužníka, čímž mu vznikne za insolvenčním dlužníkem regresní nárok.<sup>156</sup> Takovouto podmíněnou pohledávku musí zástavní dlužník uplatnit přihláškou v insolvenčním řízení, a to ve lhůtě pro uplatnění pohledávek přihláškou stanovené v rozhodnutí o úpadku dlužníka. Podmíněná pohledávka zástavního dlužníka se nezařadí na přezkumné jednání po dobu, kdy v insolvenčním řízení uplatňuje pohledávku přihláškou věřitel (srov. ust. § 191 odst. 1 INSZ).

Druhým způsobem uplatnění regresní pohledávky zástavního dlužníka vůči insolvenčnímu dlužníku na které míří tato kapitola, je změna účastenství ve smyslu ust. § 18 INSZ. Zástavní dlužník, který uspokojil věřitele insolvenčního dlužníka, je oprávněn navrhnou insolvenčnímu soudu rozhodnutí o jeho vstupu do insolvenčního řízení namísto věřitele, kterému plnil, a to v rozsahu v jakém bylo věřiteli plněno (tzn. nemusí být uspokojena celá pohledávka věřitele, postačí i částečné uspokojení). Zástavní věřitel však musí spoléhat na procesní aktivitu tohoto věřitele, zejména na to, že věřitel pohledávku řádně a včas přihlásí, že ji před uspokojením nevezme zpět, že řádně povede odporový spor, že nezavdá k odmítnutí přihlášky atd.<sup>157</sup> S ohledem na výše uvedené lze dle názoru autora diplomové práce doporučit uplatňování regresních pohledávek formou přihlášení pohledávek jako podmíněných, přičemž vstup do řízení formou změny účastenství ponechat jako pojistku pro případ, že by

---

<sup>156</sup> Ibid. s. 282

<sup>157</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 509–510.



zástavní dlužník nestihl ve lhůtě přihlášku pohledávky uplatnit. Návrh na vstup do řízení místo uspokojeného či částečně uspokojeného věřitele může podat sám zástavní dlužník (srov. ust. § 183 odst. 3 INSZ). Tento návrh musí být podán na předepsaném formuláři, v opačném případě se k návrhu nebude přihlížet (srov. § 18 odst. 2 INSZ). O návrhu na změnu účastníka rozhodne insolvenční soud do tří dnů ode dne, kdy návrh došel, avšak pokud tak neučiní, neuplatní se zde „*nevyvratitelná domněnka, že po marném uplynutí této lhůty se má za to, že insolvenční soud vydal rozhodnutí, jímž návrhu vyhověl.*“<sup>158</sup> Nevyvratitelné domněnka uvedená v ust. §18 odst. 2 INSZ se zde neuplatní zejména proto, že tvrzení zástavního dlužníka ohledně uspokojení pohledávky zajištěného věřitele insolvenčního dlužníka lze přezkoumat, resp. jedná se o skutečnost o které může být veden spor.<sup>159</sup>

Pokud věřitel bude činit zpětvzetí přihlášené pohledávky z důvodu uspokojení mimo insolvenční řízení dle ust. § 183 INSZ (tzn. byl uspokojen třetí osobou), musí v úkonu zpětvzetí přihlášky toto uvést. V opačném případě odpovídá takové osobě za škodu nebo jinou újmu, která jí tímto vznikla (srov. ust. § 184 odst. 2 INSZ). Insolvenční soud předtím, než vezme zpětvzetí přihlášky věřitele na vědomí, písemně osloví zástavního dlužníka o možnosti vstupu do řízení, stanoví mu lhůtu k podání návrhu na vstup do řízení a poučí jej o marném uplynutí této lhůty, přičemž

---

<sup>158</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4.12.2018, sp. zn. 29 NSČR 103/2018

<sup>159</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4.12.2018, sp. zn. 29 NSČR 103/2018

o zpětvzetí přihlášky rozhodne insolvenční soud až po uplynutí této lhůty (srov. ust. § 184 odst. 3 INSZ).<sup>160</sup>

Autor považuje za vhodné uvést i pozitivní stránky subrogačního regresu. Splněním dluhu ze strany dlužníka dochází k „zákonné cesi, kdy třetí osoba vstupuje do práv věřitele a má právo požadovat po dlužníkovi vyrovnání toho, co za něj plnila. Jde o derivativní přechod práv „se vším všudy“ tj. včetně příslušenství, zajištění, a dalších práv s pohledávkou spojených.“<sup>161</sup> Subrogace tak může mít pro zástavního dlužníka výhodu v podobě nabytí příslušenství či práva na uspokojení ze zajištění, kdy věřiteli vůči insolvenčnímu dlužníku sice svědčilo právo na uspokojení ze zajištění, avšak toto nevyužil a zvolil „rychlejší“ formu uspokojení své pohledávky po dlužníku zástavním.<sup>162</sup>

Za zmínku stojí i historický postup u zástavních dlužníků v ZKV, kde tento postup upravovalo ust. § 27 odst. 5 ZKV, říkájíc: „Osoby, jejichž věci, práva nebo pohledávky zajišťují pohledávky (§ 28) vůči úpadci, správce vyzve, aby do 30 dnů vyplatily ve prospěch konkursní podstaty zajištěné pohledávky nebo aby ve stejné lhůtě složily cenu věci, práva nebo pohledávky, jimiž je pohledávka zajištěna. Nevyplatí-li uvedené osoby zajištěnou pohledávku nebo nesloží-li cenu věci, práva nebo pohledávky, zapíše správce věc, právo nebo pohledávku do soupisu podstaty (§ 18). Věci, které zajišťují pohledávky oddělených věřitelů, lze zpeněžit ve veřejné dražbě.“ Dle předchozí právní úpravy měl správce konkursní podstaty

---

<sup>160</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 2017, s. 282.

<sup>161</sup> ŠILHÁN, Josef in. HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721-2054). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 956.

<sup>162</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204*. 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 139.

vyzvat zástavního dlužníka k vyplacení zajištěné pohledávky do konkursní podstaty, přičemž ve výzvě zástavnímu dlužníku uvedl výši zajištěné pohledávky, kterou je třeba vyplatit nebo zástavního dlužníka vyzval, aby složil cenu věci, práva nebo pohledávky, kterou je pohledávka zajištěna, do konkursní podstaty (tzn. například cenu nemovitosti). Pokud tak zástavní dlužník neučinil, správce konkursní podstaty postupoval sepsáním věci do konkursní podstaty a jejím následným zpeněžením ve veřejné dražbě. Zástavní dlužník se tak nemohl zprostit své povinnosti vůči konkursní podstatě tak, že by umožnil či strpěl realizaci zajištění přímo ve prospěch zajištěného věřitele.<sup>163</sup> Dle názoru autora tento postup vedl ke zbytečným nákladům insolvenčního řízení a dále zbytečné odměně a zatěžování správce konkursní podstaty.

#### **4.4 Přezkum přihlášených pohledávek**

Všechny pohledávky, které se do insolvenčního řízení přihlašují (srov. kapitola 4.2) podléhají přezkoumání ze strany insolvenčního správce, který pohledávky přezkoumá, zejména podle přiložených dokladů a účetnictví insolvenčního dlužníka (srov. ust. § 188 odst. 1 INZS). Přezkum ze strany insolvenčního správce dle ust. § 188 INSZ lze označit za přezkum prvotní, který se provádí za účelem sestavení seznamu přihlášených pohledávek. Samotné přezkoumání pohledávek insolvenčním správcem potom probíhá na přezkumném jednání (srov. ust. § 190 INSZ).<sup>164</sup> V případě, že nelze přihlášku pohledávky přezkoumat pro její

---

<sup>163</sup> ZELENKA, Jaroslav; MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související. Komentář. Podle stavu k 1.2.2002.* 2. vydání. Praha: Linde, 2002, s. 696–697.

<sup>164</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204.* 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 165.

vady nebo neúplnost, musí insolvenční správce vyzvat věřitele, aby přihlášku opravil nebo doplnil, a to ve lhůtě, která nesmí být kratší jak 15 dní, přičemž musí věřitele poučit jakým způsobem má být oprava či doplnění provedeno. Dále insolvenční správce ve výzvě věřitele poučí o tom, že opravená či doplněná přihláška má být zaslána insolvenčnímu soudu<sup>165</sup> s tím, že pokud tak věřitel neučiní, nebude se k přihlášce pohledávky přihlížet (srov. ust. § 188 odst. 2 INSZ). Nepřiložení příloh k přihlášce pohledávky však není důvodem pro postup dle ust. § 188 odst. 2 INSZ (srov. kapitola 4.2.1). Pokud nebyla přihláška pohledávky včas opravena či doplněna, nebude se k takovéto přihlášce v insolvenčním řízení přihlížet a takováto přihláška bude insolvenčním správcem předložena insolvenčnímu soudu k rozhodnutí o odmítnutí přihlášky ve smyslu ust. § 185 INSZ. Doplněná či opravená přihláška pohledávky se zasílá insolvenčnímu soudu. Pokud bude oprava přihlášky pohledávky zaslána insolvenčnímu správci, jedná se rovněž o důvod pro odmítnutí této přihlášky.<sup>166</sup> Pokud insolvenční správce nemá dostatečné informace, může využít součinnosti povinných osob a orgánů dle ust. § 43 a § 44 INSZ. Insolvenční dlužník má právo se k přihláškám pohledávek vyjádřit, přičemž k tomuto by měl být insolvenčním správcem formálně vyzván. Vyjádření dlužníka není pro přezkoumání přihlášek pohledávek nezbytné.

---

<sup>165</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana in. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 385.

<sup>166</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26.7.2010, sp. zn. 3 VSPH 192/2010-P3-7, ve věci MSPH 96 INS 4203/2009

Naopak stanovisko insolvenčního správce je nepostradatelné.<sup>167</sup> Vyjádření dlužníka k přihlášeným pohledávkám může být však pro insolvenčního správce vodítkem k popření některých pohledávek.<sup>168</sup>

Insolvenční správce následně sestaví seznam přihlášených pohledávek, kde u každého věřitele uvede údaje potřebné k jeho identifikaci, údaje pro posouzení vzniku, výše a pořadí věřitelovy pohledávky. Pohledávky zajištěných věřitelů se v seznamu uvádí odděleně od ostatních pohledávek, přičemž u těchto pohledávek se navíc uvede důvod a způsob jejich zajištění. V seznamu přihlášených pohledávek insolvenční správce výslovně uvede, které pohledávky popírá. Toto stanovisko může insolvenční správce na přezkumném jednání změnit (srov. ust. § 192 odst. 2 INSZ). Seznam přihlášených pohledávek sestavuje a doplňuje insolvenční správce tak, aby mohl jej mohl uzavřít neprodleně po skončení lhůty k podávání přihlášek a v dostatečném předstihu před konáním přezkumného jednání (srov. ust. § 189 odst. 2 INSZ).

Insolvenční soud poté zveřejní seznam přihlášených pohledávek v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů před konáním přezkumného jednání, zároveň neprodleně zveřejní v insolvenčním rejstříku každou jeho změnu (srov. ust. § 189 odst. 3 INZS).<sup>169</sup>

Náležitosti seznamu přihlášených pohledávek upravuje ust. § 9 Insl. Vyhl. Seznam přihlášených pohledávek je pro přihlášené věřitele klíčovým dokumentem, jelikož na základě tohoto seznamu jsou věřitelé

---

<sup>167</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 736.

<sup>168</sup> HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 138.

<sup>169</sup> WINTEROVÁ, Alena; MACKOVÁ, Alena. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 278.

v insolvenčním řízení uspokojování, přičemž při způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem je dále seznam podkladem pro rozvrhové usnesení (srov. ust. § 306 INSZ).<sup>170</sup> Ze seznamu přihlášených pohledávek navíc věřitelé zjistí, jaké stanovisko k jejich pohledávkám zaujal insolvenční správce a dlužník, přičemž dále může tento seznam sloužit jako východisko pro popěrné úkony věřitelů ve smyslu ust. § 200 INSZ.<sup>171</sup>

Seznam přihlášených pohledávek je podkladem pro přezkoumání pohledávek na přezkumném jednání (srov. ust. § 191 odst. 1 INSZ), přičemž na tomto jednání mohou být přezkoumány pouze pohledávky zařazené insolvenčním správcem na seznam přihlášených pohledávek.<sup>172</sup> Regresní pohledávky vůči insolvenčnímu dlužníku přihlášené jako podmíněné, se na přezkumném jednání nepřezkoumávají<sup>173</sup> (blíže k regresním pohledávkám srov. kapitola 4.3.4). Místo a termín přezkumného jednání určuje insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku dlužníka (srov. ust. § 136 odst. 1 písm. f INSZ). Účast insolvenčního správce a dlužníka na přezkumném jednání je povinná, avšak insolvenční správce se může na své náklady a odpovědnost nechat zastoupit jiným insolvenčním správcem (srov. ust. § 190 odst. 2 INZS). Dle autora diplomové práce stojí za zmínku i zastoupení insolvenčního správce advokátním koncipientem,

---

<sup>170</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 169.

<sup>171</sup> Ibid. s. 176

<sup>172</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 752.

<sup>173</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 528.

kdy pokud se insolvenční správce takto nechá zastoupit na přezkumném jednání, stíží tím přezkumné jednání neplatností.<sup>174</sup>

Cílem přezkumného jednání je zjištění, nebo naopak popření pohledávek věřitelů, které byly ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o úpadku dlužníka přihlášeny do insolvenčního řízení.<sup>175</sup> Pokud insolvenční správce nesouhlasí s přihlášenou pohledávkou, procesním projevem nesouhlasu je její popření, a to co do pravosti, výše či jejího pořadí.<sup>176</sup> Popěrný úkon v rámci přezkumného řízení je nutno odlišovat od pouhého stanoviska insolvenčního správce k přihlášené pohledávce dle ust. § 192 INSZ.<sup>177</sup> Naopak přihlášená pohledávka je zjištěna, jestliže ji nepopřel insolvenční správce ani žádný z věřitelů, nebo bylo-li popření věřitele odmítnuto insolvenčním soudem či insolvenční správce nebo věřitel vzal popření pohledávky zpět. Pohledávka je dále zjištěna, pokud takto insolvenční soud rozhodne ve sporu o její pravost výši nebo pořadí (srov. ust. § 201 INSZ). Výsledek přezkumného jednání zapíše insolvenční správce do seznamu přihlášených pohledávek, kdy takto upravený seznam tvoří součást zápisu o přezkumném jednání (srov. ust. § 197 odst. 1 INSZ).

---

<sup>174</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13.6.2018, sp. zn. 101 VSPH 410/2018-47, ve věci KSLB 76 INS 22654/2011

<sup>175</sup> TARANDA, Petr in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 766.

<sup>176</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 307.

<sup>177</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení: komentář: § 165-204*. 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 186.

#### 4.4.1 Popírání pohledávek a související incidenční spory

Popírat přihlášené pohledávky co do pravosti, výše či pořadí mohou insolvenční správce, dlužník a věřitelé (srov. ust. § 192 INSZ), přičemž z věřitelů svědčí popěrné právo pouze těm, kteří podali do insolvenčního řízení přihlášku pohledávky a nebyla jim ukončena účast v insolvenčním řízení.<sup>178</sup> Insolvenční správce popřením pohledávky chrání insolvenčního dlužníka před neoprávněnými nároky věřitelů a dále společný zájem věřitelů před zkracováním uspokojení jejich pohledávek v insolvenčním řízení. Naopak dlužník a věřitelé využitím popěrného práva hájí především své soukromé zájmy.<sup>179</sup>

Popření ze strany insolvenčního správce má nejsilnější účinky, kdy toto popření má účinky jednak na zjištění pohledávky (srov. ust. § 198; § 198; § 201 INSZ), jednak na hlasovací práva spojená s touto popřenou pohledávkou ve smyslu ust. § 51 odst. 2 INSZ. Pokud pohledávku věřitele popírá jiný věřitel, nemá toto popření vliv na hlasovací práva, avšak na zjištění pohledávky má popření vliv v tom smyslu, že pokud insolvenční soud popěrný úkon věřitele neodmítne, musí věřitel, proti kterému popření směřuje, vést s popírajícím věřitelem incidenční spor.<sup>180</sup> Nakonec dlužníkovu popření má účinky nejslabší, tedy nemá vliv na hlasovací práva ani na zjištění pohledávky, jediným účinkem dlužníkovu popření

---

<sup>178</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 756–757.

<sup>179</sup> MLČOCHOVÁ, Eva. Postup insolvenčního správce při přezkoumávání pohledávky vzniklé na základě neúčinného právního úkonu. *Bulletin advokacie*. roč. 2012, č. 9, s. 26–27.

<sup>180</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 307.



je, že v rozsahu popření není upravený seznam přihlášených pohledávek exekučním titulem (srov. ust. § 192 odst. 3 INSZ).

Popřením pravosti pohledávky se rozumí popření jejího základu, tedy že nevznikla, zanikla nebo že se zcela promlčela (srov. ust. § 193 INSZ). V případě, že je popřena pouze pravost pohledávky, avšak tato pohledávka je insolvenčním soudem zjištěna, nemůže insolvenční soud dále zkoumat její výši či pořadí.<sup>181</sup> Popření práva na uspokojení pohledávky ze zajištění má u věřitele, kterému svědčí právo na uspokojení pouze z předmětu zajištění (srov. ust. § 166 INSZ),<sup>182</sup> totožné účinky jako popření pravosti pohledávky (srov. ust. § 196 odst. 2 INSZ).

O popření výše pohledávky jde tehdy, pokud je namítáno, že dlužníkův závazek je nižší, jak výše přihlašované pohledávky. Subjekt, který pohledávku popírá, musí zároveň uvést, jaká je skutečná výše popřené pohledávky (srov. ust. § 194 INSZ). Pro popírání výše pohledávky je typické, že popírající subjekt uznává základ nároku, avšak nesouhlasí s jeho výší (např. v části nevznikla, zanikla nebo se částečně promlčela).<sup>183</sup> Popření pohledávky co do její výše nemá vliv na její pořadí (srov. ust. § 196 odst. 1 INSZ).

Dle ust. § 195 INSZ jde o popření pohledávky co do jejího pořadí v případě, namítá-li popírající subjekt, že pohledávka má méně výhodné pořadí, než jaké uplatnil věřitel v její přihlášce, nebo je-li popíráno právo na uspokojení pohledávky z předmětu zajištění (tzn. že jde o pohledávku nezajištěnou). Současně s popřením pořadí pohledávky musí popírající

---

<sup>181</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.5.2001, sp. zn. 32 Cdo 1726/98

<sup>182</sup> Pozn. autora: Jedná se o věřitele dle ust. § 166 INSZ věty druhé.

<sup>183</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 540.

subjekt uvést, v jakém pořadí má být pohledávka uspokojena. Popřením pohledávky co do jejího pořadí se rozumí pořadí v rámci jednotlivých skupin, nikoliv však v jedné skupině navzájem (k tomu srov. kapitola 5.2.5). Pokud dojde k popření pořadí pohledávky, nemá to vliv na její pravost nebo výši (srov. ust. § 196 odst. 1 INSZ). Za zmínku stojí i popření pořadí vykonatelné pohledávky, kdy dle ust. § 199 odst. 1 INSZ by měl žalobu proti popřené vykonatelné pohledávce podat insolvenční správce. K tomuto Nejvyšší soud České republiky judikoval: *„Spor o pořadí pohledávky pro účely jejího uspokojení v insolvenční m řízení je přitom (bez ohledu na to, zda jde o pohledávku vykonatelnou) vždy sporem zahajovaným věřitelem, který pohledávku přihlásil (...) To platí i u vykonatelných pohledávek; rozhodnutím, popřípadě listinou, která je exekučním titulem, na základě kterých se pohledávka stala vykonatelnou, byl totiž stanoven jen základ a výše pohledávky. Pořadí ani právo na uspokojení ze zajištění nejsou řešeny (pokryty) exekučním titulem, a proto v tomto směru platí postup, jaký zákon určuje pro podání žalob v incidenčních sporech u nevykonatelných pohledávek.“*<sup>184</sup> Shrnuvše výše uvedené, pokud dojde ze strany insolvenčního správce k popření pořadí vykonatelé přihlášené pohledávky, leží povinnost podat žalobu (na určení pořadí) na věřiteli, přičemž pokud věřitel žalobu do 30 ti dnů nepodá, bude jeho pohledávka zjištěna v pořadí uvedeném v popření této pohledávky (srov. ust. § 198 odst. 1 INSZ).

Pokud insolvenční správce při přezkumném jednání popřel nevykonatelnou pohledávku přihlášeného věřitele, musí tohoto věřitele na přezkumném jednání poučit o dalším postupu. Poučení provádí

---

<sup>184</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.2.2013, sp. zn. 29 Cdo 11/2012

insolvenční správce nebo insolvenční soud. V případě, že se věřitel popřené pohledávky neúčastnil přezkumného jednání, insolvenční správce jej o dalším postupu vyrozumí písemně. Náležitosti vyrozumění o popření pohledávky insolvenčním správcem obsahuje ust. § 13 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona.<sup>185</sup> Věřitelé, jejichž pohledávka byla popřena, mohou své právo uplatnit žalobou u insolvenčního soudu do 30 dnů ode dne přezkumného jednání, přičemž věřitelům, kteří se neúčastnili přezkumného jednání, neskončí tato lhůta dříve než uplynutím 15 dnů ode dne doručení vyrozumění podle ust. § 197 odst. 2 INSZ. Pokud věřitel popřené pohledávky nedoručí ve stanovené lhůtě žalobu insolvenčnímu soudu, k pohledávce popřené do pravosti se nadále v insolvenčním řízení nebude přihlížet, přičemž takováto věřitelova pohledávka bude odmítnuta usnesením insolvenčního soudu postupem dle ust. § 185 INSZ.<sup>186</sup> Pokud však byla pohledávka popřena co do výše nebo jejího pořadí, marným uplynutím této lhůty je pohledávka zjištěna ve výši nebo pořadí uvedeném při její popření (srov. ust. § 198 odst. 1 INSZ). Pokud insolvenční správce popře vykonatelnou pohledávku, stíhá povinnost podat žalobu insolvenčního správce, a to do 30 dnů od přezkumného jednání, vyjma výše uvedeného popření pořadí vykonatelné pohledávky.

Pokud je přihlášená pohledávka popřena ze strany jiného přihlášeného věřitele, musí popření splňovat náležitosti žalobního návrhu dle

---

<sup>185</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 778.

<sup>186</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 553.

ust. § 79 OSŘ a dále musí být z popření patrné, zda je popírána pravost, výše nebo pořadí pohledávky (srov. ust. § 200 odst. 1 INSZ).<sup>187</sup> Věřitel musí popření pohledávky učinit na předepsaném formuláři, přičemž nevyužití tohoto formuláře je stíženo sankcí, že se k takovému procesnímu úkonu nebude přihlížet.<sup>188</sup> Popření pohledávky věřitelem musí být doručeno insolvenčnímu soudu nejpozději 3 pracovní dny přede dnem, kdy se koná přezkumné jednání o popřené pohledávce (srov. ust. § 200 odst.2 INSZ). Po uplynutí této lhůty již nelze měnit uplatněný důvod popření pohledávky. Pokud byl popěrný úkon přihlášeného věřitele učiněn opožděně, nebo nesplňuje-li všechny předepsané formální a obsahové náležitosti, nebude se k takovému popěrnému úkonu v insolvenčním řízení přihlížet a insolvenční soud takovýto popěrný úkon usnesením odmítne. Insolvenční soud musí usnesení o odmítnutí popěrného úkonu vydat nejpozději do konce přezkumného jednání.<sup>189</sup> Není-li popěrný úkon věřitele odmítnut, považuje se popěrný úkon od rozhodnutí o úpadku dlužníka, nejdříve však po uplynutí 10 dnů od skončení přezkumného jednání, za žalobu, kterou tento věřitel uplatnil u insolvenčního soudu své popření vůči věřiteli, který pohledávku do insolvenčního řízení přihlásil (srov. ust. § 220 odst. 5 INSZ).

Spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, jsou incidenčními spory (srov. ust. § 159 odst. 1 písm. a INSZ). V incidenčních sporech nelze pokračovat po skončení insolvenčního řízení, přičemž výjimku představuje situace, kdy insolvenční řízení končí zrušením konkursu podle ust. § 308 odst. 1 písm. c INSZ. Pokud v průběhu

---

<sup>187</sup> Pozn. autora: Popřít pohledávku lze i kumulativně co do pravosti, výše i pořadí.

<sup>188</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 560.

<sup>189</sup> Ibid. s. 561

incidenčního sporu o pravost, výši nebo pořadí pohledávky ukončí insolvenční soud účast popírajícího věřitele v insolvenčním řízení, lze v tomto sporu pokračovat pouze na návrh insolvenčního správce (srov. ust § 161 odst. 2 INSZ). Lhůtu pro vstup insolvenčního správce do incidenčního sporu namísto popírajícího věřitele stanoví usnesením soud. Pokud v této lhůtě insolvenční správce nepodá návrh na vstup do řízení namísto popírajícího věřitele, insolvenční soud řízení o incidenčním sporu zastaví. V incidenčním sporu se z hlavy třetí insolvenčního zákona použijí pouze ustanovení o doručování, přičemž při jednání v rámci incidenčního sporu budou beze zbytku použity procesní pravidla OSŘ.<sup>190</sup> Podrobný rozbor problematiky popírání pohledávek v insolvenčním řízení a souvisejících incidenčních sporů přesahuje rámec této diplomové práce, a proto zejména s ohledem na téma práce nebude tato problematika dále podrobně rozebírána.

---

<sup>190</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 629.



## 5 Uspokojení pohledávky zajištěného věřitele v konkursu

Základním účelem insolvenčního řízení je co nejvyšší a zásadně poměrné uspokojení dlužnických věřitelů společně s uspořádáním majetkových vztahů k osobám, jež byly dotčeny dlužnickým úpadkem (srov. ust. § 1 INSZ). Zde je třeba vyzdvihnout slovo „zásadně,“ které představuje prostor pro výjimku v podobě zajištěných věřitelů. Uspokojení věřitelů v konkursu spočívá ve zpeněžení majetkové podstaty insolvenčního dlužníka s následnou poměrnou redistribucí výnosu mezi věřitele (zá- sada *par conditio creditorum*). Toto je zjednodušeně platné pro věřitele nezajištěné. Při uspokojení zajištěných věřitelů však nedochází k poměr- nému uspokojení jejich pohledávek, a to z důvodu různosti pořadí či vý- lučnosti pořadí na předmětu poskytnutém k zajištění.

Pod pojmem uspokojení pohledávky rozumí autor práce redistri- buci peněžních prostředků získaných zpeněžením majetku náležejícího do majetkové podstaty mezi věřitele (srov. ust. § 283 odst. 1 INSZ), a to s ohledem na jejich pořadí či „kvalitu“ pohledávky. Samotnému uspokojení pohledávky věřitele vždy předchází správa předmětu zajištění, s ní související pokyny věřitelů ke zpeněžení a konečně zpeněžení předmětu zajištění (tzn. jeho konverze na peněžní prostředky). Tyto pojmy budou předmětem níže uvedených kapitol.

### 5.1 Pojem „předmět zajištění“

Věřitelé jsou v insolvenčním řízení při způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem uspokojováni z prostředků získaných zpeněžením majet- kové podstaty. Majetkovou podstatou se rozumí majetek dlužníka

sloužící k uspokojování jeho věřitelů (srov. ust. § 2 písm. e INSZ). Za předmět zajištění lze potom označit takový majetek, ke kterému uplatňují věřitelé právo na uspokojení ze zajištění, a to včetně věřitelů, kteří mohou svoji pohledávku uspokojit pouze z majetku poskytnutého k zajištění ve smyslu ust. § 166 INSZ. Pokud se v majetkové podstatě nachází takovýto majetek (tzn. předmět zajištění) „*tvoří do jisté míry funkčně oddělenou majetkovou podstatu.*“<sup>191</sup>

Zajištěným věřitelům náleží přednostní právo na uspokojení z výtežku zpeněžení předmětu poskytnutého k zajištění jejich pohledávky (srov. ust. § 298 odst. 1 INSZ), přičemž tento předmět zajištění mohou tvořit věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty. Obecně k pojmu zajištění v insolvenčním řízení srov. kapitola 2.3.2. Přednostním právem na uspokojení se rozumí, že zajištěný věřitel bude uspokojen přednostně z předmětu zajištění před věřiteli nezajištěnými, což zajištěným věřitelům zároveň zaručí v mnoha případech výhodnější postavení a potencionálně i lepší (větší) uspokojení jejich pohledávek.<sup>192</sup> Pro předmět zajištění platí zvláštní pravidla ohledně jeho správy (srov. ust. § 230 odst. 2-5 INSZ), zpeněžování (srov. ust. § 293 INSZ) a způsobu uspokojování zajištěných věřitelů (srov. ust. § 298 INSZ).

Specifická situace může nastat v případě, kdy se věřitel pohledávky zajištěné majetkem dlužníka domáhal uspokojení své pohledávky před zahájením insolvenčního řízení v rámci exekučního řízení, ve kterém bylo pravomocně rozhodnuto o příklepu (tzn. byl zpeněžen předmět

---

<sup>191</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.5.2015, sp. zn. 29 NSČR 4/2013

<sup>192</sup> CHYTIL, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 5.



zajištění věřitelovy pohledávky), avšak před zahájením insolvenčního řízení nedošlo k rozdělení výtěžku zpeněžení.<sup>193</sup> Tímto případem se zabýval Nejvyšší soud České republiky, který judikoval: „že je-li zahájeno insolvenční řízení vůči dlužníku v době, kdy již bylo v exekučním řízení pravomocně rozhodnuto o udělení příklepu, nelze pokračovat v provádění exekuce (§ 109 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona). Bude-li v insolvenčním řízení rozhodnuto o úpadku dlužníka, je povinností soudního exekutora rozhodnout o vydání rozdělované podstaty insolvenčnímu správci.“<sup>194</sup> Exekutor by tedy dle výše uvedeného měl vydat rozvrhové usnesení ve smyslu ust. § 337g odst. 1 OSŘ a vydat výtěžek zpeněžení z veřejné dražby insolvenčnímu správci (tzn. do majetkové podstaty dlužníka), přičemž právní mocí tohoto rozvrhového usnesení zanikají zástavní práva váznoucí na nemovité věci (srov. ust. § 337h odst. 1 OSŘ). S tímto výtěžkem vydaným do majetkové podstaty dlužníka „bude pro účely uspokojení věřitelů nakládáno, jako by ke zpeněžení zajištění došlo v insolvenčním řízení (uplatní se ustanovení § 298 a 299 insolvenčního zákona).“<sup>195</sup> Exekutor je oprávněn před vydáním tohoto výtěžku odečíst z výtěžku náklady exekučního řízení a svoji odměnu.<sup>196</sup> S ohledem na výše uvedené sice zaniklo zástavní právo věřitele k předmětu zajištění, avšak nezaniklo zástavní právo k výtěžku zpeněžení. Věřitel tedy bude nucen podat přihlášku své pohledávky do insolvenčního řízení, kde

<sup>193</sup> Pozn. autora: Tato problematika byla nastíněna v kapitole 3.1.1., avšak autor práce považuje za vhodné ji zde dále rozvést, a to zejména s ohledem na situaci, kdy výtěžek zpeněžení „vystupuje“ jako předmět zajištění.

<sup>194</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21.12.2015, sp. zn. 29 Cdo 10/2014

<sup>195</sup> Ibid. sp. zn. 29 Cdo 10/2014

<sup>196</sup> Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 6.9.2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16

namísto původního zpeněženého zajištěného majetku se dovolá zajištění z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění provedeného v exekučním řízení. Předmět zajištění zde bude vystupovat ve „specifické formě“ v podobě výtěžku ze zpeněžení majetku dlužníka, přičemž od tohoto výtěžku si insolvenční správce nemůže odečíst odměnu za zpeněžení postupem dle ust. § 298 odst. 2 INSZ.<sup>197</sup>

### **5.1.1 Ocenění předmětu zajištění a tzv. „domnělý“ zajištěný věřitel**

Při způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem je zajištěný věřitel primárně uspokojován z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění (srov. ust. § 298 odst. 1; § 167 odst. 1 INSZ), přičemž druhotně je uspokojován společně s věřiteli nezajištěnými, a to v rozsahu, ve kterém nebyla jeho zajištěná pohledávka uspokojena z předmětu zajištění.<sup>198</sup> Pro účely správy předmětu zajištění a udílení pokynů směřujících k zpeněžení tohoto majetku je nezbytné vymezit, kdo se považuje za zajištěného věřitele.

Pokud je v insolvenčním řízení uplatňováno právo na uspokojení přihlášené pohledávky ze zajištění, musí insolvenční správce zadat znalci ocenění hodnoty zajištění (srov. ust. § 219 odst. 4 INSZ). Takovýto majetek (tzn. předmět zajištění) se oceňuje obvyklou cenou, přičemž vypracování znaleckého posudku není třeba vyhotovovat v případech, kdy by bylo jeho vypracování značně neúčelné.<sup>199</sup> Ocenění předmětu zajištění je

---

<sup>197</sup> PACHL, Lukáš. Výběr z judikatury. *Konkursní noviny*. 2019, roč. XXII., č. 12, s. 14.

<sup>198</sup> HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 187.

<sup>199</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10.2.2017, sp. zn. 1 VSPH 1406/2016-B-26 ve věci KSCB 26 INS 22798/2015

důležité pro určení, zda se pohledávka zajištěného věřitele nepovažuje částečně za pohledávku nezajištěnou, přičemž dle ust. § 167 odst. 3 INSZ *„Je-li podle znaleckého posudku vypracovaného v insolvenčním řízení po rozhodnutí o úpadku hodnota zajištění nižší než výše zajištěné pohledávky, považuje se pohledávka co do takto zjištěného rozdílu za pohledávku nezajištěnou; pohledávky dalších zajištěných věřitelů s pozdějším pořadím se v takovém případě považují za nezajištěné v plném rozsahu.“* Výše uvedené lze demonstrovat na modelovém příkladu. V majetkové podstatě insolvenčního dlužníka se nachází nemovitost, ke které uplatňují pohledávky s právem na uspokojení ze zajištění tři věřitelé, první věřitel ve výši 1 mil. Kč, druhý věřitel ve výši 800 tis. Kč a třetí věřitel ve výši 500 tis. Kč. Znalecký posudkem byla nemovitost oceněna na obvyklou cenu ve výši 1,5 mil. Kč. Pohledávka prvního věřitele se tedy považuje za zajištěnou v plném rozsahu, pohledávka druhého věřitele se považuje za zajištěnou v částce 500 tis. Kč, přičemž v částce 300 tis. Kč se pohledávka považuje za nezajištěnou a konečně pohledávka třetího věřitele se považuje za nezajištěnou v plném rozsahu. U zajištěného věřitele, který se považuje za věřitele nezajištěného, tak dochází k právní fikci, kdy v důsledku fikce je s tímto věřitelem zacházeno jako s věřitelem nezajištěným.<sup>200</sup> Dle názoru autora je vhodné označovat tyto věřitele jako „domnělé zajištěné věřitele,“ jelikož těmto věřitelům sice svědčí právo na uspokojení ze zajištění, avšak na základě fikce je s nimi zacházeno jako

---

<sup>200</sup> Pozn. autora: K právní fikci srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 14.9.2011, sp. zn. 6 Ads 96/2011-64. *„Právní fikce je právně technický postup, pomocí něhož se považuje za existující situace, jež je zjevně v rozporu s realitou a která dovoluje, aby z ní byly vyvozeny odlišné právní důsledky, než ty, které by plynuly z pouhého konstatování faktu.“*

s věřiteli nezajištěnými. Richter ve své publikaci hovoří v souvislosti s ust. § 167 odst. 3 INSZ o „*nominálním rozdělení zajištěných pohledávek na jejich zajištěnou a nezajištěnou část.*“<sup>201</sup>

Výše uvedené určení a rozdělení zajištěných věřitelů na základě znaleckého posudku na věřitele zajištěné a nezajištěné má význam zejména pro správu předmětu zajištění a dále pro pokyny směřující ke zpeněžení předmětu zajištění. Věřitelé, jejichž pohledávky jsou dle fikce považovány za pohledávky nezajištěné, ztrácí právo podílet se na rozhodování o správě předmětu zajištění (srov. ust. § 230 INSZ) a dále právo udílet pokyny směřující ke zpeněžení předmětu zajištění (srov. ust. § 293 INSZ).<sup>202</sup> Dále je třeba upozornit na to, že dle ust. § 167 odst. 3 INSZ, věty poslední, se podle znaleckého posudku postupuje jen do doby, než se prostřednictvím tržního procesu zpeněžení předmětu zajištění zjistí jeho skutečná hodnota.<sup>203</sup>

Jak již bylo výše uvedeno, předmět zajištění se v souladu s ust. § 219 odst. 5 INSZ oceňuje cenou obvyklou. Definice „ceny obvyklé“ respektive tržní hodnoty INSZ neobsahuje, proto je nutné vycházet z definice obsažené v ust. § 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), který cenu obvyklou definuje jako „*cenu, která by byla dosažena při prodeji stejného či obdobného majetku, a to při zvážení okolností, které mají na cenu vliv (tíseň prodávajícího se nepromítá do výše ceny).*“ Povinnost zadat znalci

---

<sup>201</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 354.

<sup>202</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 650.

<sup>203</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 357.

vypracování znaleckého posudku leží na insolvenčním správci, přičemž nesplnění této povinnosti není v INSZ nijak sankcionováno.<sup>204</sup> Znalecký posudek pro účely ust. § 167 odst. 3 INSZ bude relevantní pouze pokud se vyhotoví po rozhodnutí o úpadku. Dříve vyhotovený znalecký posudek může být dostačující pro účely zpeněžení, nikoliv však pro účely stanovení hlasovacích práv.<sup>205</sup> Výše uvedené ustanovení je podstatné pro výkon hlasovacích práv souvisejících se zajištěnou pohledávkou. Ustanovení § 167 odst. 3 INSZ však nemůže zasáhnout do práva na vydání výtežku zpeněžení u zajištěných věřitelů, kteří se dle znaleckého posudku považují za věřitele nezajištěné, tzn. pokud bude předmět zajištění zpeněžen výhodněji, než je stanovena cena ve znaleckém posudku, mohou být uspokojeni i takoví věřitelé, na které se dle znaleckého posudku dosud hledělo jako na věřitele nezajištěné.<sup>206</sup>

### 5.1.2 Správa předmětu zajištění

Pod pojmem správa majetkové podstaty se rozumí zejména činnost a z ní vyplývající právní jednání či opatření směřující k tomu, aby nedocházelo k znehodnocení majetkové podstaty, a dále rovněž v případě možnosti zhodnocení tohoto majetku. Správou majetkové podstaty se dále rozumí její využívání v souladu s účelem této majetkové podstaty a dále vymožení všech pohledávek dlužníka, včetně plnění z neplatných a neúčinných úkonů (srov. ust. § 230 odst. 1 INSZ). Výše uvedený výčet činností

---

<sup>204</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 649.

<sup>205</sup> SPRINZ, Petr in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 450.

<sup>206</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12.11.2010, sp. zn. 1 VSPH 857/2010-B-301 ve věci MSPH 60 INS 3731/2008

je demonstrativní, přičemž s ohledem na individuálnost při správě každého předmětu majetkové podstaty by bylo využití taxativního výčtu pro osobu s dispozičním oprávněním limitující.<sup>207</sup> Výše uvedené je rovněž využitelné pro pojem „správa předmětu zajištění,“ kterým se rozumí správa takové části majetkové podstaty, ke které zajištění věřitelé uplatňují právo na uspokojení ze zajištění. Dle Nejvyššího soudu České republiky je „cílem správy majetkové podstaty tedy (...) především udržování dané věci, uchování její hodnoty a zamezení jejímu znehodnocení.“<sup>208</sup>

Jak již bylo výše řečeno, znalecký posudek vymezuje, kdo se považuje za zajištěné věřitele. Tito zajištěné věřitelé rozhodují o správě předmětu zajištění, k čemuž jim v ust. § 230 odst. 3 INSZ svěřuje rozsáhlé pravomoci. Samotnou správu předmětu zajištění však nevykonávají zajištěné věřitelé, nýbrž osoba s dispozičním oprávněním. V případě konkursu je touto osobou od zahájení insolvenčního řízení do prohlášení konkursu samotný dlužník, přičemž od prohlášení konkursu přechází dispoziční oprávněná na insolvenčního správce (srov. ust. § 229 INSZ). Prohlášení konkursu neznamena pro dlužníka automatickou ztrátu způsobilosti být účastníkem v řízeních o nárocích týkajících se majetku náležejícího do majetkové podstaty, ani ztrátu procesní způsobilosti. Učiní-li dlužník po prohlášení konkursu na jeho majetek právní jednání, neznamená to automatickou neplatnost jednání ve smyslu ust. § 580 odst. 1 NOZ. Takovéto právní jednání je vůči věřitelům právně neúčinné, avšak pouze za předpokladu, že toto jednání poškozují majetkovou podstatu

---

<sup>207</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 625.

<sup>208</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.4.2017, sp. zn. 29 NSČR 94/2014

dlužníka. Naopak jednání způsobující zhodnocení majetkové podstaty je pro věřitele platné i účinné.<sup>209</sup>

### 5.1.3 Pokyny zajištěného věřitele ke správě předmětu zajištění

Osoba s dispozičním oprávněním je při správě předmětu zajištění vázána pokyny zajištěného věřitele směřujícími k řádné správě. Pokud je zajištěných věřitelů uplatňujících právo na uspokojení z předmětu zajištění více, uděluje tyto pokyny věřitel, jehož pohledávka se uspokojuje z předmětu zajištění jako první v pořadí (srov. ust. § 230 odst. 2 INSZ). Pokud tento věřitel neudělí pokyny ani ve lhůtě určené insolvenčním soudem, vyzve soud dalšího zajištěného věřitele, přičemž v případě neudělení takto postupuje až do posledního zajištěného věřitele,<sup>210</sup> kdy pokud ani ten pokyn neudělí, udělí pokyn insolvenční soud v rámci dohledací činnosti.<sup>211</sup> Příkladem pokynu ke správě předmětu zajištění může být např. sjednání ostrahy u průmyslového areálu, pojištění a zabezpečení u nemovitosti, zaparkování automobilu na hlídaném parkovišti, uskladnění stroje v hlídaném skladu, ale i aktivní pokyny směřující např. k pronájmu nemovité věci či opravě její střechy v případě, kdy neopravení by vedlo k jejímu znehodnocení.

Pokud zajištěný věřitel, jehož pohledávka se upokojuje jako první v pořadí, formuluje pokyn ke správě předmětu zajištění a na tomto předmětu je dle znaleckého posudku zajištěných věřitelů více, je jeho

---

<sup>209</sup> TARANDA, Petr in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 859.

<sup>210</sup> Pozn. autora: Takto se postupuje do posledního věřitele, určeného dle znaleckého posudku v souladu s ust. § 167 odst. 3 INSZ.

<sup>211</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 628.

konstituování podmíněno udělením souhlasu ze strany ostatních věřitelů nebo schválením soudu. Proces udělení pokynu je dvoufázový, v první fázi věřitel „první v pořadí“ tento pokyn formuluje, přičemž v druhé fázi je nezbytný souhlas s tímto pokynem, lhostejno zda ze strany ostatních věřitelů či soudu. Teprve po dovršení druhé fáze můžeme hovořit o uděleném pokynu. V případě, že pokyn zajištěného věřitele „prvního v pořadí“ nebude podpořen ostatními věřiteli, musí osoba s dispozičním oprávněním neprodleně informovat insolvenční soud, jelikož pokud by osoba s dispozičním oprávněním pokyn odmítnula, bylo by odmítnutí předčasné, protože pokyn ještě nebyl zformován.<sup>212</sup> Následně insolvenční soud nařídí do 30 dní jednání, na kterém v rámci své dohledací činnosti rozhodne, zda zajištěnému věřiteli „prvnímu v pořadí“ pokyn schvaluje. Současně s nařízením jednání insolvenční soud zveřejní předmětný pokyn zajištěného věřitele „prvního v pořadí“ v insolvenčním rejstříku, přičemž ostatní zajištění věřitelé mají právo do sedmi dnů ode dne zveřejnění pokynu podat námitky k insolvenčnímu soudu (k později uplatněným námitkám nebude přihlíženo). Dle ust. § 230 odst. 5 INSZ není proti tomu rozhodnutí přípustné odvolání.

Nepřípustnost odvolání prolomil ve svém rozhodnutí Vrchní soud v Olomouci. Rozhodnutí se týkalo pokynů směřujících k zpeněžení předmětu zajištění, avšak autor je toho názoru, že s ohledem na přiměřenou aplikovatelnost ust. § 230 odst. 3 až 5 INSZ při udělování pokynů ke zpeněžení předmětu zajištění, je toto rozhodnutí plně aplikovatelné též na udělování pokynů souvisejících se správou předmětu zajištění (srov. ust. § 293 odst. 2 INSZ). V rozhodovaném případě zajištěný věřitel „první

---

<sup>212</sup> KRHUT, Rostislav. *K pokynům zajištěného věřitele*. [online]. Publikováno 10.4.2016. Spolek moravských insolvenčních správců. [cit. 14.2.2020]. Dostupné z: <https://www.ismorava.cz/clanky/306-k-pokynum-zajisteneho-veritele>



v pořadí“ formuloval pokyn ke zpeněžení předmětu zajištění, kdy k tomuto pokynu se ostatní zajištění věřitelé nepřipojili (tzn. dle výše uvedeného pokyn byl formulován, avšak nebyl udělen). Insolvenční soud nařídil jednání, přičemž zároveň zveřejnil formulaci pokynu „prvního“ zajištěného věřitele a vyzval zajištěné věřitele v horším pořadí, aby podali k insolvenčnímu soudu námitky, a to do sedmi dnů ode dne zveřejnění předvolání. Insolvenčním soudem byly námitky směřující proti formulovanému pokynu věřitele „prvního v pořadí“ shledány důvodné, načež soud tomuto věřiteli pokyn neschválil a v rámci své dohledací činnosti udělil pokyn ke zpeněžení předmětu zajištění.<sup>213</sup> I přes výslovný zákaz odvolání proti tomuto rozhodnutí uvedený v ust. § 230 odst. 5 INSZ, podal věřitel „první v pořadí“ odvolání, kterému bylo vyhověno. K nepřipustnosti odvolání v odůvodnění Vrchní soud v Olomouci judikoval, že: *„v dané věci insolvenční soud v rámci dohlédací činnosti rozhodl předčasně, mimo svou pravomoc, proto z důvodu revize excesivního rozhodnutí insolvenčního soudu, vydaného při výkonu dohlédací činnosti, dochází k prolomení objektivní nepřipustnosti odvolání podle ustanovení § 91 I. Z., a proti takovému rozhodnutí lze podat odvolání, přičemž odvolatel je osobou subjektivně oprávněnou k podání odvolání, neboť napadené rozhodnutí se výslovně dotýká jeho práv zajištěného věřitele.“*<sup>214</sup> Odvolací soud zde rovněž vymezil, jak by měl v tomto případě insolvenční soud postupovat. Insolvenční soud by v případě neudělení souhlasu s formulovaným pokynem měl dát věřiteli „prvnímu v pořadí“ prostor pro formulaci nového

---

<sup>213</sup> Pozn. autora: Neschválením formulovaného pokynu zajištěného věřitele „prvního v pořadí“ ze strany insolvenčního soudu tedy nedošlo k zavržení formování pokynu (tzn. pokyn nebyl konstituován).

<sup>214</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30.1.2019, sp. zn. 2 VSOL 558/2018-B-71, ve věci KSOS 33 INS 33591/2014

pokynu ke zpeněžení předmětu zajištění, přičemž dále odkázal na obecný postup dle ust. § 230 odst. 2 INSZ. Výše uvedené rozhodnutí tedy sice vymezilo možnost prolomení zákazu odvolání proti rozhodnutí insolvenčního soudu v rámci dohledací činnosti, avšak dle názoru autora, postup, který odvolací soud doporučil, může vést k tautologii v rámci udělování pokynů. Jak již bylo výše uvedeno, pokyn je udělen (tzn. konstituován), pokud dojde k jeho formulování ze strany věřitele a zároveň ke schválení ze strany ostatních věřitelů či insolvenčního soudu. S touto situací, tzn. že pokyn je sice ze strany věřitele „prvního v pořadí“ formulován, avšak nedojde k jeho schválení insolvenčním soudem či ostatními věřiteli (tzn. nedojde k jeho konstituování), insolvenční zákon nepočítá. INSZ počítá pouze se situací, kdy pokyn ze strany věřitelů nebude udělen vůbec, což paradoxně souvisí s výše uvedeným, jelikož pokyn sice „byl udělen“ ale nedošlo k jeho schválení, tedy nebyl konstituován a mělo by se na něj hledět, jako by udělen nebyl. *De lege ferenda* autor doporučuje, aby zákonodárce upravil ust. § 230 odst. 2 INSZ tak, že v případě opakovaného neschválení pokynu zde přidá fikci neudělení (např. v podobě „v případě opakovaného odmítnutí pokynu ze strany insolvenčního soudu platí, že pokyn nebyl udělen“) a rovněž aby zákonodárce upravil podmínky, za kterých může insolvenční soud udělit pokyn „sám.“

Osoba s dispozičním oprávněním hodnotí výše uvedené pokyny zajištěných věřitelů, přičemž pokud vyhodnotí, že pokyny nesměřují k řádné správě, má právo je odmítnout a požádat insolvenční soud o přezkoumání pokynů v rámci jeho dohledací činnosti. Pojem „řádná správa“ není v INSZ definován, je však třeba vycházet ze smyslu a účelu ust. § 230 odst.1 INSZ (tzn. zejména aby nedocházelo k znehodnocení majetkové podstaty). V případě plurality zajištěných věřitelů na předmětu zajištění je možné pokyn odmítnout až poté, co byl udělen – konstituován (srov.

výše uvedené). Účelem odmítnutí pokynu, který nesměřuje k řádné správě, je ochrana společného zájmu ostatních zajištěných věřitelů před individuálním zájmem zajištěného věřitele „prvního v pořadí.“<sup>215</sup> V rámci konkursu však mohou mít na správě předmětu zajištění zájem i nezajištění věřitelé, jelikož neuspokojená část pohledávek zajištěných věřitelů se uspokojuje společně při rozvrhu s věřiteli nezajištěnými, kteří však nemohou ovlivňovat správu předmětu zajištění. Na ochranu zájmů nezajištěných věřitelů dohlíží insolvenční správce, a to prostřednictvím institutu odmítnutí pokynu, jenž nesměřuje k řádné správě předmětu zajištění.<sup>216</sup> Příkladem zájmu nezajištěných věřitelů na správě předmětu zajištění mohou být plody a užitky z předmětu zajištění, které jsou např. v případě nemovité věci představovány nájemným, jenž náleží do majetkové podstaty nezajištěných věřitelů, pokud některý ze zajištěných věřitelů nemá výslovně sjednáno zajištění i na plody a užitky z předmětu zajištění (blíže srov. kapitola 5.2.4.).

Pokud insolvenční správce neodmítne udělený pokyn zajištěného věřitele, který nesměřuje k řádné správě předmětu zajištění, dopouští se tím porušení povinnosti dle ust. § 230 odst. 2 INSZ. Neodmítnutí pokynu insolvenčním správcem vede k jeho excesu v podobě postupu v rozporu s odbornou péčí, kterou mu ukládá ust. § 36 a ust. § 37 odst.1 INSZ, přičemž za takovéto jednání odpovídá insolvenční správce ostatním věřitelům za způsobenou škodu. Příkladem udělení pokynu zajištěného věřitele, který nevede k řádné správě předmětu zajištění, může být pokyn ke sjednání pojištění na nemovitou věc proti živelným událostem na částku

---

<sup>215</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 626.

<sup>216</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.5.2017, sp. zn. 29 NSČR 47/2015

nižší, než je hodnota předmětné nemovitosti. V případě, kdy by došlo k živelné události a nemovitost by byla takto „podpojištěna,“ odpovídal by insolvenční správce za škodu ostatním věřitelům (výše škody by mohla představovat rozdíl mezi částkou vyplacenou z pojistného plnění a reálnou hodnotou předmětu zajištění). V souladu s výše uvedeným je autor toho názoru, že věřitel není odpovědný za škodu způsobenou ostatním věřitelům svým pokynem, jelikož vhodnost pokynu měl posoudit insolvenční správce a tento pokyn odmítnout jako pokyn nesměřující k řádné správě předmětu zajištění. S výše uvedeným názorem autora práce koreluje i aktuální komentářová literatura k INSZ.<sup>217</sup>

#### **5.1.4 Věřitelé s právem na oddělené uspokojení z předmětu zajištění ve světle německé právní úpravy**

Insolvenčního věřitele definuje ust. § 38 InsO jako věřitele, který je v době zahájení insolvenčního řízení osobním věřitelem insolvenčního dlužníka a má vůči němu majetkový nárok – pohledávku. Německý insolvenční řád rovněž obsahuje úpravu věřitele s odděleným právem na uspokojení z předmětu zajištění (tzv. Absonderungsgläubiger), přičemž za takovéto věřitele jsou považováni věřitelé, kteří mají svou pohledávku zajištěnou smluvním zástavním právem, zákonným zástavním právem nebo právem postaveným na roveň právu zástavnímu (srov. ust. § 50; § 51 InsO). V souladu s ust. § 51 InsO lze za právo postavené naroveň právu zástavnímu považovat: zajištění převedením věci (obdoba českého zajišťovacího převodu práva) či postoupením práva (obdoba postoupení pohledávky k zajištění), zadržovací právo, zadržovací právo dle obchodního zákoníku a dále jistota v podobě zadržení movitých věcí,

---

<sup>217</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 626.

kteří podléhají proclení nebo dani. Věřitelé s právem na oddělené uspokojení z předmětu zajištění mají právo, aby tento předmět byl zpeněžen odděleně od majetkové podstaty a výtěžek zpeněžení sloužil k jejich uspokojení.<sup>218</sup> Pokud výtěžek z předmětu zajištění nepostačuje k uspokojení pohledávky odděleného věřitele, může být věřitel uspokojen z majetkové podstaty spolu s ostatními nezajištěnými věřiteli, avšak pouze pokud je insolvenční dlužník osobním dlužníkem tohoto věřitele.<sup>219</sup>

Samostatně potom insolvenční řád upravuje v ust. § 49 InsO věřitele s právem na oddělené uspokojení z nemovité věci (tzv. „Unbewegliche gegenstände“), kdy tito věřitelé mají i po zahájení insolvenčního řízení právo na uspokojení jejich pohledávky z nemovité věci, a to podle zákona o nucené dražbě a nucené správě.<sup>220</sup>

Pokud je insolvenční dlužník vůči zajištěnému věřiteli v pozici zástavního dlužníka, avšak není zároveň jeho obligačním dlužníkem, může takovýto věřitel uspokojit svoji pohledávku pouze z předmětu poskytnutého k zajištění jeho pohledávky. Zajištěný věřitel by mohl být uspokojen z majetkové podstaty insolvenčního dlužníka (mimo rámec poskytnutého zajištění), pouze pokud by se vzdal svého práva na oddělené uspokojení, nebo pokud by jeho oddělené uspokojení selhalo (srov. ust. § 52 InsO). S ohledem na výše uvedené (tzn. zejména ust. § 38 InsO) tento věřitel nebude insolvenčním věřitelem, jelikož není osobním věřitelem

---

<sup>218</sup> BORK, Reinhard. Platby zajištěným věřitelům v německém insolvenčním odpůrčím právu. *Bulletin advokacie*. nedatováno, roč. 2019, č. 6, s. 37.

<sup>219</sup> KAVAN, Petr. Postavení věřitelů v režimu insolvence dlužníka ve světle německé právní úpravy. *Právní rozhledy*. 2008, roč. 16, č. 6, s. 208.

<sup>220</sup> KIRCHHOF, Hans-Peter; LWOWSKI, H. Jürgen; STÜRNER, Rolf, eds. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*. München: C.H. Beck, 2001, s. 1108.

insolvenčního dlužníka, přičemž insolvenčním věřitelem by se stal v případě vzdání se svého práva na oddělné uspokojení. Výše uvedený věřitel tak nebude uplatňovat svoji pohledávku v insolvenčním řízení přihláškou, avšak bude se domáhat jejího uspokojení nezávisle na insolvenčním řízení.<sup>221</sup> Situaci věřitele, který se uspokojuje pouze z předmětu poskytnutého k zajištění jeho pohledávky, upravuje v Českém právní řádu ust. § 166 INSZ s tím rozdílem, že pokud by se tento věřitel vzdal práva na uspokojení ze zajištění, neměl by na rozdíl od úpravy v německém insolvenčním řádu vůči zástavnímu dlužníku pohledávku žádnou. Další rozdíl lze spatřit v tom, že věřitel s právem na uspokojení pouze z předmětu zajištění (srov. ust. § 166 INSZ) je v české právní úpravě na rozdíl od německé právní úpravy považován za insolvenčního věřitele. Úprava v německém insolvenčním řádu tedy poskytuje možnost věřiteli s právem na uspokojení pouze z předmětu poskytnutého k zajištění toto právo nevyužít a být uspokojován společně s ostatními nezajištěnými věřiteli. Tato možnost může být výhodná například v situaci, kdy předmět poskytnutý k zajištění vykazuje pouze nepatrnou hodnotu, přičemž uspokojení, které by se dostalo tomuto věřiteli v rámci oddlužení společně s ostatními nezajištěnými věřiteli, by pro takového věřitele mělo větší ekonomický význam.

---

<sup>221</sup> KAVAN, Petr. Postavení věřitelů v režimu insolvence dlužníka ve světle německé právní úpravy. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 28, č. 6, s. 203.

## 5.2 Zpeněžení předmětu zajištění

Předmět zajištění tvoří funkčně oddělenou majetkovou podstatu,<sup>222</sup> která je určena přednostně pro uspokojení věřitelů, jejichž pohledávka je zajištěna tímto předmětem zajištění (srov. kapitola 5.1.). Pojem zpeněžení předmětu zajištění není v INSZ definován, je tedy nutné vycházet z obecné definice uvedené v ust. § 283 odst. 1 INSZ, která říká: „*Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů.*“ Zpeněžení předmětu zajištění představuje proces konverze tohoto předmětu na peníze, z kterých budou následně přednostně uspokojeni zajištění věřitelé (srov. ust. § 298 odst. 1 INSZ; ust. § 167 odst. 1 INSZ). Majetek v majetkové podstatě nelze převést bezúplatně nebo bez odpovídajícího protiplnění, jelikož by se pojmově nejednalo o jeho kapitalizaci (tzn. zpeněžení).<sup>223</sup>

Samotný proces zpeněžování předmětu zajištění lze zahájit poté, co rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka nabyde právní moci, nejdříve však po první schůzi věřitelů (srov. ust. § 283 odst. 2 INSZ). Výjimku bude představovat situace, kdy rozhodnutí o prohlášení konkursu nabylo právní moci, avšak rozhodnutí o úpadku dosud právní moci nenabylo (např. z důvodu odvolání insolvenčního dlužníka proti rozhodnutí o jeho úpadku), v tomto případě „*nelze přistoupit ke zpeněžení majetkové podstaty, dokud není v právní moci rozhodnutí o*

---

<sup>222</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš. (Strastiplná) cesta zajištěného věřitele k vydání výtěžku zpeněžení v konkursu. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 22, s. 763.

<sup>223</sup> ŠEVČÍK, Daniel; ŠEBESTA, Jiří. Majetková podstata a její zpeněžení. *Bulletin advokacie.*, roč. 2012, č. 9, s. 35.

úpadku.<sup>224</sup> Účelem tohoto ustanovení je zabránit excesům v podobě náhlého zpeněžování majetku dlužníka před tím, než bude najisto potvrzen jeho úpadek, a to z důvodu nenávratných důsledků tohoto procesu. Výjimku z výše uvedeného tvoří věci bezprostředně ohrožené zkázou (např. potraviny, léky, ovoce atd.) a udělení výjimky ze strany insolvenčního soudu v rámci jeho dohledací činnosti.<sup>225</sup>

Zajištěný věřitel má s ohledem na ust. § 230 a § 293 INSZ specifické postavení, které mu umožňuje řídit proces zpeněžování týkající se předmětu zajištění odděleně od ostatních nezajištěných věřitelů.<sup>226</sup> Při zpeněžování předmětu zajištění je insolvenční správce vázán pokyny zajištěného věřitele směřujícími ke zpeněžení, přičemž souhlas věřitelského výboru se nevyžaduje.<sup>227</sup> V případě plurality zajištěných věřitelů na předmětu zajištění uděluje pokyny věřitel pohledávky, která se uspokojuje jako první v pořadí, přičemž pro pořadí pohledávek je rozhodující doba vzniku zástavního práva či doba vzniku zajištění (srov. ust. § 167 odst. 2 INSZ). Dle ust. § 293 odst. 2 INSZ pro udělování pokynů ke zpeněžení předmětu zajištění platí ust. § 230 odst. 3 až 5 INSZ obdobně, autor proto odkazuje na výklad obsažený v kapitole 5.1.3. Jediná odlišnost v postupu udělení pokynů směřujících ke zpeněžení předmětu zajištění

---

<sup>224</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 23/2011

<sup>225</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana in. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 611.

<sup>226</sup> ŽIŽLAVSKÝ, Michal; KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 1042.

<sup>227</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. Vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 170.



nastává v případě absence pokynu. V takovémto případě je s předmětem zajištění zacházeno stejně jako s majetkem nezajištěným. Na rozdíl od udělování pokynů ke správě předmětu zajištění zde v případě absence pokynu směřujícího ke zpeněžení předmětu zajištění neuděluje pokyny v rámci dohledací činnosti insolvenční soud, ale stanovení způsobu prodeje přechází na insolvenčního správce s podmínkou obdržení souhlasu ze strany věřitelského výboru (srov. ust. § 286 odst. 2 INSZ),<sup>228</sup> kde navíc při prodeji předmětu zajištění mimo dražbu je nezbytný souhlas insolvenčního soudu.

Insolvenční správce může pokyny zajištěných věřitelů odmítnout, pokud je toho názoru, že předmět zajištění lze zpeněžit výhodněji. V takovém případě požádá insolvenční soud o přezkoumání pokynů v rámci dohledací činnosti (srov. ust. § 293 odst. 1 INSZ). Výsledkem přezkoumání odmítnutého pokynu ze strany insolvenčního soudu je rozhodnutí, zda „*má být insolvenční správce povázána či nikoliv, respektive zda pokyny zajištěných věřitelů schvaluje či nikoliv.*“<sup>229</sup> V případě neschválení pokynu musí dát insolvenční soud prostor zajištěnému věřiteli pro formulaci nového pokynu, pro další postup shodně srov. kapitola 5.1.3. V praxi může být tento institut užitečný zejména k ochraně nezajištěných věřitelů, jelikož ti na rozdíl od zajištěných věřitelů nepřipojují souhlasy k pokynu směřujícímu ke zpeněžení, ani nemohou proti takovému pokynu podávat námitky. Modelovým příkladem může být situace, kdy předmět zajištění má hodnotu 5 mil. Kč, k tomuto předmětu uplatňují právo na uspokojení ze zajištění tři věřitelé v celkové výši 3,5 mil.

---

<sup>228</sup> BROŽ, Jaroslav in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 1028.

<sup>229</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25.5.2018, sp. zn. 3 VSOL 211/2018-B-36 ve věci KSOL 16 INS 7919/2016

Kč. První věřitel vydá pokyn ke zpeněžení ve veřejné dražbě za částku minimálně 3,5 mil. Kč, přičemž ostatní věřitelé se k němu připojí. Takto podhodnocený předmět zajištění bude sice prodán rychle, avšak ke škodě nezajištěných věřitelů, kteří by mohli obdržet 1,5 mil. z předmětu zajištění. Insolvenční správce by tedy měl pokyn odmítnout, jelikož jej lze v souladu s ust. § 293 odst. 1 INSZ zpeněžit výhodněji, přičemž zároveň jeho postup bude v souladu se základní zásadou uvedenou v ust. § 5 písm. a INSZ.

### 5.2.1 Způsoby zpeněžení předmětu zajištění

Před tím, než dojde ke zpeněžení předmětu zajištění, musí být udělen pokyn směřující ke zpeněžení předmětu zajištění, a to buď ze strany zajištěného věřitele nebo v případě absence pokynu, jeho udělení ze strany insolvenčního správce se souhlasem věřitelského výboru (srov. ust. § 286 odst. 2 INSZ) či ze strany insolvenčního soudu při zpeněžení prodejem mimo veřejnou dražbu. Pro pokyn zajištěného věřitele ke zpeněžení předmětu zajištění není v INSZ stanovena forma, postačí tak pokud tento pokyn splní náležitosti právního jednání stanovené ust. § 545 a násl. NOZ, zejména tedy náležitosti subjektu, vůle, projevu vůle a obsahu. Pokyn tedy může být udělen ústně, ale rovněž i např. prostřednictvím e-mailu se zaručeným elektronickým podpisem (srov. ust. § 562 NOZ).<sup>230</sup> O pokyn se bude jednat v případě, že bude obsahově směřovat ke zpeněžení předmětu zajištění, přičemž podrobnější obsahové náležitosti tohoto pokynu nejsou v INSZ stanoveny. Pokyn zajištěného věřitele by však

---

<sup>230</sup> HAFNER, Jakub. *Forma a náležitosti pokynu zajištěného věřitele v insolvenčním řízení*. [online]. Publikováno 26.10.2016. Právní prostor. [cit. 19.2.2020]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/forma-a-nalezitosti-pokynu-zajisteneho-veritele-v-insolvencnim-rozeni>

měl být dostatečně určitý, tzn. měl by obsahovat alespoň způsob zpeněžení předmětu zajištění. V opačném případě by se jednalo o pokyn neurčitý, který by měl insolvenční správce pro neurčitost odmítnout a následně jej předložit insolvenčnímu soudu k přezkoumání podle ust. § 293 odst. 1 INSZ s návrhem, že pro neurčitost pokynu se jím insolvenční správce nemusí řídit.<sup>231</sup> Zajištěný věřitel může v pokynu stanovit podrobnější podmínky pro zpeněžení předmětu zajištění, kterými mohou být například minimální prodejní cena, osoba dražebníka, konkrétní kupující subjekt při prodeji mimo veřejnou dražbu apod.<sup>232</sup>

Způsoby, jakými může být majetková podstata zpeněžena, jsou uvedeny v ust. § 286 odst. 1 INSZ, přičemž tyto způsoby jsou rovněž použitelné pro zpeněžení předmětu zajištění. V souladu s výše uvedeným, musí zajištěný věřitel ve svém pokynu zvolit způsob zpeněžení předmětu zajištění, přičemž má na výběr ze čtyř možností zpeněžení, a to veřejnou dražbou dle podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoVD“); prodejem movitých věci a nemovitostí podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí; prodejem majetku mimo dražbu nebo v dražbě provedené soudním exekutorem podle zvláštního právního předpisu. S ohledem na téma práce autor nebude podrobně rozebírat jednotlivé způsoby zpeněžení předmětu zajištění. Autor diplomové práce si však dovoluje níže krátce upozornit na některá specifika vybraných způsobů zpeněžení předmětu zajištění.

---

<sup>231</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo. 2.*, doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 433.

<sup>232</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář. 1.* vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 749.

Pro zpeněžení nemovitých a movitých věcí je nejčastějším způsobem veřejná dražba dle ZoVD, přičemž se postupuje dle části o dražbách dobrovolných (srov. ust. § 17 a násl. ZoVD).<sup>233</sup> Insolvenční správce má v dobrovolné dražbě postavení vlastníka (srov. ust. § 17 odst.4 ZoVD). Smlouvu o provedení dražby sjednává s dražebníkem insolvenční správce s tím, že k účinnosti smlouvy je nezbytné předchozí udělení pokynu ke zpeněžení ze strany zajištěného věřitele (k formování pokynu srov. kapitola 5.1.3.). Výši odměny za provedení dražby je možné sjednat individuálně, kde v případě, že je navrhovatelem insolvenční správce, nesmí maximální odměna překročit 10 % z ceny dosažené vydražením, maximálně však 1 mil. Kč, přičemž dále je možné 1% z částky přesahující 10 mil Kč (srov. ust. § 18 ZoVD). Zpeněžení veřejnou dražbou dle ZoVD se však nejeví vhodné v případě, kdy je zpeněžován spoluvlastnický podíl nemovité věci. Spoluvlastníkům nemovité věci svědčí zákonné předkupní právo dle ust. § 1124 odst. 2 NOZ, přičemž dle ust. § 284 odst. 2 INSZ je insolvenční správce zákonnými předkupními právy při zpeněžování majetkové podstaty vázán. Pokud by insolvenční správce zpeněžil spoluvlastnický podíl veřejnou dražbou dle ZoVD, může se osoba oprávněná z předkupního práva domáhat u soudu určení neplatnosti dražby, a to do 3 měsíců ode dne konání dražby (srov. ust. § 24 odst. 3 ZoVD).

Formulář. Novelou byl do INSZ přidán způsob zpeněžení majetkové podstaty, a to dražbou provedenou soudním exekutorem podle zvláštního právního předpisu.<sup>234</sup> Zvláštním předpisem se zde rozumí zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti

---

<sup>233</sup> RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 434.

<sup>234</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 736.

(exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „Ex. Řád“), s přiměřeným použitím OSŘ (srov. ust. § 52 Ex. Řádu). Dražba provedená soudním exekutorem má výhodu při zpeněžování spoluvlastnických podílů v tom, že uplatnění předkupního práva má pouze „výhodu při účasti spoluvlastníka na dražbě a případného shodného podání. V takových případech se vydražitel určuje losem, pokud však shodné podání učinila i osoba oprávněná z předkupního práva, udělí se jí příklep nejprve této osobě. Udělením příklepu předkupní právo zaniká.“<sup>235</sup> Výše uvedené má oporu v ust. § 336b odst. 4 písm. d OSŘ, kdy spoluvlastníci se zákonným předkupním právem mohou toto právo uplatnit pouze jako dražitelé v dražbě. Pokud jej neuplatní v dražbě, neznamená to zánik zákonného předkupního práva, nýbrž však jeho nevyužití, v důsledku čehož se nemohou domáhat zrušení této dražby provedené soudním exekutorem. Jinak řečeno, po vydražení spoluvlastnického podílu se vůči novému vlastníku tohoto spoluvlastnického podílu nemohou domáhat neplatnosti nabytí vlastnictví v dražbě provedené soudním exekutorem, na rozdíl od veřejné dražby dle ZoVD, kde by se mohli postupem dle ust. § 24 odst.3 ZoVD domáhat neplatnosti veřejné dražby.<sup>236</sup> Dle názoru autora je tedy pro dražbu spoluvlastnických podílů nepochybně výhodnější dražba provedená soudním exekutorem, jelikož zde na rozdíl od ZoVD odpadá tříměsíční „hrozba“ v podobě podání žaloby na určení neplatnosti dražby.

<sup>235</sup> *Dražby soudních exekutorů*. Exekutorská komora České republiky © [online] [cit. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/235-drazby-soudnich-exekutoru?w=>

<sup>236</sup> Pozn. autora: V ZoVD není pro osoby s předkupním právem stanoveno omezení v podobě uplatnění předkupního práva pouze v dražbě. Tzn. tyto osoby se mohou domáhat neplatnosti dražby s poukazem na předkupní právo, jelikož na rozdíl od dražby provedené soudním exekutorem neměly povinnost uplatnit předkupní právo v dražbě.

V návaznosti na zavedení způsobu zpeněžení dražbou soudním exekutorem dle ust. § 289a INSZ se nabízí otázka, zda je možné předmět zajištění financovat úvěrem se zřízením zástavního práva na tomto předmětu, který nabývá kupující. Dle ust. § 336 odst. 4 písm. c OSŘ „*V dražební vyhlášce upozorní soud dražitele, zda se připouští, aby nejvyšší podání bylo doplaceno úvěrem se zřízením zástavního práva na vydražené nemovité věci.*“ V INSZ není výslovně připuštěna možnost nabývání předmětu zajištění prostřednictvím úvěru se zřízením zástavního práva. Demonstrujíc na modelovém příkladu, dražitel vydraží v dražbě prováděné soudním exekutorem na návrh insolvenčního správce nemovitost, u které soud v dražební vyhlášce připustí doplacení nejvyššího podání úvěrem se zřízením zástavního práva. Problém však nastává u zřízení zástavního práva financujícího subjektu (např. bankovní instituce) k nemovitosti, která se nachází v majetkové podstatě dlužníka. Dle ust. § 336l odst. 2 OSŘ se „*vydražitel stává vlastníkem vydražené nemovité věci s příslušenstvím, nabylo-li usnesení o přiklepu právní moci a zaplatil-li nejvyšší podání, a to ke dni vydání usnesení o přiklepu.*“ Banka však neumožní čerpání úvěru kupujícímu dříve, než se zapíše zástavní právo na nemovité věci ve prospěch banky, či v lepším případě, dokud nebude podán návrh na vklad tohoto zástavního práva (k tomu srov. kapitola 3.2). K tomu, aby se kupující stal vlastníkem nemovité věci, musí banka poskytnout kupujícímu čerpání úvěru, která dokud nebude „minimálně“ podán návrh na vklad zástavního práva do katastru nemovitostí, čerpání úvěru nepovolí. Jelikož vlastníkem není kupující, ale stále insolvenční dlužník, svědčí právo nakládat s majetkovou podstatou insolvenčnímu správci, přičemž z tohoto důvodu je tedy „teoreticky“ ke zřízení zástavního práva oprávněn pouze insolvenční správce. Jedinou možností, jak v průběhu insolvenčního řízení účinně zřídit zástavní právo je zajištění pro potřeby

úvěrového financování (srov. ust. § 41 INSZ). Úvěrové financování však slouží k financování dlužníka podniku, nikoliv však k úhradě kupní ceny při zpeněžení majetku z majetkové podstaty (tzn. úvěr kupujícího nelze pod ust. § 41 INSZ subsumovat). Pokud by tedy insolvenční správce i přes výslovné zákazy zřídil zástavní právo ve prospěch financující banky kupujícího, toto právo by bylo jednak ihned po zřízení neúčinné (srov. ust. § 248 odst. 2 INSZ), jednak by zpeněžením nemovitosti (tzn. po tom co bude doplacena kupní cena a nabyde právní moci usnesení o přílepu) toto právo zaniklo (srov. ust. § 285 odst. 1 INSZ). I takovýto postup může být pro financující banku uspokojivý a na základě neúčinně zřízeného zástavního práva může banka svolit k čerpání úvěru. Tento postup však nelze insolvenčnímu správci doporučit, jelikož by jednal v rozporu s odbornou péčí stanovenou mu Vyhl. o správci. Dle názoru autora, při zpeněžení předmětu zajištění prostřednictvím dražby provedené soudním exekutorem, nelze ze strany insolvenčního soudu připustit v dražební vyhlášce doplacení nejvyššího podání úvěrem se zřízením zástavního práva ve smyslu ust. § 336b odst.4 písm. c OSŘ. Autor je dále toho názoru, že při způsobu řešení dlužníka úpadku konkursem, není možné s ohledem na ust. § 248 INSZ ve spojení s ust. § 167 odst. 4 INSZ nabývat majetek z majetkové podstaty insolvenčního dlužníka prostřednictvím úvěru se zřízením zástavního práva, přičemž s ohledem na výše uvedené účinky se dle autora tato nemožnost se vztahuje na všechny způsoby zpeněžení majetkové podstaty (srov. ust. § 286 INSZ).

### **5.2.2 Vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli**

Pohledávky zajištěných věřitelů se uspokojují z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla pohledávka zajištěna (srov. ust. § 298 odst. 1 INSZ), ale rovněž i z výtěžku zpeněžení

předmětu zajištění v exekučním řízení, který byl následně vydán insolvenčnímu správci do majetkové podstaty (srov. kapitola 5.1). Pokud předmět zajištění nezanikl a byl zpeněžen, mohou být pohledávky zajištěných věřitelů uspokojeny kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení,<sup>237</sup> zásadně však po nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka (srov. kapitola 5.2). Pohledávky zajištěných věřitelů ve smyslu ust. § 2 písm. g INSZ jsou tedy uspokojovány přednostně před rozvrhovým usnesením (srov. ust. § 306 INSZ),<sup>238</sup> ve kterém jsou uspokojovány pohledávky nezajištěných věřitelů či neuspokojené pohledávky nebo jejich části věřitelů zajištěných.

Po zpeněžení předmětu zajištění by měl insolvenční správce neprodleně podat insolvenčnímu soudu návrh na vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli. Návrh by měl obsahovat jakým způsobem ke zpeněžení předmětu zajištění došlo a vyčíslení částek, které mají být od výtěžku zpeněžení odečteny (tzn. odměna insolvenčního správce, náklady na správu a zpeněžení předmětu zajištění, částka představující náklady spojené se správou domu dle ust. § 298 odst. 8 INSZ).<sup>239</sup> S výše uvedeným koreluje i rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, který judikoval, že pohledávka zajištěného věřitele má být uspokojena „zásadně ihned po zpeněžení předmětu zajištění, pokud je (...) v insolvenčním řízení zjištěna.“<sup>240</sup>

---

<sup>237</sup> STANISLAV, Antonín in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 810.

<sup>238</sup> CHALUPECKÁ, Kristýna in. CHALUPECKÁ, Kristýna a kol. *Insolvenční právo v teorii a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 151.

<sup>239</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš. (Strastiplná) cesta zajištěného věřitele k vydání výtěžku zpeněžení v konkursu. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 22, s. 764.

<sup>240</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25.11.2015, sp. zn. 3 VSOL 688/2015-B-78, ve věci KSOS 37 INS 11420/2013



Prodlení insolvenčního správce s podáním návrhu na vydání výtěžku zpeněžení bude tedy znamenat jednání v rozporu se zásadou rychlého uspokojení věřitelů uvedenou v ust. § 5 písm. a INSZ.<sup>241</sup> Zajištění věřitelé uplatňují právo na uspokojení jejich pohledávky vůči insolvenčnímu správci. Pokud insolvenční správce nepodá návrh na vydání výtěžku zpeněžení předmětu zajištění k insolvenčnímu soudu, mohou se věřitelé pohledávek s právem na uspokojení z předmětu zajištění domáhat nápravy u insolvenčního soudu v rámci jeho dohledací činnosti (srov. ust. § 204 odst. 1 INSZ).

Proti návrhu na vydání výtěžku zpeněžení z předmětu zajištění mohou podat ostatní věřitelé a insolvenční dlužník námitky do sedmi dnů, ode dne zveřejnění návrhu na vydání výtěžku zpeněžení v insolvenčním rejstříku, přičemž k později podaným námitkám se nepřihlíží. Insolvenční soud nařídí do 30 dnů jednání, na kterém budou projednány včas podané námitky a dále rozhodnuto o tom, zda se návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení předmětu zajištění vyhoví (srov. ust. § 298 odst. 3 INSZ). Insolvenční správce musí současně se zveřejněním návrhu na vydání výtěžku zpeněžení v insolvenčním rejstříku zveřejnit poučení o možnosti podat do sedmi dnů námitky s uvedením, že k později podaným námitkám se nebude přihlížet, přičemž: *„pouhým zveřejněním návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení v insolvenčním rejstříku bez poučení o tom, že proti němu lze podat námitky do 7 dnů ode dne jeho zveřejnění a že se k opožděným námitkám nepřihlíží, nemůže ostatním věřitelům a dlužníkovi začít běžet (ani uplynout) lhůta*

---

<sup>241</sup> ŘEHÁČEK, Oldřich; VRBA, Milan in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 573.

*pro podání námitek.*<sup>242</sup> Pojem „ostatní věřitelé“ INSZ nevymezuje, důvodová zpráva<sup>243</sup> k tomuto pojmu rovněž nic neuvádí. Dle autora nejnovějšího komentáře k INSZ se pod tímto pojmem rozumí všichni věřitelé, kteří jsou rozdílní od věřitele, jemuž má být vydán výtěžek zpeněžení z předmětu zajištění.<sup>244</sup> Předmětem soudního jednání je jednak projednání námitek těchto ostatních věřitelů, jednak je insolvenční soud z moci úřední povinen „zkoumat správnost a účelnost nákladů, které insolvenční správce vynaložil v souvislosti se správou a zpeněžením zajištěného majetku. Především proto, že výše těchto nákladů má bezprostřední vliv nejen na míru uspokojení pohledávky zajištěného věřitele, jenž je tímto rozhodnutím přímo dotčen, nýbrž i na míru uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů.“<sup>245</sup> Dle názoru autora mají námitky proti návrhu na vydání výtěžku zpeněžení význam v podobě ochrany nezajištěných věřitelů.

Insolvenční správce může přistoupit k vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli po tom, co rozhodnutí insolvenčního soudu o návrhu na vydání výtěžku zpeněžení nabude právní moci,<sup>246</sup> tzn. po marném uplynutí lhůty pro podání odvolání. Dle ust. § 298 odst. 7 INSZ mohou proti rozhodnutí insolvenčního soudu o návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení předmětu zajištění podat odvolání jen

---

<sup>242</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18.12.2017, sp. zn. 3 VSOL 1050/2017-B-52, ve věci KSBR 44 INS 21125/2014

<sup>243</sup> Důvodová zpráva k vládnímu návrhu insolvenčního zákona, sněmovní tisk 1120/0 (IV. volební období 2002-2006). psp.cz [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 22.02.2020]

<sup>244</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 765.

<sup>245</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.3.2013, sp. zn. 3 VSPH 1000/2012-B-49, ve věci KSUL 69 INS 8701/2011

<sup>246</sup> ŽIŽLAVSKÝ, Michal; KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 1046.

dlužník, insolvenční správce, zajištěný věřitel, kterému má být vydán vý-  
těžek zpeněžení a věřitelé, kteří proti návrhu podali námitky.

Specifická situace může nastat při zpeněžení předmětu zajištění  
prodejem mimo veřejnou dražbu. Dle ust. § 289 odst. 3 INSZ lze platnost  
smlouvy, kterou byl zpeněžen předmět zajištění mimo veřejnou dražbu,  
napadnout žalobou podanou proti insolvenčnímu správci u insolvenč-  
nímu soudu, a to do třech měsíců ode dne zveřejnění smlouvy v insol-  
venčním rejstříku. Právo na podání žaloby svědčí účastníkům insolvenč-  
ního řízení a stranám smlouvy, kterou byl zpeněžen předmět zajištění  
mimo veřejnou dražbu.<sup>247</sup> V praxi tedy může nastat situace, kdy byl před-  
mět zajištění zpeněžen, insolvenční správce podal návrh na vydání vý-  
těžku zpeněžení, avšak zároveň byla podána žaloba na neplatnost  
smlouvy, kterou byl předmět zajištění zpeněžen. K této problematice za-  
ujal stanovisko ve svém rozhodnutí Vrchní soud v Praze, který judikoval:  
*„při rozhodování o vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli (§ 298  
IZ) insolvenční soud zásadně nepřihlíží k dosud neskončeným řízením o ža-  
lobách na neplatnost smlouvy, kterou došlo ke zpeněžení majetku sloužící-  
cího k zajištění mimo dražbu.“*<sup>248</sup> Obdobný názor Vrchní soud v Praze vy-  
slovil i v souvislosti s řízením o žalobě na určení neplatnosti veřejné  
dražby, kterou byl zpeněžen předmět zajištění.<sup>249</sup> S ohledem na výše  
uvedené lze shrnout, že rozhodnutí insolvenčního soudu o návrhu na

---

<sup>247</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana in. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona  
č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady  
2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s.  
622.

<sup>248</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29.2.2012, sp. zn. 1 VSPH 230/2012-B-740,  
ve věci MSPH 60 INS 628/2011

<sup>249</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18.6.2012, sp. zn. 3 VSPH 6/2012-B-59, ve  
věci KSPH 38 INS 5460/2009

vydání výtěžku zpeněžení ani vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli nebrání probíhající spory ohledně neplatnosti zpeněžení předmětu zajištění. Toto může dle názoru autora práce vyústit v paradoxní situaci, kdy pohledávka zajištěného věřitele bude sice uspokojena, avšak následně může dojít k situaci, kdy bude zajištěný věřitel výtěžek či jeho část nucen navrátit do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka.

Pokud k předmětu zajištění uplatňuje právo na uspokojení ze zajištění více věřitelů, budou pohledávky těchto věřitelů uspokojeny dle jejich pořadí, pro které je rozhodující doba vzniku zástavního práva nebo zajištění (srov. ust. § 167 odst. 1 INSZ). Pokud po uspokojení pohledávky zajištěného věřitele „prvního v pořadí“ zbyde z výtěžku zpeněžení přebytek, bude uspokojena pohledávka věřitele „dalšího v pořadí,“ přičemž každá další pohledávka může být uspokojena pouze tehdy, pokud byla zcela uspokojena pohledávka předchozího zajištěného věřitele v pořadí.<sup>250</sup> Pokud některá pohledávka zajištěného věřitele nebude uspokojena z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění, nebo bude uspokojena pouze částečně, neuspokojená část jeho zajištěné pohledávky se bude uspokojovat společně s ostatními přihlášenými věřiteli (tzn. s věřiteli nezajištěnými) při rozvrhovém usnesení.<sup>251</sup> Tento postup samozřejmě neplatí pro věřitele, jehož pohledávka se uspokojuje pouze z majetku poskytnutého k zajištění dle ust. § 166 INSZ (tzn. insolvenční dlužník je pouze dlužníkem zástavním, nikoliv obligačním).

---

<sup>250</sup> SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš in. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 767.

<sup>251</sup> HÁSOVÁ, Jiřina in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 1137.

### 5.2.3 Náklady odečitatelné od výtěžku zpeněžení

Před tím, než bude výtěžek zpeněžení předmětu zajištění vydán zajištěnému věřiteli, je nezbytné odečíst náklady spojené se správou a zpeněžením předmětu zajištění a odměnu insolvenčního správce. V případě, že je zpeněžena jednotka v domě, je nutné odečíst od odměny případné náklady spojené se správou domu a pozemku. Náklady spojené se správou předmětu zajištění je možné odečíst do maximální výše 4% z výtěžku zpeněžení, náklady na zpeněžení předmětu zajištění lze odečíst do maximální výše 5% z výtěžku zpeněžení (srov. ust. § 298 odst. 2 INSZ). Pokud zajištěný věřitel udělí souhlas, mohou být náklady na správu a zpeněžení odečteny i ve větším rozsahu. Tato možnost vychází z ust. § 230 odst. 3 INSZ a ust. § 293 odst. 2 INSZ, kdy si zajištěný věřitel nese náklady spojené s provedením pokynu ze svého. V případě, kdy nebude udělen pokyn ze strany zajištěného věřitele a insolvenční správce překročí zákonem stanovené limity nákladů, ponese tyto náklady sám insolvenční správce.<sup>252</sup> K možnosti vyšších nákladů ve smyslu ust. § 298 odst. 4 INSZ, judikoval Nejvyšší soud České republiky, že: *„účelem posuzovaného ustanovení je chránit zajištěného věřitele před nehospodárnou správou majetku patřícího do majetkové podstaty (jež je předmětem zajištění). Rozhodně je nelze vykládat tak, že zajištěný věřitel udělí insolvenčnímu správci pokyn, jak má při správě majetku postupovat, a bez ohledu na to, jaké důsledky bude jeho respektování insolvenčním správcem mít (na výši nákladů spojených se správou majetku), současně bude trvat na tom, že náklady správy nesmí překročit zákonem stanovenou výši. Tak jako je insolvenční*

---

<sup>252</sup> HÁSOVÁ, Jiřina in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 1140.

*správce odpovědný za řádnou správu majetkové podstaty, nese i zajištěný věřitel odpovědnost za to, jaké pokyny udělí insolvenčnímu správci při správě majetku, který zajišťuje jeho pohledávku.*<sup>253</sup> Zjednodušeně řešeno, pokud zajištěný věřitel bude udílet pokyny, které budou nákladnější než zákonný limit 4 % v případě správy nebo 5 % v případě zpeněžení, může insolvenční správce odečíst tyto skutečné vyšší náklady bez ohledu na to, zda zajištěný věřitel s těmito náklady udělil souhlas ve smyslu ust. § 298 odst. 4 INSZ.

Dalším nákladem, který je třeba odečíst z výtěžku zpeněžení, je odměna insolvenčního správce. Odměna je určena vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů. Odměna insolvenčního správce je degresivní, pohybuje se v rozmezí 9 % - 1 % (navýšenou o případnou fixní část odměny) ze zpeněžení předmětu zajištění, a to v závislosti na výši výtěžku zpeněžení.

Posledním nákladem, který lze z výtěžku zpeněžení odečíst, jsou náklady spojené se správou domu a pozemku (např. společenství vlastníků jednotek či správce domu),<sup>254</sup> a to pokud odpovědná osoba za tuto správu přihlásila pohledávku do insolvenčního řízení. Tyto náklady lze odečíst do výše jedné desetiny výtěžku zpeněžení po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením předmětu zajištění a odměny insolvenčního správce. Typickým příkladem těchto nákladů budou dle názoru

---

<sup>253</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.7.2015, sp. zn. 29 NSČR 37/2013

<sup>254</sup> ŽIŽLAVSKÝ, Michal; KOZÁK, Jan in. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 1043.

autora neuhrazené odvody do fondu oprav či náklady spojené s užíváním společných prostor.

Pokud výtěžek zpeněžení z předmětu zajištění bude vyšší jak pohledávky zajištěných věřitelů, lze předpokládat, že jejich pohledávky budou uspokojeny ve 100% výši, přičemž náklady na správu a zpeněžení předmětu zajištění a odměna insolvenčního správce budou uhrazeny z přebytku zpeněžení.<sup>255</sup> Pokud i po uhrazení pohledávek zajištěných věřitelů, nákladů spojených se správou a zpeněžení předmětu zajištění a odměny insolvenčního správce, zde zbyde část výtěžku zpeněžení, lze tuto částku použít na uspokojení jiných pohledávek (např. pohledávek dle ust. § 168; § 169 INSZ a dále pohledávek nezajištěných věřitelů).

Inspirací pro české zákonodárce ohledně výše nákladů na správu a zpeněžení předmětu zajištění byl zřejmě německý insolvenční řád. Dle německého insolvenčního řádu se rozlišují náklady určení a náklady zpeněžení předmětu zajištění. Mezi náklady na určení řadí ust. § 171 odst. 1 InsO náklady na skutečnou identifikaci předmětu a dále náklady na určení práv zatěžujících tento předmět, přičemž tyto náklady lze odečíst do výše 4 % z výnosu zpeněžení.<sup>256</sup> Náklady zpeněžení předmětu zajištění činí paušálně 5 % z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění, přičemž dle ust. § 171 odst. 2 InsO lze odečíst skutečné náklady zpeněžení, pokud jsou tyto podstatně vyšší nebo podstatně nižší. Výše uvedenými pravidly účasti na nákladech určení a nákladech zpeněžení, má být docíleno toho,

---

<sup>255</sup> HÁSOVÁ, Jiřina in. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018, s. 1141.

<sup>256</sup> Pozn. autora: Tyto náklady lze přirovnat k nákladům spojených se správou předmětu zajištění dle ust. § 298 odst. 4 INSZ.

aby tyto náklady nesl subjekt, v jehož zájmu tyto náklady vznikly.<sup>257</sup> Pokud předmět zajištění zpeněžuje insolvenční správce, odečítají se od výtěžku zpeněžení náklady určení a náklady zpeněžení. Výjimku představuje situace, kdy předmět zajištění zpeněží sám oddělený věřitel. V takovémto případě se od výtěžku zpeněžení odečítají pouze náklady určení ve výši 4 % z výtěžku zpeněžení.<sup>258</sup> Dalším nákladem, se kterým je nutno počítat, je daň z obratu, která se u movitých věcí hradí vždy a v případě nemovitých věcí při jejich zpeněžení formou nucené dražby (srov. ust. § 171 InsO). Daň z obratu činí 19 %, přičemž po sečtení všech nákladů, včetně daně z obratu, se tyto náklady mohou vyšplhat až na 28 % z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění.

#### **5.2.4 Výtěžek ve vazbě na plody a užitky předmětu zajištění**

Dle názoru autora za zmínku stojí i problematika plodů a užitků předmětu zajištění, jelikož v praxi mohou představovat nezanedbatelnou částku, která může sloužit k uspokojení zajištěných věřitelů, ale i věřitelů nezajištěných. Např. v případě, že předmět zajištění bude tvořit bytový dům, mohou užitky (tzn. nájemné) představovat měsíčně i statisícové částky.

Dle ust. § 1346 odst. 1 NOZ se zástavní právo vztahuje na zástavu, její přírůstky a příslušenství, na plody a užitky se zástavní právo vztahuje jen pokud nejsou odděleny. Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí uvedl: „*Nájemné je výnosem, čili užitkem, ze zástavy. Odtud plyne, že*

---

<sup>257</sup> BORK, Reinhard. Platby zajištěným věřitelům v německém insolvenčním odpůrčím právu. *Bulletin advokacie*. nedatováno, roč. 2019, č. 6, s. 38.

<sup>258</sup> KAVAN, Petr. Postavení věřitelů v režimu insolvence dlužníka ve světle německé právní úpravy. *Právní rozhledy*. 2008, roč. 16, č. 6, s. 206.



*zástavnímu věřiteli náleží právo přisvojovat si nájemné jako užitek ze zástavy (pronajaté věci) jen tehdy, jestliže se tak dohodl se zástavcem v zástavní smlouvě, popřípadě jestliže s tím zástavce jinak vyslovil předepsaným způsobem souhlas..*<sup>259</sup> V mimo-insolvenčních poměrech je zakázáno ujednání, kterým se sjednává právo věřitele brát ze zástavy plody nebo užitky, a to pouze do doby, než zajištěný dluh dospěje (srov. ust. § 1315 odst. 2 písm. c INSZ). Shrnuvše výše uvedené, pokud se zajištěný dluh nestal splatným, nelze sjednat právo zástavního věřitele brát plody a užitky ze zástavy, přičemž po tom, co se zajištěný dluh stane splatným, může zástavní věřitel brát ze zástavy plody a užitky, avšak pouze pokud to bylo zvlášť ujednáno v zástavní smlouvě. K plodům a užitkům z předmětu zajištění v insolvenčním řízení Nejvyšší soud České republiky judikoval, že: *„není-li zde z doby před zahájením insolvenčního řízení na majetek zástavního dlužníka jiná dohoda mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem, pak nájemné získané pronájemem věci zastavené zástavní smlouvou (...) za dobu od vzniku zástavního práva do zpeněžení zástavy nenáleží zástavnímu věřiteli a za dobu, po kterou probíhá insolvenční řízení na majetek zástavního dlužníka, není ani součástí výtěžku zpeněžení zástavy, jenž by v konkursu vedeném podle insolvenčního zákona měl být vydán zástavnímu věřiteli (zajištěnému věřiteli) postupem podle § 298 insolvenčního zákona.“*<sup>260</sup>

Zajištěnému věřiteli lze tedy doporučit, aby si při sjednávání zástavní smlouvy ujednal právo brát plody a užitky ze zástavy, jelikož v opačném případě se může v insolvenčním řízení připravit o nemalou

---

<sup>259</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.4.2015, sp. zn. 29 NSCR 31/2013

<sup>260</sup> Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.4.2015, sp. zn. 29 NSČR 31/2013

částku představující možnost uspokojení jeho zajištěné pohledávky. Zejména u nemovitých věcí může nájemné, představující užitek této nemovité věci, představovat značnou částku využitelnou k uspokojení pohledávky zajištěného věřitele.

Pokud právo brát plody a užitky ze zástavy (tzn. z předmětu zajištění) nebylo před zahájením insolvenčního řízení mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem v zástavní smlouvě sjednáno, budou tyto plody a užitky náležet do majetkové podstaty, z níž budou uspokojováni nezajištění věřitelé.

### **5.2.5 Spor o pořadí zajištěných věřitelů ve „skupině“**

Specifická situace může nastat v případě sporu dvou zajištěných věřitelů na předmětu zajištění o to, komu svědčí na předmětu zajištění lepší pořadí, např. kdo je zajištěným věřitelem „prvním v pořadí.“ Nabízela by se zde možnost popření pořadí pohledávky dle ust. § 195 INSZ, avšak v tomto případě tak nelze učinit, jelikož citované ustanovení je určené pro popření pořadí pohledávky mezi různými skupinami věřitelů, nikoliv pro popření pořadí pohledávky věřitelů ve stejné skupině.

V praxi se tak stalo například ve věci KSOS 33 INS 33591/2014 insolvenčního dlužníka společnosti Artigas s.r.o. v incidenčním sporu C1. Zde se zajištění věřitelé soudili o to, kdo bude věřitel „prvním v pořadí.“ Z hmotněprávního hlediska se jednalo o to, že věřitel Česká spořitelna a.s. poskytl insolvenčnímu dlužníku úvěr, který byl zajištěný zástavním právem z roku 2007. Následně došlo k refinancování úvěru, starý úvěr byl splacen úvěrem novým, přičemž k zajištění nového úvěru byly uzavřeny nové zástavní smlouvy z roku 2012. Tato pohledávka byla následně postoupena společnosti Debtis Causa a.s., která ve lhůtě pro podávání přihlášek doplnila přihlášku původního věřitele tak, že není

zajištěna zástavním právem z roku 2012, ale zástavním právem z roku 2007. Proti tomuto podal žalobu na popření pořadí věřitele Debtis Causa a.s. věřitel Factorfinance s.r.o., který byl dotčen doplněním přihlášky, jelikož touto změnou bylo zhoršeno jeho pořadí, a to na pořadí věřitele „druhého v pořadí.“ Žaloba byla Krajským soudem v Ostravě zamítnuta, přičemž následné odvolání bylo ze strany Vrchního soudu v Olomouci rovněž zamítnuto s odůvodněním, že *„Spor o pořadí, v jakém oddělenému věřiteli vznikl právní nárok na vydání výtěžku zpeněžení zajištění, není (nemůže být) sporem o pořadí zajištěné pohledávky (nejde o spor vyvolaný konkursem). V intencích § 195 I. Z. může být veden (toliko) spor o to, zda pohledávka je (co do pořadí) pohledávkou vyloučenou z uspokojení v insolvenčním řízení (§ 170 insolvenčního zákona), pohledávkou podřízenou nebo pohledávkou společníků nebo členů dlužníka vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo v družstvu, jež má být uspokojena až po uspokojení jiné pohledávky případně ostatních pohledávek dlužníka (§ 172 insolvenčního zákona), nebo naopak spor o to, zda pohledávka je (co do pořadí) pohledávkou za majetkovou podstatou (§ 168 insolvenčního zákona) nebo pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou (§ 169 insolvenčního zákona), respektive pohledávkou s právem na uspokojení ze zajištění (§ 167 odst. 1 věta první insolvenčního zákona).“<sup>261</sup>*

Shora uvedené závěry opřel Vrchní soud v Olomouci o rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. 4. 2016 sp. zn. 29 Cdo 2011/2014, ve kterém Nejvyšší soud judikoval: *„Zajištění věřitelé se v případě nesouhlasu s navrhovaným způsobem rozdělení výtěžku zpeněžení předmětu zajištění (tedy i při sporu o to, cí pohledávka má být uspokojena*

---

<sup>261</sup> Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13.3.2019, sp. zn. 11 VSOL 856/2018-201, ve věci KSOS 33 INS 33591/2014.

*ze zajištění jako první v pořadí) mohou obrátit na insolvenční soud a následně brojit formou opravných prostředků proti soudem zvolenému způsobu rozdělení výtěžku zpeněžení (proti rozhodnutí dle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona).“<sup>262</sup>*

Shrnuvše výše uvedené, spor o to, kdo bude věřitelem „prvním v pořadí“ není sporem o pořadí ve smyslu ust. § 195 INSZ. Nejvyšší soud odkázal řešení sporu o pořadí pohledávek dle ust. § 167 odst. 1 INSZ na námitky proti vydání výtěžku zpeněžení a následně na možné odvolání proti rozhodnutí insolvenčnímu soudu o návrhu na vydání výtěžku zpeněžení ve smyslu ust. § 298 odst. 7 INSZ.

Zde by autor chtěl upozornit na zásadní problém celého výše uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky. Tímto rozhodnutím Nejvyšší soud odkázal spory věřitelů až do fáze (procesu) vydávání výtěžku zpeněžení. Pokud tedy v rámci rozhodování o námitkách dle ust. § 298 odst. 3 INSZ nebo v rámci odvolání proti rozhodnutí o návrhu na vydání výtěžku zpeněžení dle ust. § 298 odst. 7 INSZ, bude insolvenčním soudem rozhodnuto, že věřiteli „prvnímu v pořadí“, který po celou dobu insolvenčního řízení uděloval pokyny ke správě a zpeněžení předmětu zajištění, nenáleží toto pořadí, nýbrž pořadí horší (dále jen „původní věřitel“), dojde k zásadnímu zásahu do práv věřitele „druhého v pořadí“ (dále jen „nový věřitel“). Nový věřitel, který nově bude věřitelem „prvním v pořadí“ ve smyslu ust. § 167 odst. 1 INSZ, tímto rozhodnutím sice získá lepší pořadí, avšak zásah do jeho práv, v podobě práva na udělování pokynů ke správě a zpeněžení předmětu zajištění, zůstane nenapraven. Tento zásah ani napravit nelze, neboť předmět zajištění již byl zpeněžen

---

<sup>262</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.4.2016, sp. zn. 29 Cdo 2011/2014

a nový věřitel nemůže nikterak změnit udělené pokyny původního věřitele. Například pokud novému věřiteli svědčí právo na uspokojení z plodů předmětu zajištění (srov. kapitola 5.2.4), avšak původnímu věřiteli nikoliv, nový věřitel by zřejmě při správě předmětu postupoval zcela jinak než původní věřitel, a to zřejmě s cílem maximalizovat zisk z plodů předmětu zajištění (např. z nájemného). Dalším příkladem může být případ, kdy nový věřitel má vyšší zajištěnou pohledávku jak původní věřitel. Zde by mohl rozhodovat jinak i ohledně způsobů a procesu zpeněžení předmětu zajištění, a to např. zvolil vhodnější způsob prodeje nebo by potencionálního kupce hledal sám s motivem maximalizace uspokojení jeho pohledávky.

Autor si je vědom toho, že i zajištěný věřitel „první v pořadí“ potřebuje k udělení pokynu souhlas ostatních zajištěných věřitelů ve smyslu ust. § 293 odst. 1 INSZ a ust. § 230 odst. 4 INSZ, avšak tyto ustanovení nedávají možnost věřitelům „druhým a dalším v pořadí“ právo formovat pokyny, nýbrž možnost pokyny věřitele „prvního v pořadí“ částečně usměrňovat, přičemž rozhodující vliv zde má potom insolvenční soud, který posuzuje námitky těchto věřitelů. Rovněž si je autor diplomové práce vědom možnosti insolvenčního správce odmítnout udělené pokyny a tím chránit neekonomickému zpeněžení předmětu zajištění.

*De lege ferenda* navrhuje autor, aby zákonodárce upravil možnost zajištěných věřitelů domáhat se určení pořadí ve skupině dříve, než při rozhodování o vydání výtěžku zpeněžení z předmětu zajištění. Aktuální stav právní úpravy a insolvenční praxe dle názoru autora práce zásadně zasahuje do práv zajištěných věřitelů, kterým potencionálně svědčí lepší pořadí, než s kterým je u nich operováno v rámci insolvenčního řízení.



## 6 Závěr

Primárním cílem diplomové práce bylo provedení analýzy problematiky uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu a ověření výzkumné otázky, zda aktuální právní úprava a zavedená insolvenční praxe představují efektivní řešení této problematiky. Sekundárním cílem práce bylo zhodnocení analýzy a provedení návrhů právní úpravy *de lege ferenda*. Záměrem autora diplomové práce nebylo pouhé provedení deskripce právní úpravy *de lege lata*. Autor se rovněž zaměřil na praktické dopady institutů insolvenčního práva. Práce se rovněž zabývá spornými otázkami vyplývajícími z nedokonalosti právní úpravy, které dle názoru autora nebyly dosud řešeny insolvenčními soudy, přičemž k těmto otázkám autor práce uvedl své stanovisko či navrhl možnou koncepci jejich řešení. S ohledem na to, že diplomová práce klade důraz na praktickou využitelnost, byly předmětné instituty rozebrány i z pohledu aktuální judikatury vyšších soudních instancí, jako jsou vrchní soudy v Praze a Olomouci, Nejvyšší soud České republiky a Ústavní soud. Součástí práce tvoří i exkurz do německého úpadkového práva, jehož cílem bylo u vybraných kapitol představit možnost jiného úhlu pohledu na instituty insolvenčního práva či na insolvenční problematiku.

Zdánlivě bazální pojem „zajištění“ představoval první problematický aspekt, kterému se věnovala druhá kapitola práce. Autor dospěl k závěru, že pojem „zajištění“ má odlišný rozsah v různých právních odvětvích, přičemž tento pojem je třeba v insolvenčním právu vykládat *stricto sensu*. Pro účely insolvenčního řízení je třeba vycházet z taxativního výčtu uvedeného v ust. §2 odst. g INSZ. Současně známé instituty jako jsou např. ručení, srážky ze mzdy, finanční záruka, záloha či závdavek nelze považovat pro účely insolvenčního řízení za zajištění. Důležitý

je zde rovněž subjekt poskytující zajištění, kdy zajištěným věřitelem pro účely insolvenčního řízení bude pouze ten, jehož pohledávka je zajištěna jedním ze způsobů uvedených v taxativním výčtu INSZ a současně předmět zajištění náleží do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka. Samotné rozlišování, zda předmět zajištění náleží do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka či nikoliv, má poté vliv na způsob uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení.

Třetí kapitola byla zaměřena na účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení ve vztahu k zajištěným věřitelům, a to zejména na zákaz uplatnění pohledávky zajištěného věřitele mimo insolvenční řízení a dále na zákaz nového nabytí práva na uspokojení ze zajištění. Hlavním cílem těchto účinků je potlačení individuálního uspokojení pohledávek věřitelů a jejich konverze do řízení kolektivního – insolvenčního. Zajištěný věřitel po zahájení insolvenčního řízení uplatňuje svoji pohledávku vůči insolvenčnímu dlužníkovi přihláškou pohledávky, přičemž výjimku představují situace, kdy je věřitelova pohledávka zajištěna majetkem třetí osoby nenacházející se v insolvenčním řízení. Jako nástroj pro omezení účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení může sloužit předběžné opatření, kterým lze zamezit účelovým insolvenčním návrhům opakovaně směřujícím proti přerušení výkonu rozhodnutí či exekuci. Značná pozornost zde byla věnována nabývání práva na uspokojení z předmětu zajištění, neboť v případě chybného postupu v tomto procesu se může věřitel připravit o zásadní zdroj pro uspokojení své pohledávky.

Meritum diplomové práce tvoří čtvrtá a pátá kapitola. Předmětem čtvrté kapitoly bylo uplatnění pohledávky zajištěného věřitele v rámci způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkursem. Pojmem uplatnění pohledávky se rozumí procesní postup, kterým se věřitel domáhá



uspokojení svého nároku v rámci insolvenčního řízení, přičemž samotné uplatnění pohledávky zahrnuje jednak nárokování pohledávky věřitele, jednak přezkoumání této pohledávky. Kapitola se podrobně zabývala přihlašovaním zajištěných pohledávek, přičemž zvlášť byly rozebrány náležitosti přihlášky, odpovědnost věřitele za správnost údajů uvedených v přihlášce, či lhůty spojené s přihláškou. Při rozboru těchto lhůt spojených s přihláškou pohledávky byl proveden exkurz do německého úpadkového práva. Zvláštní podkapitola byla věnována přezkumu pohledávek, přičemž rozebrán byl jak předběžný přezkum prováděný insolvenčním správcem, tak samotný přezkum pohledávek na přezkumném jednání před insolvenčním soudem. Výsledkem přezkumného jednání je buď zjištění pohledávky nebo naopak její popření. S ohledem na to, že zajištěný věřitel může popírat pohledávky ostatních věřitelů, a tedy bránit či ovlivňovat výši uspokojení své pohledávky, byly rozebrány také formy popěrných úkonů, tedy popírání co do pravosti, výše či pořadí, jakož i související incidenční spory. Dále byla představena problematika týkající se promlčení pohledávky, přičemž zásadní řešenou otázkou zde bylo promlčení obligační pohledávky s ohledem na nepromlčení jejího věcněprávního zajištění. Tato problematika nebyla dosud v rámci judikatury insolvenčních soudů řešena, kdy rovněž komentářová literatura k této problematice neposkytuje rozřešení. Autor v rámci návrhů *de lege ferenda* prezentoval vlastní názor na řešení předmětné problematiky. Vyjma procesního postupu uplatnění pohledávek formou přihlášky byly v rámci kapitoly rovněž rozebrány další způsoby uplatnění pohledávek, jako jsou např. regresní pohledávky zajištěných věřitelů, úvěrové financování či fikce přihlášení pohledávky. Záměrem autora bylo prezentování této problematiky z pohledu aktuální judikatury vyšších soudních

instancí se zaměřením na problematické aspekty, které mohou nastat v praxi při uplatňování pohledávek zajištěných věřitelů.

Pátá kapitola se zabývala realizační fází insolvenčního řízení, tedy procesem uspokojení pohledávky zajištěného věřitele. Neméně důležitou fází před tím, než dojde k redistribuci výtěžku zpeněžení, a tedy k samotnému uspokojení pohledávky zajištěného věřitele, je fáze udělování pokynů ke správě předmětu zajištění a dále fáze udělování pokynů směřujících k zpeněžení tohoto předmětu. Prostřednictvím pokynů ke správě předmětu zajištění je zajištěný věřitel první v pořadí (za součinnosti ostatních zajištěných věřitelů či náhradního pokynu uděleného ze strany insolvenčního soudu) schopen zajistit řádnou správu předmětu zajištění, zamezit jeho znehodnocování, přičemž výše uvedenými pokyny je naopak možné předmět zajištění zhodnotit. Skrze pokyny směřující k zpeněžení předmětu zajištění je potom zajištěný věřitel schopen např. ovlivnit způsob zpeněžení tohoto předmětu či jeho prodejní cenu. Pro udělování pokynů ke správě a zpeněžení předmětu zajištění je nezbytné obvykle vyhotovit znalecký posudek, kterým se pro účely udělování pokynů stanoví, kdo se považuje za zajištěného věřitele. V rámci první podkapitoly byl rozebrán pojem předmět zajištění, jeho ocenění a pokyny související s jeho správou, přičemž současně zde byl vymezen pojem zajištěného věřitele z pohledu německého úpadkového práva. Druhá podkapitola byla věnována zpeněžení předmětu zajištění, kde byly vymezeny způsoby zpeněžení, vydání výtěžku zpeněžení a odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením od tohoto výtěžku. Speciální oddíl byl věnován plodům a užitkům z předmětu zajištění, jakož i sporu o pořadí zajištěných pohledávek ve stejné skupině věřitelů. Problematika sporu o pořadí zajištěných věřitelů ve skupině není zákonnou úpravou řešena, přičemž jediný zdroj zde představuje judikatura vyšších

soudních instancí, se kterou autor diplomové práce nesouhlasí a která dle názoru autora zásadně zasahuje do práv zajištěných věřitelů, kterým potenciálně svědčí lepší pořadí.

Závěrem by autor diplomové práce chtěl uvést, že primární cíl diplomové práce byl naplněn. Práce poskytla podrobnou analýzu problematiky uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu. Tato problematika byla rozebrána nejen z hlediska právní úpravy *de lege lata*, ale i z pohledu judikatury vyšších soudních instancí. Současně bylo snahou autora u vybrané insolvenční problematiky upozornit na její nedostatečnou právní úpravu, nebo na právní úpravu zcela absentující. Sekundární cíl diplomové práce byl rovněž naplněn, a to prostřednictvím průběžného hodnocení provedené analýzy, vyjádřením vlastních stanovisek k předmětné analýze a skrze návrhy řešení problematiky *de lege ferenda*. Součástí diplomové práce rovněž tvoří exkurz do německého úpadkového práva, přičemž cílem exkurzu nebylo provedení komparace s německou právní úpravou, nýbrž tímto cílem bylo poskytnout jiný úhel pohledu na vybrané právní otázky s poukazem na možnost jejich odlišného řešení. Inspirací pro český právní řád může být ze strany německého úpadkového práva benevolentnější přístup k opožděně podaným přihláškám pohledávek, avšak tento názor autora může být ovlivněn jeho nákloností k zásadě *pacta sunt servanda* a zároveň jeho „prověřitelským“ přístupem. V úvodu diplomové práce byla stanovena výzkumná otázka, zda právní úprava *de lege lata* a samotná praxe zavedená v insolvenčním právu představuje dostatečně efektivní řešení problematiky uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu. Po provedení podrobné analýzy problematiky uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu si autor diplomové práce dovoluje konstatovat, že právní

úprava a insolvenční praxe poskytuje efektivní řešení této problematiky, a to zejména z níže uvedených důvodů.

Na rozdíl od nezajištěných věřitelů poskytuje právní úprava insolvenčního řízení zajištěným věřitelům větší jistotu, že dojde k uspokojení jejich pohledávky. Tato větší jistota je reprezentována předmětem zajištění, z kterého dochází k oddělenému uspokojení zajištěných věřitelů, avšak ani tato jistota není absolutní, kdy předmět zajištění může zaniknout nebo se nemusí podařit jeho zpeněžení. Mezi další výhody zajištěných věřitelů lze dle názoru autora zařadit skutečnost, že se jejich pohledávky neuspokojují poměrně, v důsledku čehož může docházet k stoprocentnímu uspokojení jejich pohledávek, a to v závislosti na hodnotě předmětu zajištění, přičemž stoprocentní uspokojení nezajištěných věřitelů je spíše výjimkou než pravidlem. Oproti nezajištěným věřitelům poskytuje právní úprava insolvenčního řízení zajištěným věřitelům zásadně rychlejší cestu k úhradě jejich pohledávek v podobě uspokojení těchto pohledávek před rozvrhovým usnesením, v jehož rámci probíhá uspokojení nezajištěných věřitelů. Avšak ani rychlejší uspokojení není absolutní, jelikož zpeněžení předmětu zajištění může být problematické, resp. nemusí se podařit tento předmět zpeněžit. Zajištěný věřitel má rovněž možnost ovlivnit správu předmětu zajištění, jakož i samotný proces zpeněžení předmětu zajištění. V případě proaktivního přístupu může zajištěný věřitel urychlit proces zpeněžování předmětu zajištění a tím i rychlost uspokojení své pohledávky, přičemž aktivní správou předmětu zajištění či pokynů směřujících k jeho zpeněžení může zajištěný věřitel rovněž potencionálně ovlivnit výši uspokojení své pohledávky. Rychlost a výši uspokojení zajištěných věřitelů však nelze generalizovat, jelikož tyto dvě kritéria jsou individuální pro každé insolvenční řízení při způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem. Individuální je vždy rovněž

předmět zajištění. Navzdory názoru autora, že právní úprava *de lege lata* a samotná praxe zavedená insolvenčním právem je ve vztahu k uplatnění a uspokojení zajištěných pohledávek v konkursu efektivní, je třeba upozornit na některé dílčí otázky, které jsou insolvenčním právem neupraveny, případně jsou upraveny nedostatečně nebo jsou sporné. Těmito otázkami jsou např. zákaz nabývání práva na uspokojení ze zajištění po zahájení insolvenčního řízení v návaznosti na účinky vkladu věcného práva (zajištění) do katastru nemovitostí, dále otázky týkající se formování pokynů ke správě a zpeněžení předmětu zajištění, promlčení obligační pohledávky při současném nepromlčení jejího zajištění, problematika týkající se sporu o pořadí zajištěných pohledávek ve skupině či problematika týkající se plodů a užitků z předmětu zajištění a další. Výše zmíněné otázky byly v rámci diplomové práce podrobeny analýze při současném návrhu jejich řešení *de lege ferenda*.



## Použité zdroje

### Monografie

1. BECKER, Christoph. *Insolvenzrecht*. 2., neu bearbeitete Auflage. Köln: Carl Heymanns Verlag, 2008, 432 s. ISBN 978-3-452-26369-8.
2. ELIÁŠ, Karel a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit, 2012, 790 s. ISBN 978-80-7208-922-2.
3. HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2018, 1824 s. ISBN 978-80-7400-691-3.
4. HÁSOVÁ, Jiřina; MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2018, 311 s. ISBN 978-80-7400-715-6.
5. HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721-2054)*. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 1317 s. ISBN 978-80-7400-535-0.
6. CHALUPECKÁ, Kristýna a kol. *Insolvenční právo v teorii a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 214 s. ISBN 978-80-210-6038-8.
7. KIRCHHOF, Hans-Peter; LWOWSKI, Hans-Jürgen; STÜRNER, Rolf eds. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*. München: C.H. Beck, 2001, 1108 s. ISBN 3-406-44033-9.
8. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon a předpisy související: komentář*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 1801 s. ISBN 978-80-7552-932-9.
9. KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční zákon a předpisy související: komentář*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 1757 s. ISBN 978-80-7598-578-1.
10. MAHDALOVÁ, Silvie. *Evropské insolvenční právo – aktuální trendy, výzvy a budoucnost*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 147 s. ISBN 978-80-210-8422-3.
11. MARŠÍKOVÁ, Jolana a kol. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského*

- parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2018. 1240 s. ISBN 978-80-7502-257-8.
12. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, 317 s. ISBN 978-80-7380-675-0.
  13. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, 299 s. ISBN 978-80-7380-766-5.
  14. MELZER, Filip; TÉGL, Petr. *Občanský zákoník: velký komentář. Svazek III, § 419-654*. Praha: Leges, 2014, 1234 s. ISBN 978-80-7502-003-1.
  15. POLIŠENSKÁ, Petra; FEBEROVÁ, Radka. *Exekuční a insolvenční právo: výběr z důležitých soudních rozhodnutí v exekučním a insolvenčním právu za období leden 2014 až prosinec 2015*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 222 s. ISBN 978-80-7552-395-2.
  16. RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, 307 s., ISBN 978-80-7400-549-7.
  17. RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 586 s. Právní monografie. ISBN 978-80-7552-444-7.
  18. SPRINZ, Petr a kol. *Insolvenční zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. 1200 s. ISBN 978-80-7400-753-8.
  19. TINTĚRA, Tomáš. *Závazky a jejich zajištění v novém občanském zákoníku*. 1. Vydání. Praha: Leges, 2013, 198 s. ISBN 978-80-87576-75-5.
  20. WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, 374 s. Edice Student. ISBN 978-80-7502-299-8.
  21. ZELENKA, Jaroslav; MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související: Komentář*. 2. podst. přeprac. a dopl. vyd. podle stavu k 1.2.2002. Praha: Linde, 2002, 1169 s. ISBN 80-7201-323-8.



## Články

22. BORK, Reinhard. Platby zajištěným věřitelům v německém insolvenčním odpůrčím právu. *Bulletin advokacie*. 2019, č. 6, s. 37-42. ISSN 1210-6348.
23. HOROVÁ, Helena; SOMOL, Karel. Postavení zajištěných věřitelů v insolvenčním řízení. *Bulletin advokacie*. roč. 2012, č. 9, s. 24-26. ISSN 1210-6348.
24. KAVAN, Petr. Postavení věřitelů v režimu insolvence dlužníka ve světle německé právní úpravy. *Právní rozhledy*. 2008, roč. 16, č. 6, s. 202-210. ISSN 1210-6410.
25. MLČOCHOVÁ, Eva. Postup insolvenčního správce při přezkoumávání pohledávky vzniklé na základě neúčinného právního úkonu. *Bulletin advokacie*. 2012, č. 9, s. 26-28. ISSN 1210-6348.
26. PACHL, Lukáš. Výběr z judikatury. *Konkursní noviny*. 2019, roč. XXII., č. 12, s. 14-16. ISSN 1213-4023.
27. PACHL, Lukáš. Výběr z judikatury. *Konkursní noviny*. 2020, roč. XXIII., č. 1, s. 19-22. ISSN 1213-4023.
28. PAVELKA, Lukáš. Uplatnění práva na uspokojení ze zajištění jen z části aneb „parcelace“ pohledávky. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 6, s. 216-219. ISSN 1210-6410.
29. RICHTER, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – základní otázky a obecná úprava. *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 7-8, s. 241-256. ISSN 1803-6554.
30. SKŘIVÁNKOVÁ, Kateřina. Krátký exkurz do německého insolvenčního práva - II. *Konkursní noviny*. 2010, č. 23, s. 15-17. ISSN 1213-4023.
31. SPRINZ, Petr; NOVOPACKÝ, Lukáš. (Strastiplná) cesta zajištěného věřitele k vydání výtěžku zpeněžení v konkursu. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 22, s. 763-769. ISSN 1210-6410.
32. SPRINZ, Petr. Palebná síla automatického moratoria v insolvenčním řízení - zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 4, s. 115-122. ISSN 1210-6410.

33. SPRINZ, Petr. Úvěrové financování v insolvenčním řízení: východiska a základní znaky. *Právní rozhledy*. 2019, roč. 27, č. 13.-14., s. 464-470. ISSN 1210-6410.
34. ŠEVČÍK, Daniel; ŠEBESTA, Jiří. Majetková podstata a její zpeněžení. *Bulletin advokacie*. roč. 2012, č. 9, s. 33-35. ISSN 1210-6348.

## Judikatura

35. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.5.2001, sp. zn. 32 Cdo 1726/98. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/E51381CE3C347B26C1257BD6003A2CCD?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/E51381CE3C347B26C1257BD6003A2CCD?openDocument&Highlight=0).
36. Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 14.9.2011, sp. zn. 6 Ads 96/2011-64. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2020 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI\\_VYKON/2011/0096\\_6Ads\\_110\\_20110926124000\\_prevedeno.pdf](http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2011/0096_6Ads_110_20110926124000_prevedeno.pdf).
37. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.1.2003, sp. zn. 29 Cdo 1089/2000. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29Cdo1089/2000>.
38. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.5.2007, sp. zn. 29 Odo 784/2005. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/1692A424971E5EBBC1257A4E00653FC8?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/1692A424971E5EBBC1257A4E00653FC8?openDocument&Highlight=0).
39. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18.5.2009, č.j. 1 VSPH 42/2009-B-52 ve věci KSUL 45 INS 1285/2008. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqhfyps3ttl4ytgmbw>.
40. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2.10.2009, sp. zn. 1 VSPH 573/2009-P137-7 ve věci KSL 43 INS 2134/2009. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH573/2009>.

41. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16.4.2010, sp. zn. 1 VSPH 260/2010-P7-9 ve věci MSPH 60 INS 860/2009. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH260/2010>.
42. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26.7.2010, sp. zn. 3 VSPH 192/2010-P3-7, ve věci MSPH 96 INS 4203/2009. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3VSPH192/2010>.
43. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12.11.2010, sp. zn. 1 VSPH 857/2010-B-301 ve věci MSPH 60 INS 3731/2008. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH857/2010>.
44. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29.9.2011, sp. zn. 3 VSOL 343/2011-P25-15 ve věci KSBR 27 INS 979/2009. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3VSOL343/2011>.
45. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 16/2011. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/C382B211678CF3B4C1257A4E0067790E?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/C382B211678CF3B4C1257A4E0067790E?openDocument&Highlight=0).
46. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2011, sp. zn. 29 NSČR 23/2011. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/F48E95E58B9F5F64C1257A4E00668858?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/F48E95E58B9F5F64C1257A4E00668858?openDocument&Highlight=0).
47. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.2.2012, sp. zn. 29 NSČR 3/2012. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/F141F5D505CB4F1AC1257A4E00687416?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/F141F5D505CB4F1AC1257A4E00687416?openDocument&Highlight=0).
48. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29.2.2012, sp. zn. 1 VSPH 230/2012-B-740, ve věci MSPH 60 INS 628/2011. In:

- kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH230/2012>.
49. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.3.2012, sp. zn. 29 NSČR 32/2011. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/60431DF0726D9147C1257A4E00675982?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/60431DF0726D9147C1257A4E00675982?openDocument&Highlight=0).
  50. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.5.2012, sp. zn. 29 NSČR 13/2010. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/D7B6B469F3C15925C1257A4E0067B218?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/D7B6B469F3C15925C1257A4E0067B218?openDocument&Highlight=0).
  51. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18.6.2012, sp. zn. 3 VSPH 6/2012-B-59, ve věci KSPH 38 INS 5460/2009. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3VSPH6/2012>.
  52. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.4.2015, sp. zn. 29 NSCR 31/2013. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29NSCR31/2013>.
  53. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.2.2013, sp. zn. 29 Cdo 11/2012. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29Cdo11/2012>.
  54. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.3.2013, sp. zn. 3 VSPH 1000/2012-B-49, ve věci KSUL 69 INS 8701/2011. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/2VSPH1000/2012>.
  55. Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 23.4.2013, sp. zn. Pl. ÚS 36/09. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/Pl.US36/09>.
  56. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7.5.2013, sp. zn. 1 VSPH 649/2013-P20-8 ve věci MSPH 89 INS 19120/2012. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH649/2013>.
  57. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27.11.2014, sp. zn. 29 NSČR 39/2014. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, ©

- 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/4EAF628D9B0EA930C1257DB600366E3A?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/4EAF628D9B0EA930C1257DB600366E3A?openDocument&Highlight=0).
58. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26.1.2015, sp. zn. 3 VSOL 1025/2014-P9-8 ve věci KSBR 28 INS 24435/2013. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3VSOL1025/2014>.
59. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.4.2015, sp. zn. 29 NSČR 31/2013. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/9E04EF36E97FBDF5C1257E7D00303B08?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/9E04EF36E97FBDF5C1257E7D00303B08?openDocument&Highlight=0).
60. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.5.2015, sp. zn. 29 NSČR 4/2013. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/8B918F5B4E0AD178C1257E7E0030CFCC?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/8B918F5B4E0AD178C1257E7E0030CFCC?openDocument&Highlight=0).
61. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.7.2015, sp. zn. 29 NSČR 37/2013. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/BA0C9D1D51D2AC21C1257ED60046E47C?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/BA0C9D1D51D2AC21C1257ED60046E47C?openDocument&Highlight=0).
62. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25.11.2015, sp. zn. 3 VSOL 688/2015-B-78, ve věci KSOS 37 INS 11420/2013. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3VSOL688/2015>.
63. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21.12.2015, sp. zn. 29 Cdo 10/2014. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29Cdo10/2014>.
64. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16.2.2016, sp.zn. 26 Cdo 3811/2014. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/26Cdo3811/2014>.

65. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.3.2016 sp. zn. 29 NSČR 7/2014. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/E7798D7C90CFAB83C125800A003C19DD?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/E7798D7C90CFAB83C125800A003C19DD?openDocument&Highlight=0).
66. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.4.2016, sp. zn. 29 Cdo 2011/2014. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/B44C73F7042A3364C1258017003BE9FD?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/B44C73F7042A3364C1258017003BE9FD?openDocument&Highlight=0).
67. Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 6.9.2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/IV.US378/16>.
68. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10.2.2017, sp. zn. 1 VSPH 1406/2016-B-26 ve věci KSCB 26 INS 22798/2015. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH1406/2016>.
69. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13.4.2017, sp. zn. 2 VSPH 479/2017-P6-7 ve věci KSUL 74 INS 17931/2016. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/2VSPH479/2017>.
70. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.4.2017, sp. zn. 29 NSČR 94/2014. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/72B1967539A4955EC125817C003B8CC1?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/72B1967539A4955EC125817C003B8CC1?openDocument&Highlight=0).
71. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.5.2017, č.j. 41 ICm 198/2016-79 ve věci KSHK 41 INS 27703/2015. *Insolvenční rejstřík* [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=29570487>.
72. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.5.2017, sp. zn. 29 NSČR 47/2015. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z:

- [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/72B1967539A4955EC125817C003B8CC1?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/72B1967539A4955EC125817C003B8CC1?openDocument&Highlight=0).
73. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.10.2017, sp. zn. 29 NSČR 123/2015. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/4FC1E3BC44B79362C1258216002B8C84?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/4FC1E3BC44B79362C1258216002B8C84?openDocument&Highlight=0).
  74. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 18.12.2017, sp. zn. 3 VSOL 1050/2017-B-52, ve věci KSBR 44 INS 21125/2014. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3VSOL1050/2017>.
  75. Usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 19.12.2017, sp. zn. IV ÚS 1744/17. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/IV.US1744/17>.
  76. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.4.2018, sp. zn. 29 Cdo 1774/2016. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29Cdo1774/2016>.
  77. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25.5.2018, sp. zn. 3 VSOL 211/2018-B-36 ve věci KSOL 16 INS 7919/2016. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3VSOL211/2018>.
  78. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13.6.2018, sp. zn. 101 VSPH 410/2018-47, ve věci KSLB 76 INS 22654/2011. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/101VSPH410/2018>.
  79. Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.6.2018, č.j. KSHK 33 INS 9906/2018-A-5 ve věci KSHK 33 INS 9906/2018. In: *insolvenční rejstřík* [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR [cit. 1. 3. 2020]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=34107583>.
  80. Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.6.2018, sp. zn. 29 ICdo 50/2016. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z:

- [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/72CBF1D74BE25F6EC1258327003C9BA3?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/72CBF1D74BE25F6EC1258327003C9BA3?openDocument&Highlight=0).
81. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16.7.2018, sp. zn. 104 VSPH 220/2015-145 ve věci KSUL 45 INS 893/2010. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/104VSPH220/2015>.
  82. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.10.2018, sp. zn. 20 Cdo 2755/2018. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/9BC83CD5CE87086EC125838400224B93?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/9BC83CD5CE87086EC125838400224B93?openDocument&Highlight=0).
  83. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4.12.2018, sp. zn. 29 NSČR 103/2018. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/DB65D280FAA075FEC12583A300222F39?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/DB65D280FAA075FEC12583A300222F39?openDocument&Highlight=0).
  84. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30.1.2019, sp. zn. 2 VSOL 558/2018-B-71, ve věci KSOS 33 INS 33591/2014. *Insolvenční rejstřík* [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR [cit. 1. 3. 2020]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=36653606>.
  85. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13.3.2019, sp. zn. 11 VSOL 856/2018-201, ve věci KSOS 33 INS 33591/2014. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/11VSOL856/2018>.
  86. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.03.2019, sp. zn. 29 ICdo 95/2017. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/1F69A22F50DC5B05C125842900186920?openDocument&Highlight=0](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/1F69A22F50DC5B05C125842900186920?openDocument&Highlight=0).
  87. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.5.2019, sp. zn. 29 ICdo 155/2017. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2018 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z:



[http://www.nssoud.cz/Judikatura/judikatura\\_ns.nsf/Web-Search/386A0C68758D9BB4C125846800187E15?openDocument&Highlight=0](http://www.nssoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/Web-Search/386A0C68758D9BB4C125846800187E15?openDocument&Highlight=0).

88. Usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 VSPH 226/2019-P2-8 ze dne 22.2.2019 ve věci KSPL 56 INS 19106/2018. In: *kraken.slv.cz* [online], SALVIA, [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH226/2019>.
89. Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 23.09.2011, sp. zn. 8 Afs 19/2011 – 60. *Nejvyšší správní soud* [online]. Nejvyšší správní soud, © 2020 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: [http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI\\_VY-KON/2011/0019\\_8Afs\\_110\\_20111007122813\\_prevedeno.pdf](http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VY-KON/2011/0019_8Afs_110_20111007122813_prevedeno.pdf).

### Internetové zdroje

90. *Dražby soudních exekutorů*. Exekutorská komora České republiky © [online] [cit. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/nejcastejsi-dotazy/235-drazby-soudnich-exekutoru?w=>.
91. HAFNER, Jakub. *Forma a náležitosti pokynu zajištěného věřitele v insolvenčním řízení*. [online]. Publikováno 26.10.2016. Právní prostor. [cit. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/forma-a-nalezitosti-pokynu-zajisteneho-veritele-v-insolvencnim-rizeni>.
92. Komerční banka, a.s. *Všeobecné informace o spotřebitelských úvěrech na bydlení*. [online] Publikováno 9.7.2018. [cit. 5.3.2020] s.3. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/8c4962ce-10c8-4ac2-a623-417aab6feb44/kb-vseobecne-informace-o-spotrebiteleskych-uverech-na-bydleni.pdf.aspx>.
93. KRHUT, Rostislav. *K pokynům zajištěného věřitele*. [online]. Publikováno 10.4.2016. Spolek moravských insolvenčních správců. [cit. 14.2.2020]. Dostupné z: <https://www.ismorava.cz/clanky/306-k-pokynum-zajisteneho-veritele>.

## Právní předpisy

### Zákony

94. Německý insolvenční zákon. Insolvenzordnung vom 5. Oktober 1994 (BGBl. I S. 2866), die zuletzt durch Artikel 24 Absatz 3 des Gesetzes vom 23. Juni 2017 (BGBl. I S. 1693) geändert worden ist. Spolkový zákon ze dne 5. 10. 1994, ve znění pozdějších předpisů. In: *gesetze-im-internet.de*. [online]. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/inso/BJNR286600994.html#BJNR286600994BJNG00010000>.
95. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge4v6mjsgewta&groupIndex=0&rowIndex=0>.
96. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení a o změně vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge3v6mjzgewtc&groupIndex=0&rowIndex=0>.
97. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3v6mzrgewtg&groupIndex=0&rowIndex=0>.
98. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o

- odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3v6mzrgmwtg&groupIndex=0&rowIndex=0>.
99. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mjsgawtgny&groupIndex=0&rowIndex=0>.
100. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyyv6mjugewtsoi&groupIndex=0&rowIndex=0>.
101. Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe3v6mjvgewtq&groupIndex=0&rowIndex=0>.
102. Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6mjygiwtgmi&groupIndex=0&rowIndex=0>.
103. Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgezv6mrvgywto&groupIndex=0&rowIndex=0>.

104. Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mrwfuyts&groupIndex=0&rowIndex=0>.
105. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů. . In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgezv6mrzgiwto&groupIndex=0&rowIndex=0>.
106. Zákon č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgezv6mrzggqwt&groupIndex=0&rowIndex=0>.
107. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4f6mzqgawtcmy&groupIndex=0&rowIndex=0>.
108. Zákon č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In:

- Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge4v6mzrfuza&groupIndex=0&rowIndex=0>.
109. Zákon č. 328/1991 Sb., zákon o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů. 328/1991. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6mzshawteny&groupIndex=0&rowIndex=0>.
110. Zákon č. 334/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgez6mztgqwta&groupIndex=0&rowIndex=0>.
111. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfu2tq&groupIndex=0&rowIndex=0>.
112. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4v6nbqfuzds&groupIndex=0&rowIndex=0>.
113. Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6nbvha-wteoa&groupIndex=0&rowIndex=0>.

114. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6njwgmwtgmy&groupIndex=0&rowIndex=0>.
115. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgez6obzfu2q&groupIndex=0&rowIndex=0>.
116. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém] Nakladatelství C. H. Beck [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyzv6ojzfuytcnq&groupIndex=0&rowIndex=0>.

### **Právní předpisy EU**

117. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848 o insolvenčním řízení (přepřacované znění). In: *Eur-lex.europa.eu* [online informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32015R0848>.

### **Ostatní**

118. Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/documentview.seam?documentId=oz5f6mrqga3f6mjygpwi6q&rowIndex=0>.